

styczeń-luty 2014
nr 1/2014 (81)
ISSN 1642-6797

Gazeta UNIWERSYTECKA

pracowników i studentów Uniwersytetu Rzeszowskiego

TEMAT
NUMERU >>

PROMOCJE DOKTORSKIE I HABILITACYJNE

W NUMERZE:

SZTUKA I KULTURA

SCENA PROPOZYCJI UR JUŻ DZIAŁA

NA SPORTOWO

OTYLIA JĘDRZEJCZAK NA UR

STUDENCKI
UNIWERSYTET

NIE TAKI BIZNES STRASZNY, JAK O NIM MÓWIĄ

AKADEMICKA PROMOCJA

28 stycznia 2014 r., zgodnie z akademickim ceremoniałem w Uniwersytecie Rzeszowskim przeprowadzono promocje doktorskie i habilitacyjne osób, które w naszej uczelni uzyskały stopnie naukowe. W okresie od poprzedniej uroczystości doktoraty uzyskało 36 osób, a habilitację 3 osoby. Obecnie w UR można uzyskać doktoraty w 9 dyscyplinach, a w 2 stopień doktora habilitowanego.

- *Uroczystość promocji ma szczególny charakter. Jest ona bowiem końcowym, miłym akcentem wieloletniego trudu doktorów, niewymiernej opieki naukowej promotorów i życzliwej troski wielu ogniw instytucjonalnych naszej uczelni* – mówił rektor UR prof. dr hab. **Aleksander Bobko**.

Podczas uroczystości na Wydziale Muzyki wyróżniono Medalem UR prof. dra hab. **Andrzeja Skowrona** z Uniwersytetu Warszawskiego oraz wręczono nagrody Rektora UR za uzyskanie tytułu profesora, habilitacje, wyróżnione doktoraty, za działalność naukową i artystyczną oraz organizacyjną.

Z ŻYCIA UCZELNI

Z obrad Senatu 4 • Kronika Rektora 6

WSPOMNIENIA

Pożegnanie prof. Władysława A. Serczyka 8 • Wojciech Kilar In memoriam 10

SZTUKA I KULTURA

Scena Propozycji Uniwersytetu Rzeszowskiego już działa 12 • „Młoda grafika rzeszowska” w BWA 14

DO POCZYTANIA

Cyfrowa jakość, wyróżnienia, targi..., czyli wydawnicze podsumowanie 2013 roku 16 • Rzeszowskie uczelnie w 660. rocznicę przyznania praw miastu 19 • Wydawnictwo UR poleca 20 • W kierunku architektury krajobrazu 21 • Pielgrzymowanie pamięci 24

SPOTKANIA

Wizyta studyjna germanistów i polonistów w Saarbrücken, Nancy, Trewirze i Ottweiler 26 • W Rzeszowie działa Podkarpackie Centrum Edukacji Prawnej 28 • International Staff Week w Belgii i na Łotwie 29 • Dwa razy z Erasmusem w Uniwersytecie Kraju Saary, w Saarbrücken 24

NAGRODY I OSIĄGNIĘCIA

Habilitacje 33 • Wydział Prawa i Administracji na trzecim miejscu w Polsce w rankingu Ministerstwa Sprawiedliwości 36

WYDARZENIA

Konferencją uczczono 100-lecie urodzin Grzegorza Leopolda Seidlera 37 • Na Wydziale Ekonomii rozpoczęła się V edycja studiów podyplomowych o mechanizmach funkcjonowania strefy euro 38 • Taniec to nie tylko możliwość poruszania się 39 • Wydział Wychowania Fizycznego organizatorem jubileuszu Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” w Przeworsku 40 • Jaką jest, i będzie w przyszłości, polska rodzina 42 • W Meksyku dyskutowano o prawach socjalnych obywateli 45 • Badania terenowe studentów Wydziału Wychowania Fizycznego 47 • O turystyce i ekonomii debatowano we Lwowie 48

STUDENCKI UNIWERSYTET

• Największe targi turystyczne w Polsce 49 • Walory karpacciego regionu Ukrainy poznali uczestnicy projektu „Integracja środowisk naukowych obszaru pogranicza polsko-ukraińskiego” 50 • Nie taki biznes straszny, jak o nim mówią inni 51 • Seminarium Studenckiego Koła Naukowego Podróżników 52 • Studencki spektakl „Za krat” 53

NA SPORTOWO

• Otylia Jędrzejczak na Uniwersytecie Rzeszowskim 54 • XXIX Ogólnopolskie Spotkanie Obieżyświatów, Trampów i Turystów OSOTT-2013 55 • III studenckie spotkania globtroterów 57 • W listopadzie studenci I roku trzech kierunków Uniwersytetu Rzeszowskiego byli w Zakopanem 58

Pożegnania • Dla najlepszych stypendia ministra 59

SZANOWNI CZYTELNICY GAZETY UNIWERSYTECKIEJ

Uważni Czytelnicy Gazety Uniwersyteckiej dostrzegli, że listopadowo-grudniowe wydanie znacznie różni się od poprzednich edycji nie tylko szatą graficzną, ale także zawartością. Teksty są zdecydowanie krótsze od wcześniejszych zamieszczanych. W ten sposób możemy informować o większej liczbie akademickich wydarzeń. Chcemy pisać o rzeczach ważnych, ciekawych, nowych, o tym, co cieszy i o tym, co jest powodem niepokoju lub irytacji.

W nowej wersji Gazety Uniwersyteckiej chcielibyśmy zamieszczać więcej informacji o prowadzonych w UR ciekawych badaniach oraz naukowych osiągnięciach naszych pracowników i studentów, a także o ich sukcesach we wszystkich sferach uniwersyteckiej aktywności. Liczymy również na krótkie notatki o wizytach na naszej uczelni, a także o wyjazdach studentów i nauczycieli. Mile widziane będą propozycje wywiadów z ciekawymi ludźmi bezpośrednio lub pośrednio związanymi ze szkolnictwem wyższym, środowiskami naukowymi, czy społecznością akademicką.

Chcemy systematycznie pokazywać działania władz uczelni i jej podstawowych jednostek organizacyjnych. Chę-

nie prześlemy Czytelnikom krótkie doniesienia o ciekawych wydarzeniach z życia wydziałów, instytutów i katedr.

Władze wydziałów i innych jednostek UR uprzejmie prosimy o informacje na temat planowanych wydarzeń. Pozwoli to na wykonanie przez fotografa uniwersyteckiego profesjonalnych zdjęć.

Zapraszamy nauczycieli akademickich i studentów do przygotowywania tekstów oraz współdecydowania o zawartości naszego akademickiego czasopisma.

Nasz adres: gazetaur@ur.edu.pl

Wydaje Uniwersytet Rzeszowski za zgodą Rektora.

Autorzy tekstów i współpracownicy nie otrzymują honorariów za publikację.

Zastrzegamy sobie prawo skracania, adiustacji tekstów i zmiany tytułów.

Nie odpowiadamy za treść reklam. Wszelkie prawa zastrzeżone.

ISSN 1642-6797

Druk: MITEL, tel. 17 852 13 62

Adres Redakcji: 35-959 Rzeszów, ul. prof. S. Pigonia 8,

tel. 17 872 14 14, gazetaur@ur.edu.pl

Redakcja: inż. Ludwik Borowiec

Foto: Elżbieta Wójcikiewicz, autorzy tekstów, archiwum

Foto na okładce: Elżbieta Wójcikiewicz

Korekta: mgr Anna Szydło

nakład: 1200 szt.

Z OBRAD SENATU

Ostatnie w 2013 roku (14/129/2013) posiedzenie Senatu odbyło się **19 grudnia** w sali konferencyjnej Biblioteki UR.

Senat zatwierdził nowe wzory dyplomów ukończenia studiów wyższych. Projekt ten, analizowany w wielu uczelnianych gremiach, ostatecznie rekomendowała senacka Komisja ds. Dydaktyki i Wychowania.

Jednomyślnie głosowano nad uruchomieniem nowych kierunków studiów: *dziennikarstwo i komunikacja społeczna* – stacjonarne studia I stopnia na Wydziale Filologicznym oraz *dietetyka* – studia II stopnia, stacjonarne i niestacjonarne na Wydziale Medycznym.

Zatwierdzone zostały także wnioski o uruchomienie studiów podyplomowych: *archeologia architektury* (na Wydziale Socjologiczno-Historycznym) oraz *wychowanie fizyczne z rytmiką w edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej* (na Wydziale Wychowania Fizycznego).

Senatorowie przyjęli ponadto, rekomendowane przez Komisję ds. Budżetu i Finansów, uchwały: w sprawie korekty planu rzeczowo-finansowego Uniwersytetu Rzeszowskiego na 2013 rok oraz prowidorium planu rzeczowo-finansowego na rok 2014.

Na mocy decyzji Senatu wszedł także w życie nowy *Statut Uniwersytetu Trzeciego Wieku*.

W sprawach osobowych pozytywnie zaopiniowano: mianowanie prof. dra hab. Krzysztofa Golca-Biernata (Wydział Matematyczno-Przyrodniczy) na

stanowisko profesora zwyczajnego) oraz zatrudnienie na stanowiskach profesorów nadzwyczajnych: dra hab. prof. UR Piotra Gronkowskiego, dra hab. Mariana Cholewy oraz dr hab. Małgorzaty Sznajder (na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym), dr hab. prof. UR Magdaleny Żardeckiej-Nowak (na Wydziale Socjologiczno-Historycznym) oraz dra hab. Ryszarda Katy (na Wydziale Ekonomii). Podjęto tak-

że uchwałę o powołaniu dra hab. inż. prof. UR Tadeusza Kwatera na dyrektora Interdyscyplinarnego Centrum Modelowania Komputerowego.

Pod koniec spotkania JM Rektor prof. dr hab. Aleksander Bobko przekazał zebrany świąteczne życzenia. Następnie uroczyste połamano się opłatkiem.

W wyniku zmian organizacyjnych, które dokonały się w ostatnim czasie na Uniwersytecie, tj. rozdzielenia Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego i powstania Wydziału Pedagogicznego oraz Wydziału Muzyki, w składzie Senatu Uniwersytetu Rzeszowskiego znaleźli się przedstawiciele tych nowo powstałych jednostek.

Rektor UR prof. dr hab. Aleksander Bobko przywitał ich, rozpoczynając posiedzenie **30 stycznia br.**

Na początku obrad nastąpiło także uroczyste wręczenie decyzji o stypendium Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Prof. Lena Kolarska-Bobińska podjęła decyzję o przyznaniu stypendium za wybitne osiągnięcia 10 studentom naszej Uczelni.

Z rąk JM Rektora otrzymali je: Sabina Lachowicz (*technologia żywności i żywienie człowieka*), Anna Kubiak (*filologia angielska*), Dominika Paczkowska (*edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych*), Katarzyna Łach (*grafika*), Jakub Głąb (*wychowanie fizyczne*), Iwona Nieroda (*wychowanie fizyczne*), Joanna Depciuch (*biotechnologia*), Jennifer Mytych (*biotechnologia*), Justyna Siwak (*biotechnologia*), Karol Godek (*grafika*).

foto: E. Wójcikiewicz

Senat jednomyślnie głosował nad wnioskiem w sprawie uruchomienia na Wydziale Biologiczno-Rolniczym studiów II stopnia: *architektura krajo-*
brazu.

Przyjęto także zmiany w uchwale nr 49/02/2009 Senatu UR w sprawie zasad i trybu udzielania urlopu wypoczynkowego nauczycielom akademickim.

W sprawach osobowych pozytywnie zaopiniowano wnioski dotyczące zatrudnienia na stanowisku profesora zwyczajnego: prof. dra hab. Zdzisława Rychlika (Wydział Matematyczno-Przyrodniczy) i prof. dra hab. Stanisława Zaborniaka (Wydział

Wychowania Fizycznego) oraz na stanowisku profesora nadzwyczajnego: dra hab. prof. UR Zenona Ożoga (Wydział Filologiczny), dra hab. prof. UR Jacka Chudziaka i dr hab. prof. UR Ewy Swobody (Wydział Matematyczno-Przyrodniczy), a także dr hab. Joanny Pisulińskiej (Wydział Socjologiczno-Historyczny), dra hab. Pawła Ruźbarskiego oraz prof. dra hab. Tadeusza Koszczyca (Wydział Wychowania Fizycznego).

Małgorzata Dworak

KRONIKA REKTORA

PROF. DRA HAB. ALEKSANDRA BOBKO

- 9 grudnia | Rektor wziął udział w premierze spektaklu „DWOISTOŚĆ” inspirowanego malarstwem i wypowiedziami Jerzego Nowosielskiego w reżyserii Janusza Pokrywki. Patronat nad teatrem akademickim sprawuje JM Rektor Uniwersytetu Rzeszowskiego prof. dr hab. Aleksander Bobko.
- 16 grudnia | Z inicjatywy JM Rektora prof. dr hab. Aleksandra Bobko odbyło się spotkanie władz Uniwersytetu Rzeszowskiego z dziekanami wydziałów, podczas którego zostały poruszone tematy dotyczące:
- korekty planu rzeczowo-finansowego,
  - analizy ocen parametrycznych wydziałów,
  - możliwości wykorzystania potencjału Centrum Modelowania Komputerowego,
  - zasad finansowania publikacji w Wydawnictwie Uniwersytetu Rzeszowskiego,
  - wzorów nowych wzorów dyplomów ukończenia studiów I i II stopnia
- Omówiono także sprawy bieżące zgłoszone przez dziekanów wydziałów.
- 10 stycznia | Rektor Uniwersytetu Rzeszowskiego prof. dr hab. Aleksander Bobko oraz Komisja Uczelniana NSZZ „Solidarność” zorganizowały tradycyjne spotkanie opłatkowe dla całej społeczności akademickiej Uniwersytetu Rzeszowskiego. Uroczystość rozpoczęła msza św. koncelebrowana w kościele akademickim pw. św. Jadwigi Królowej. Następnie w sali konferencyjnej Biblioteki UR dzielono się opłatkiem i składano życzenia noworoczne.
- 28 stycznia | Na Uniwersytecie Rzeszowskim odbyły się promocje doktorskie i habilitacyjne, którym przewodniczył rektor prof. Aleksander Bobko wraz z prorektorami. W tym dniu zostały uroczystie wręczone dyplomy doktorskie i habilitacyjne oraz medal UR prof. dr hab. Andrzejowi Skowronowi. Uroczystość została uświetniona recitalem fortepianowym w wykonaniu Edwarda Barczewskiego. Oprawę muzyczną wydarzenia zapewnił chór Wydziału Muzyki UR pod dyrekcją dr Katarzyny Sobas-Klocek.

Grzegorz Kolasiński

KRONIKA PROREKTORA DS. NAUKI PROF. DRA HAB. SYLWESTRA CZOPKA

- 25 listopada | Prof. dr hab. Sylwester Czopek podczas wizyty w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego złożył zatwierdzony przez Senat UR wniosek o powołanie na Wydziale Medycznym kierunku lekarskiego.
- 12 grudnia | Odbyło się kolejne posiedzenie Komitetu Wydawniczego Uniwersytetu Rzeszowskiego podsumowujące działalność w 2013 r. i zatwierdzające plan na 2014 rok.
- 16 grudnia | Prorektor ds. nauki wziął udział w konferencji poświęconej podsumowaniu działalności „Podkarpackiego funduszu stypendialnego dla doktorantów”.
- 11 stycznia | Prof. dr hab. Sylwester Czopek był gościem jubileuszowej (40-lecie) Olimpiady Historycznej, organizowanej w UR przez nauczycieli akademickich Instytutu Historii.

Wioletta Wrona

KRONIKA PROREKTORA DS. ROZWOJU DRA HAB. INŻ. PROF. UR CZESŁAWA PUCHALSKIEGO

- 6 grudnia | Prorektor uczestniczył w Urzędzie Marszałkowskim w konferencji konsultacyjnej dotyczącej Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020. Spotkanie miało na celu zebranie opinii i uwag środowiska akademickiego oraz partnerów społeczno-gospodarczych w sprawie określania kierunków rozwoju regionu.
- 9 grudnia | Prorektor wziął udział w posiedzeniu Rady Fundatorów Fundacji Rozwoju Ośrodka Akademickiego w Rzeszowie, podczas którego omawiano m.in. zmiany w Statucie Fundacji.
- 10 grudnia | Dr hab. prof. UR Czesław Puchalski uczestniczył w Zebraniu Rady Partnerów Centrum Zaawansowanych Technologii AERONET „Dolina Lotnicza”, organizowanym na Politechnice Rzeszowskiej. Coroczna konferencja partnerów odbywała się wraz z konferencją roczną projektu kluczowego „Nowoczesne technologie materiałowe stosowane w przemyśle lotniczym”, realizowanego przez Politechnikę Rzeszowską we współpracy z UR.
- 18 grudnia | Prorektor ds. rozwoju dr hab. prof. UR Czesław Puchalski podpisał umowę o dofinansowaniu projektu „Zakład Nauk o Człowieku” realizowanego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego 2007-2013 (wartość 23 mln zł). Celem projektu jest wybudowanie bazy dydaktyczno-badaw-

czej (tzw. „prosektorium”), która pozwoli na rozpoczęcie kształcenia na kierunku lekarskim.

- 30 grudnia | Na spotkaniu z przedstawicielami Koła Seniorów Oddziału Wojewódzkiego Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Rolnictwa prorektor przedstawił prezentację nt. „Wpływ projektów unijnych na rozwój Uniwersytetu Rzeszowskiego”.

Gabriela Pawłowska

KRONIKA PROREKTORA DS. STUDENCKICH I KSZTAŁCENIA DRA HAB. PROF. UR WOJCIECHA WALATA

- 28 listopada | Dr hab. prof. UR Wojciech Walat zainicjował spotkanie z dziekanami, na którym podjęto temat komercjalizacji wiedzy na Uniwersytecie Rzeszowskim (w zakresie świadczenia usług i ekspertyz). Stworzenie takiego modelu związane jest z nową perspektywą finansową Unii Europejskiej na lata 2014-2020, której głównym celem będzie współpraca uczelni z biznesem, a także wytycznymi MNiSW, które zakłada dywersyfikację przychodów uczelni.
- 12-18 grudnia | Prorektor ds. studenckich i kształcenia brał udział w przedsięwziętych inicjatywach, organizowanych przez rozmaite uniwersyteckie kręgi: koncert charytatywny pod hasłem „Nadziani Nadzieją”; akcja „Wigilijna choinka UR”; spotkanie opłatkowe ze studentami niepełnosprawnymi; otwarcie świątecznych zawodów pływackich; uczestnictwo w III Memoriale im. Dominika Jakubowskiego; wigilia w gronie Samorządu Studentów UR.
- 19-20 grudnia | Dr hab. prof. UR Wojciech Walat uczestniczył w posiedzeniu Uniwersyteckiej Komisji Akredytacyjnej, na którym m.in. podjęto dyskusję nt. zapewniania jakości kształcenia w Polsce w ramach tworzonego systemu kształcenia nieformalnego i pozaformalnego.
- 15 stycznia | Pod przewodnictwem prorektora Wojciecha Walata odbyło się kolejne spotkanie Uczelnianej Komisji ds. Kształcenia, która przystąpiła do prac nad procedurami optymalizującymi tworzenie i prowadzenia studiów podyplomowych.
- 15 stycznia | Z inicjatywy prorektora ds. studenckich i kształcenia oraz prorektora ds. nauki odbyło się spotkanie z profesorami z Ukrainy – pracownikami UR – poświęcone zagadnieniu stworzenia dogodnych warunków do studiowania w Uniwersytecie Rzeszowskim osobom z Ukrainy.

Małgorzata Dworak

KS. STANISŁAW
NABYWANIEC

SCEPTRA VALEDICUNT TIBI

Mowa pożegnalna wygłoszona podczas pogrzebu Profesora Władysława A. Serczyka (Kraków, Cmentarz Rakowicki, 14 stycznia 2014 r.)

Magnificencje Panowie Rektorzy,
dostojni senatorowie uniwersytetów,
wysokie rady wydziałów i instytutów,
profesorowie, pracownicy nauki,
studenci i społeczności uniwersyteckie,
przyjaciele, koledzy, uczniowie i bliscy,
a przede wszystkim Rodzino Profesora.
Panie Profesorze, Drogi Andrzeju!

Kiedy z szeregów ubywa weteran, który od młodości poświęcił się swemu rzemiosłu, w tym przypadku przygodzie poszukiwania i przekazywania prawdy o przeszłości, który nadto odznaczył się chlubnie i przyczynił znacznie do odkrycia i zinterpretowania wielu zamierzonych wydarzeń, który był wzorem i miłym druhem wspólnych dociekań i poszukiwań – ci, którzy pozostali, żegnają go z żalem i zapisują imię jego w swojej pamięci.

Gdy spadła na nas wiadomość o śmierci Profesora, w dniu 5 stycznia br., przyjęliśmy ją z niedowierzaniem i byliśmy zszokowani, chciałoby się powiedzieć, brutalnością tej wiadomości, bo była to śmierć nagła, śmierć niespodziewana, o której w Suplikacjach śpiewamy: „od nagłej i niespodziewanej śmierci, zachowaj nas Panie”. Jesteśmy jednak przekonani, tak często powtarzał nam to bł. Jan Paweł II, że Bóg zabiera człowieka w najlepszym dla niego momencie, w najlepszym momencie determinującym wejście do Królestwa Bożego, do Domu Ojca. Niech ta pewność przewycięży nasze zaskoczenie i żal, chociaż po ludzku myśląc, śmierć zawsze przychodzi nie w porę.

Przejęci żalem i pragnący choćby o tych kilka chwil przedłużyć naszą obecność przy Tobie – wierząc, że stamtąd, gdzie jesteś, dostrzec można nas, tutaj zebranych – zgromadziliśmy się wokół urny z Twoimi Prochami, aby po raz ostatni w tym życiu, w tym świecie, stanąć blisko Ciebie, aby Cię pożegnać, Drogi Przyjacielu, Kolego, Profesorze i Mistrzu nasz, wierny zawsze tym, wśród których i dla których pracowałeś, zawsze życzliwy i pomocny, odpowiedzialny w wykonywaniu swej pracy i poważny w swych słowach. O historii zawsze można było z Tobą rozmawiać, lecz nie tylko. Twoja erudycja pozwalała Ci podejmować rozmowy na wiele tematów i o wielu problemach, również tych zwykłych, ludzkich, niekiedy bolesnych, innym razem zawiłych, gdyż w rozmowę angażowałeś nie tylko umysł, ale i serce.

Dziś, w doczesnym wymiarze, na zawsze opuszczasz nasze szeregi, „lecz pamięć dobrą zostawiasz wśród nas, a wzajem cześć naszą unosisz z sobą, boś tej czci godzien”. Życie Twoje to jedno pasmo prac. Rok 1935, ów rok, który w Krakowie, na Wawelu, żegnał marszałka Piłsudskiego, tu zaś, na Cmentarzu Rakowickim, w kwaterze 45, składał na wieczny spoczynek utrudzone ciało pochodzącego z Krakowa, wielkiego historyka, męża stanu, namiestnika Galicji Michała Bobrzyńskiego, witał Cię, krakowianina, z chłopskimi antenatami w rodowodzie. Wojna i lata powojenne, mimo bolesnych zawirowań, jakie dotknęły twoją Rodzinę i Ciebie, nie zerwały związku z grodem Kraka, mimo wojennego *exodusu*. Wszechnica Krakowska otworzyła przed Tobą, szesnastoletnim maturzystą, swe podwoje, lecz na krótko, gdyż jako jednego z najlepszych kandydatów ubiegających się o indeks tej zacnej uczelni, musiała oddać Cię jako swą daninę, wbrew Twojej woli, na rzecz powstającego w Lublinie z woli władzy „ludowej” Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej. Powróciłeś jednak po roku w progi Uniwersytetu Jagiellońskiego. Rok 1956, rok poznańskiego Października, powitał Cię magistrem historii i pracownikiem naukowym tegoż Uniwersytetu, rok 1963 doktorem historii, rok 1968 doktorem habilitowanym. Profesorem nadzwyczajnym zostałeś w 1976 r., zwyczajnym zaś w 1983 r.

Twoja *Alma Mater* obdarzyła Cię wielkim zaufaniem i powierzyła Ci ważne funkcje uniwersyteckie: kierownika zakładu, dyrektora Biblioteki Jagiellońskiej i prorektora. Snadź już wtenczas zjednałeś sobie mir u swoich i obcych, skoro obcy wybrali Cię w 1994 r. na prorektora Uniwersytetu Warszawskiego, zlecając misję tworzenia Uniwersytetu w Białymstoku. Uniwersytet ten, którego byłeś współtwórcą, powołał Cię na stanowisko dziekana Wydziału Humanistycznego. Mając spore doświadczenie i niekłamaną sławę, ostatnie lata swej aktywności zawodowej poświęciłeś Rzeszowowi, przyczyniając się do powstania Uniwersytetu Rzeszowskiego i ofiarnie pracując dla naszego ośrodka akademickiego, nie tylko do dnia emerytury, ale znacznie dłużej, niemal do ostatniej chwili. Nasza *Alma Mater* nie zapomni Ci Twego poświęcenia i tego, że zawsze godnie piastowałeś godność jej profesora. Nie zapomni, żeś świadom swego przedmiotu wykładał go jasno, z zapałem i niezłomnością, a jako przyjaciel młodzieży uniwersyteckiej budziłeś w niej zamiłowanie do pracy naukowej i rzetelności badacza oraz poczucie obowiązku, dawałeś jej przykład taktu, kultury i elegancji.

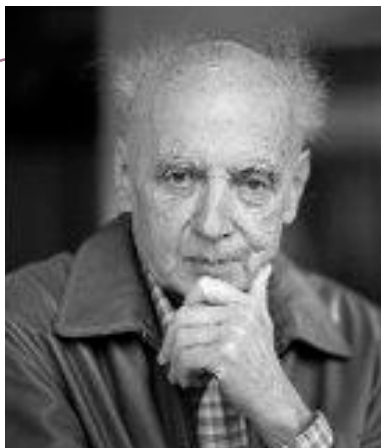
Nie zapomni Ci polska historiografia, żeś piśmiennictwo nasze historyczne wzbogacił bez mała 300 poważnymi publikacjami naukowymi, a wśród nich ponad 30 książkami. Nie zapomni Ci polska nauka, że przez wiele lat działałeś na jej rzecz w najważniejszych instytucjach i obok zwykłych obowiązków akademickich piastowałeś inne urzędy, natomiast przez liczne referaty rozszerzałeś światło nauki polskiej w kraju i za granicą. Nie zapomni Ci Instytut Historii UR, żeś staraniem swoim pomnożył zasób biblioteczny Instytutu. Nie zapomni nasz Uniwersytet, że jako członek wielu towarzystw przydałeś blasku sobie i Uniwersytetowi. Wszystkie te zasługi pragnie trwale wpisać w rocznikach swoich, a imię Twoje umieścić na godnym i należnym mu miejscu.

Dziś, gdy się usuwasz na spoczynek dobrze zasłużony, na wieczny spoczynek, żegnamy Cię z żalem i składamy Ci podziękę za Twą 58-letnią pracę naukową i dydaktyczną. Żegnamy Cię my, Twoi towarzysze prac, starsi i młodzi, oraz uczniowie. Żegnamy z nadzieją spotkania w Domu Ojca, żegnamy z modlitwą o Boże miłosierdzie.

Żegnają Cię wreszcie tu, na tej zasłużonej krakowskiej nekropolii, berła uniwersyteckie: jagiellońskie, warszawskie, białostockie i rzeszowskie, a na znak żałoby pochylają się przed Twymi Prochami ku ziemi – *sceptra valedicunt Tibi*.

Pozwól Andrzej, że wspomnę w tym miejscu mały epizod z Twojego życia. Po moim przejściu do pracy w Rzeszowie dzieliliśmy przez pewien czas wspólny gabinet. Zapytałem Cię kiedyś, czy mógłbym na ścianie naszego gabinetu powiesić krzyż. Ty wówczas powiedziałaś: tak, ale nie rób tego sam, zawieśmy ten krzyż razem, nie po kryjomu, o zmroku, lecz w jasny dzień i odmówmy wspólnie modlitwę. Niech zatem dzisiaj, gdy przekroczyłeś próg nadziei, *Crux Christi – spes nostra* (*Krzyż Chrystusa – nadzieja nasza*) będzie dla Ciebie wypełnieniem tej nadziei i kluczem do szczęścia wiecznego.

JOLANTA
WĄSACZ-KRZTOŃ

(1932-2013)

WOJCIECH KILAR In memoriam

-TU ZDECYDOWAŁO SIĘ CAŁE MOJE ŻYCIE (...).
TRAFIŁEM TAM NA WSPANIAŁYCH LUDZI, KTÓRZY
JAKĄŚ DZIWNĄ, WIELKĄ MĄDROŚCIĄ, KULTURĄ,
UKSZTAŁTOWALI MNIE I PRZYGOTOWALI
NA DALSZĄ DROGĘ MOJEGO ŻYCIA.

29 grudnia 2013 r. zmarł w Katowicach Wojciech Kilar. Na kartach historii muzyki polskiej zamknął swój ostatni rozdział życia i twórczości wybitny muzyk, kompozytor, twórca muzyki filmowej, wielka indywidualność wśród współczesnych kompozytorów polskich, z drugiej strony, człowiek bardzo skromny, ciepły, zmagający się, jak każdy, z trudami codziennej rzeczywistości. Wojciech Kilar, chociaż lwowiak z urodzenia, a Ślązak z wyboru, stał się człowiekiem należącym do całego świata. Jego biografia i osiągnięcia opisane zostały w najważniejszych muzycznych encyklopediach i leksykonach, a utwory czy to wykonywane na żywo, czy też odtwarzane z płyt rozbrzmiewają dziś w wielu zakątkach świata.

W. Kilar urodził się we Lwowie 17 lipca 1932 r., talent i wrażliwość muzyczną odziedziczył najprawdopodobniej po matce – aktorce dramatycznej, ojciec był lekarzem ginekologiem. Beztroskie dzieciństwo przerwał wybuch II wojny światowej, która zmusiła Kilarów do opuszczenia Lwowa. Wojciech wraz z matką zatrzymali się na kilka miesięcy w Krośnie, a potem w Rzeszowie, gdzie osiedli na niecałe dwa lata. W Rzeszowie Kilar chodził do gimnazjum i pobierał lekcje fortepianu u profesora Kazimierza Mirskiego, znanego pedagoga i muzyka. Czas pobytu w Rzeszowie okazał się przełomem w życiu młodego Wojciecha. Po latach wspominał: *tu zdecydowało się całe moje życie (...), trafiłem tam na wspaniałych ludzi, którzy jakąś dziwną, wielką mądrością, kulturą, ukształtowali mnie i przygotowali na dalszą drogę mojego życia.* W Rzeszowie też odniósł swój pierwszy poważny sukces muzyczny, zajmując drugie miejsce w Konkursie Młodych Talentów Muzycznych. W niedługim czasie po tym konkursie wyjechał z matką do Krakowa, gdzie rozpoczął naukę w Gimnazjum Nowodworskiego i kontynuował lekcje fortepianu u Marii Bilińskiej-Riegierowej. W Krakowie rozpoczął także naukę harmonii i kontrapunktu u Artura Malawskiego. Tu zetknął się młody Kilar z wielkim światem artystycznym, poznał Ludwika Solskiego, Jerzego Leszczyńskiego, Gustawa Holoubka, Marię Dziewulską, Stanisława Wiechowicza. Tu też po raz pierwszy wystąpił w radiu, wykonując dwie miniatury dziecięce w audycji „Polskie dzieci grają i śpiewają dla bratnich dzieci słowiańskich”.

Po niecałym roku pobytu w Krakowie, Kilar wyjechał z matką do Katowic. Tym razem była to już ostatnia podróż. Na Śląsku osiedli na stałe i tym samym zakończyła się „tułaczka” po kraju. Przyjazd do Katowic okazał się spełnieniem dawno skrywanych „marzeń o raj”. Kilar znalazł się w swoim żywiole, bardzo szybko stał się jedną z gwiazd liceum muzycznego i „nadwornym kompozytorem” klasy B. W klasie A jego rywalem był Zdzisław

Szostak. W liceum spotkał znakomitych pedagogów: lekcje fortepianu pobierał u Władysławy Markiewiczówny, kompozycji uczył go Bolesław Woytowicz. Wszechstronnie wykształcony B. Woytowicz (kompozytor, pianista, pedagog, posiadający także dyplomy matematyka i prawnika) odegrał wielką rolę w życiu młodego muzyka, stając się dla niego autorytetem nie tylko w sprawach muzycznych.

W 1950 r. Kilar rozpoczął studia w Wyższej Szkole Muzycznej w Katowicach, pod okiem B. Woytowicza, które ukończył z najwyższym wyróżnieniem pięć lat później. Na koncercie dyplomowym zabrzmiało *Scherzo* z jego *I Symfonii na orkiestrę smyczkową*. Jeszcze w tym samym roku otrzymał wyróżnienie na V Festiwalu Młodzięży – *Mała uwertura* zajęła drugie miejsce w Konkursie Utworów Symfonicznych. Wykonano ją w niedługim czasie na I Festiwalu Warszawskiej Jesieni.

Po studiach rozpoczął pracę nad własnym warsztatem kompozytorskim: aspirantura u Woytowicza, tym razem w Krakowie, Międzynarodowe Kursy Wakacyjne Muzyki Współczesnej w Darmstadt, studia w Paryżu u Nadii Boulanger, wybitnej kompozytorki, krytyki i pedagoga. Kilar starał się także dużo pisać; w tych latach powstały m.in.: *12 preludiów* na fortepian, *Wariacje na temat Paganiniego* na fortepian, *Suita beskidzka* na tenor, chór mieszany i małą orkiestrę, *Oda Bela Bartok in memoriam*, na skrzypce solo, instrumenty dęte blaszane i dwa zespoły perkusyjne. W latach 60. pisał głównie utwory orkiestrowe, otwierając się na nowe prądy w muzyce współczesnej, a jego nazwisko pojawiło się obok uznanych już za wybitnych twórców awangardy Henryka Mikołaja Góreckiego i Krzysztofa Pendereckiego. Utwór *Riff 62* krytycy uznali za symbol sprzeciwu wobec tradycji. Z początkiem lat 70. zbliżył się nieco do „minimal music” (*Solenne, Upstairs-Downstairs, Przygrywka i kołęda*), ale stopniowo zaczął odrzucać awangardowe środki techniczne. W twórczości Kilara nastąpił wielki zwrot – kompozytor zafascynowany folklorem góralskim zaskoczył w 1974 r. słuchaczy Warszawskiej Jesieni, kiedy wykonano *Krzesanego*. W niedługim czasie powstały *Kościelec*, *Siwa mgła* i *Orawa*, ilustrujące folklor podhalański. Na przełomie lat 70. i 80. Kilar sięgnął do źródeł wiary. *Bogurodzica*, *Exodus*, *Victoria*, *Angelus* stanowiły symbol, były modlitwą, ilustrowały drogę Polaków do wolności, niosły nadzieję. W podobnym tonie brzmiały późniejsze *Requiem dla Ojca Kolbego*, czy *Agnus Dei*. W 1997 r. ponownie zaskoczył słuchaczy Warszawskiej Jesieni *Koncertem fortepianowym*, który dedykował szwedzkiemu pianiście Peterowi Jablonskiemu. Jak sam przyznał, w dziele tym połączył trzy swoje muzyczno-życiowe sympatie: tradycję muzyki kościelnej, miłość do gór i sympatię do muzyki popularnej.

W latach 90. kompozytor skupił swoją uwagę na muzyce filmowej. Jednak jego przygoda z filmem rozpoczęła się znacznie wcześniej. W 1958 r. napisał pierwszą ścieżkę muzyczną do filmu „Narciarze” Natalii Brzozowskiej i do „Lunatyków” Bolesława Poręby. W latach 60. pisał do filmów Lenartowicza, Różewicza („Głos z tamtego świata”, „Samotność we dwoje”), Kutza („Milczenie”, „Sól ziemi czarnej”), Chęcińskiego („Sami swoi”), Hasa („Lalka”), a w 1969 r. rozpoczął współpracę z Krzysztofem Zanusem, stając się jego „etatowym kompozytorem”. W latach 70. ilustrował muzyką ponad 40 filmów. W kolejnym dziesięcioleciu pisał muzykę głównie do filmów Zanussiego. Międzynarodową sławę i największy rozgłos w świecie filmu przyniosły lata 90. i praca z produkcjami zachodnimi. Jednym z najgłośniejszych dzieł stała się muzyka do filmu „Bram Stoker’s Dracula” Francisa Copoli, za którą otrzymał dwie nagrody. Muzyka Kilara zabrzmiała też w „Portrecie damy” Jane Campion i w „Dziewiątych wrotach” Romana Polańskiego. Jednym z ostatnich wielkich dzieł był „Pan Tadeusz” Andrzeja Wajdy, w którym jak echo, przewija się melodia wspaniałego, podniosłego poloneza. Twórczość artysty była wielokrotnie nagradzana i doceniana. Wśród dowodów uznania znajdują się tytuły doktora honoris causa Uniwersytetu Opolskiego i tytuł Honorowego Obywatela miasta Rzeszowa. Ten ostatni nadano kompozytorowi w 1998 r. Ponadto Rzeszów docenił ponownie wybitnego muzyka w 2002 r., kiedy Zespół Szkół Muzycznych nr 2 obrał sobie za patrona Wojciecha Kilara.

Foto: Internet

MAGDALENA
RABIZO-BIREK

SCENA PROPOZYCJI UNIwersYTETU RZESZOWSKIEGO JUŻ DZIAŁA

9 grudnia 2013 r. premierą spektaklu *Dwoistość* zainauguowała działalność Scena Propozycji Uniwersytetu Rzeszowskiego. Przedstawienie zaprezentowano w sali Rady Wydziału Matematyczno-Fizycznego. Scena Propozycji debiutuje jako teatr uniwersytecki, ale ma za sobą długą, blisko trzydziestoletnią historię. Rozpocząła działalność w Teatrze Lalki i Aktora „Kacperek” jako swego rodzaju laboratorium – miejsce artystycznych poszukiwań i eksperymentów. Z czasem stała się autorskim teatrem **Janusza Pokrywki** (obecnie profesora Wydziału Sztuki Uniwersytetu Rzeszowskiego), teatrem „plastycznej narracji”, który działał najpierw pod egidą Estrady Rzeszowskiej, później zaś w ramach Młodzieżowego Domu Kultury w Rzeszowie. Janusz Pokrywka prezentował ciekawe spektakle dla dzieci i dorosłych, z których uwagę

publiczności i krytyki przykuły oryginalne interpretacje europejskiej i polskiej klasyki, m.in. *Pod jesień* według Wyspiańskiego, *Ptasiek* według Whartona, *Serenada* i *Indyk* Mrożka, *Ballada o drzwiach i stole* na kanwie tekstów Tadeusza Nowaka, *Siedem obrazów Don Kichote* według Cervantesa, *Iwona księżniczka Burgunda* Gombrowicza. Zaprezentowana pracownikom Uniwersytetu *Dwoistość* to spektakl, w którym zagrali także studenci Wydziału Sztuki UR. Powstał w oparciu o życie i twórczość wybitnego malarza i myśliciela Jerzego Nowosielskiego (notabene pod jego kierunkiem twórca przedstawienia realizował dyplom w krakowskiej ASP). Premierę sztuki – jak na uniwersytet przystało – poprzedził krótki wykład dra hab. prof. UR **Artura Mordki**, poświęcony filozoficznym i artystycznym kontekstom tytułowego pojęcia.

Janusz Pokrywka (ur. w Rzeszowie w 1951 r.). Absolwent Liceum Sztuk Plastycznych w Jarosławiu, a następnie Wydziału Malarstwa Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie (dyplom 1976 r. w pracowni prof. Jerzego Nowosielskiego), absolwent Studium Pedagogicznego ASP, absolwent Pomagisterskiego Studium Scenografii Teatralnej ASP (dypl. z wyróżnieniem u prof. Jerzego Skarżyńskiego w 1979 r.). Po studiach podjął pracę w Rzeszowie, w Teatrze Lalki i Aktora „Kacperek”. W ciągu 15 lat był scenografem, kierownikiem artystycznym założonej przez siebie Sceny Propozycji Teatru „Kacperek”, dyrektorem artystycznym „Kacperka” oraz dyrektorem naczelnym tego teatru (5 lat). Następnie Scenę Propozycji przenosi do Estrady Rzeszowskiej, gdzie kieruje nią przez 15 lat. W późniejszym czasie Scena Propozycji funkcjonuje w MDK Rzeszów (do 2013 r.)

W 2002 roku na krakowskiej ASP uzyskuje doktorat i pracuje na Wydziale Sztuki Uniwersytetu Rzeszowskiego. Obecnie dr hab. prof. UR Janusz Pokrywka jest nauczycielem akademickim w Zakładzie Malarstwa. Ze studentami realizuje zajęcia z podstaw projektowania scenograficznego.

Spektakl spodobał się publiczności, która nagrodziła go długimi brawami. Cieszymy się z własnego teatru, którym Uniwersytet Rzeszowski wpisuje się w dobrą tradycję szczególnie angielskich i amerykańskich uczelni z teatrami, z którymi współpracują znani reżyserzy, gdzie debiutowało wielu wybitnych aktorów i prezentowano premiery późniejszej klasyki dramatu.

*Scenariusz, reżyseria, scenografia: Janusz Pokrywka; muzyka: Bogdan Janik, Antoni Mleczeko.

Foto: E. Wójcikiewicz

AGNIESZKA ISKRA-
-PACZKOWSKA

„MŁODA GRAFIKA RZESZOWSKA” w BWA

„Młoda grafika rzeszowska” – wystawę pod tym tytułem otwarto dziewiątego stycznia 2014 roku w rzeszowskim BWA. Pomysłodawcy i organizatorzy ekspozycji – pracownicy Wydziału Sztuki Uniwersytetu Rzeszowskiego - Kamila Bednarska i Paweł Bińczycki przyjęli trzy kryteria doboru prac. Kryterium zasadniczym był wybór dyscypliny artystycznej.

Grafika jest dziedziną sztuki o specyficznych cechach technicznych i wynikającym stąd swoistym przebiegu procesu twórczego. Wymaga nie tylko talentu, biegłości warsztatowej, wiedzy czysto technicznej, ale

także szczególnej dyspozycji mentalnej: umiejętności utrzymania i „przeniesienia” wizji artystycznej poprzez kolejne etapy opracowywania matrycy do czasu jej drukowania. Każdy proces twórczy jest zmaganiem się z materią, zarówno tą, która jest tworzywem, w którym obiektywizuje się wizja artysty, jak i tą, która jest obrazowana, interpretowana, twórczo przekształcana w ramach dzieła. Jednak w przypadku grafiki ostateczny efekt artystyczny jest szczególnie silnie zapośredniczony w materialności samego procesu – etap najbardziej pracochłonny (tworzenie matrycy) – przebiega w tworzywie odległym od zakładanego efektu finalnego.

Proces powstawania grafiki, zarówno od strony artystycznej, jak i technicznej (konieczność korzystania z pracowni dającej możliwość opracowywania i drukowania matryc, znajomość warsztatu) sprawia, że jest to dyscyplina coraz bardziej elitarna.

Na wystawie prezentowane są prace szesnastu autorów – tak dużej ekspozycji grafik nie było od dawna w Rzeszowie. Dodatkowe kryteria wyboru ekspozowanych prac stanowiły młodość i rzeszowskie konotacje twórców (biograficzne, artystyczne, edukacyjne czy zawodowe). Te pojęcia mają charakter znacznie bardziej konwencjonalny, umowny (używając terminologii filozoficznej – ontologiczny), w odróżnieniu od grafiki (kategorii o statusie ontycznym).

„Młodość” ekspozycji wyznacza przyjęta przez kuratorów cezura czasowa – prezentowane są prace twórców urodzonych po roku 1970. Rys pokoleniowy widać także w osobach artystów – nauczycieli, autorytetów, których nazwiska powtarzają się w wielu biogramach, a którzy mieli znaczenie formatywne dla autorów wystawianych grafik. Nasuwa się tu więc inne kryterium młodości: młodzi jesteście dopóty, dopóki są wśród nas ci, którzy pamiętają nasze początki, ci, którzy wprowadzali nas w życie. Nie wszyscy z tych, którzy byli nauczycielami, autorytetami dla prezentowanych dzisiaj twórców są wśród nas. Naturalną kolejną rzeczą młodzi metrykalnie muszą przejmować pałeczkę w sztafecie pokoleniowej i podejmować rolę mentorów, wprowadzać w życie artystyczne kolejne pokolenie. Praktyka zawodowa twórców wystawiających swoje prace pokazuje, że tę rolę podejmują – większość

Dyrektor Biura Wystaw Artystycznych w Rzeszowie
oraz autorzy
zapraszają na otwarcie wystawy

MŁODA GRAFIKA RZESZOWSKA

Y KAMILA BEDNARSKA
W PAWEŁ BIŃCZYCKI
A KINGA CICHOWSKA-SZMULKIEWICZ
T ŁUKASZ CYWICKI
S GRZEGORZ FRYDRYK
Y JACEK GARBACZEWSKI
W MARCIN JACHYM
Y JOANNA JANOWSKA-AUGUSTYN
Z KAMIL JODKO
R AGNIESZKA LECH-BIŃCZYCKA
O ANDRZEJ RUŁKA
T STANISŁAW MARIA RYBOROŻEC
U MAGDALENA UCHMAN
A AGNIESZKA RUŁKA-WŁODARCZYK

dnia 9 stycznia 2014 roku o godzinie 18.00

w Domu Sztuki w Rzeszowie ul. Jana III Sobieskiego 18

www.bwa.rzeszow.pl

z nich – prócz aktywności twórczej zajmuje się także działalnością dydaktyczną. To także forma przedłużenia własnej młodości.

„Młodość” grafiki nie tkwi w nowości czy w wieku jej twórców, lecz w potencjale, w biegłości warsztatowej pozwalającej na swobodę twórczą, umiejętności czerpania z tradycji przy jednoczesnym zachowaniu indywidualności, pewnej „osobności” każdego z twórców. Prezentowana wystawa znakomicie oddaje tę różnorodność: wielość zastosowanych technik (od klasycznych, jak wklęsłodruk, druk wypukły, druk płaski, po druk cyfrowy i techniki łączone czy mieszane) wydobywa swoistość i bogactwo środków artystycznych charakterystycznych dla grafiki.

Zasługą kuratorów i dodatkowym atutem wystawy jest jej struktura: przemyślana ekspozycja prac, ich wzajemne zestawienie sprawia, że całość jest harmonijna, pozbawiona napięć; kolejne grafiki nie „konkurują” ze sobą, przeciwnie – wzmacniają indywidualny ton poszczególnych propozycji (różne podejście do materii, światła, faktury, barwy; różne wrażliwości i temperamenty artystyczne).

Rygorystycznie przestrzegana zasada prezentacji tylko dwóch prac każdego z autorów sprawia, że wychodzi się z niej ze „zdrowym niedosytem” – chciałoby się zobaczyć więcej. Pozostaje mieć nadzieję, że projekt przybierze kształt imprezy cyklicznej, trwale obecnej w pejzażu kulturalnym Rzeszowa.

I strona zaproszenia
–prace autorów wystawy „MŁODA GRAFIKA RZESZOWSKA”

STANISŁAW
DUDZIŃSKI

CYFROWA JAKOŚĆ, WYRÓŻNIENIA, TARGI..., czyli wydawnicze podsumowanie 2013 roku

ZNAKOMITY BILANS

Systematyczne poszerzanie badań naukowych oraz oferty edukacyjnej Uniwersytetu Rzeszowskiego znajduje wyraz w imponującym spektrum wydawniczym uniwersyteckiej oficyny. W 2013 roku wydaliśmy wszystkie planowane tytuły, w pełni realizując plan przyjęty przez Komitet Wydawniczy Uniwersytetu. Roczny bilans potwierdza zarówno rosnący potencjał naukowy podkarpackiej wszechnicy, jak i możliwości edytorskie Wydawnictwa.

W roku 2013 ukazało się 141 tytułów z planu wydawniczego, w tym: 102 publikacje naukowe zwarte i zbiorowe, 14 skryptów, 25 czasopism: 4 „Zeszyty Naukowe UR” (w tym 2 ZN w wersji elektronicznej), 4 „Przeglądy Medyczne UR i NIL w Warszawie” (t. X, z. 4; t. XI, z. 1–3), 2 numery pisma politologów „Polityka i Społeczeństwo” (nr 1/11 i 2/11), 1 numer czasopisma „Sacrum et Decorum. Materiały i studia z historii sztuki sakralnej” (nr 6), 4 zeszyty „Nierówności Społeczne a Wzrost Gospodarczy” (z. 30–33), po jednym wydaniu tytułów: „ΣΟΦΙΑ. Pismo filozofów krajów słowiańskich” (nr 12), „Słowo. Studia językoznawcze” (nr 3), „Tematy i Konteksty. Z archiwum polonisty” (nr 2/7), „Limes. Studia i materiały z dziejów Europy Środkowo-Wschodniej” (nr 5), „Dydaktyka Informatyki” (nr 8), „Anabasis. Studia Classica et Orientalia” (nr 3), 2 numery „Rzeszowskich Studiów Socjologicznych” (nr 1 i 2), 1 numer czasopisma ekonomistów „Przedsiębiorstwo i Region” (nr 5), 1 tom „Galicja i jej dziedzictwo” (t. 21).

Łączna objętość publikacji z planu wydawniczego wyniosła 1800 ark. wyd., a łączny nakład 21 000 egz. Na podkreślenie zasługuje wydanie aż 24 prac habilitacyjnych i 12 tytułów w oprawie twardej, w tym 2 książek jubileuszowych oraz 2 albumów kolorowych na papierze kredowym: *Piękno nanoświata. Beauty of nanoworld* Magdaleny Parlinskiej-Wojtan, *Pomniki przyrody nieożywionej województwa podkarpackiego*, autorstwa Hanny

i Romana Reszelów oraz szósty tom studiów „Sacrum et Decorum. Materiały i studia z historii sztuki sakralnej”. Większość publikacji została wydrukowana w Drukarni UR, techniką cyfrową wydrukowano 111, a offsetową 30 tytułów oraz okładki do 150 wydań.

Wydrukowaliśmy także kilkanaście publikacji informacyjnych, takich jak informatory, abstrakty, biuletyny, regulaminy, foldery oraz bardzo dużą ilość akcydensów (zaproszenia, programy, plakaty, wizytówki, ankiety). W sumie wykonaliśmy 70 zleceń na około 200 ark. druk. oraz 31 dodruków i wznowień książek dobrze już znanych, których nakłady były wyczerpane.

Ponadto sekcja wydawnictw promocyjnych Wydawnictwa przygotowała 5 numerów „Gazety Uniwersyteckiej” o łącznym nakładzie 6 tys. egzemplarzy. Wkrótce czasopismo zostanie zaprezentowane w nowej odsłonie – przygotowywana jest nowa szata graficzna.

22 lipca 2013 r. nasza oficyna podpisała umowę o współpracy z Wydawnictwem Naukowym PWN w sprawie publikacji książek w formie elektronicznej w czytelni on-line „i-buk.pl”. Na platformie umieszczono dotychczas 15 naszych pozycji, pozostałe będą się ukazywać sukcesywnie w miarę ich przygotowania.

Kontynuujemy proces modernizacji Drukarni UR zapoczątkowany w 2012 r. zakupieniem monochromatycznej maszyny cyfrowej Xerox, która umożliwiła skrócenie czasu druku i oprawy oraz druk wydawnictw o małych nakładach, na życzenie, a przede wszystkim zmniejszyła koszt druku i oprawy książek. W połowie zeszłego roku drukarnia UR została przeniesiona do pomieszczeń zajmowanych dotychczas przez Wydział Filologiczny, a od listopada została wyposażona w nowoczesną maszynę cyfrową firmy Konica Minolta, umożliwiającą druk w kolorze o bardzo dobrej jakości. Drukarnia UR stała się dzięki temu bardziej nowoczesna i na miarę możliwości uczelni nadąża za rozwojem w tej branży.

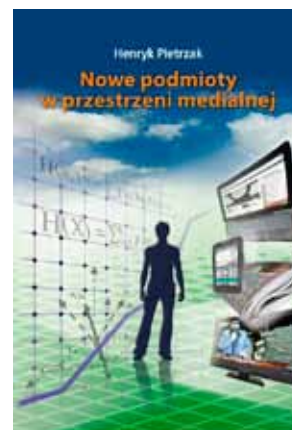
JAKOŚĆ I PROFESJONALIZM

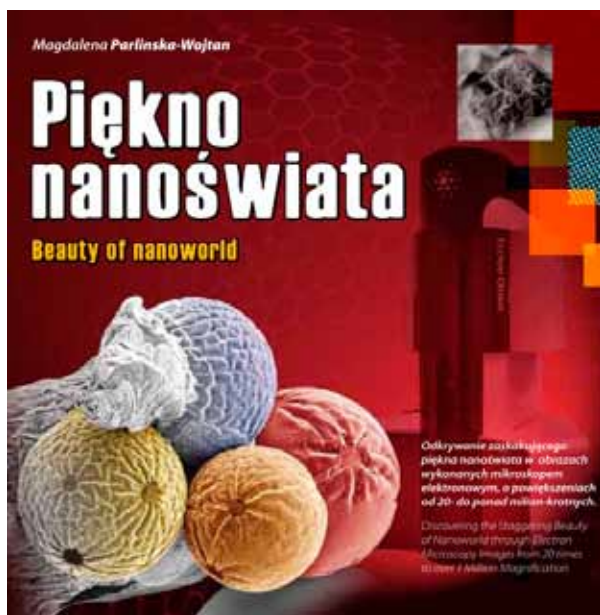
Realizując misję oficyny uniwersyteckiej, systematycznie staramy się, aby nasze książki wyróżniały się wzorowym opracowaniem językowo-stylistycznym, właściwą redakcją techniczną, aby były wzbogacone kolorowymi ilustracjami, indeksami i streszczeniami obcojęzycznymi, by satysfakcjonowały autorów i przyciągały czytelników pięknymi okładkami. Cele te udaje się osiągnąć dzięki doświadczonym pracownikom Redakcji i Drukarni UR oraz uzdolnionym artystom plastykom, z którymi Wydawnictwo współpracuje.

PROMOCJA I MARKETING WYDAWNICZY – wyróżnienia i nominacje w prestiżowych konkursach

W ramach działalności marketingowej i promującej rzeszowskie środowisko naukowe w 2013 r. braliśmy udział w kilku ważnych imprezach. I tak, w kwietniu uczestniczyliśmy w warszawskich **Targach Wydaw-**

ców Katolickich, w ramach stoiska zbiorczego Stowarzyszenia Wydawców Szkół Wyższych (11–14 IV 2013) oraz zorganizowaliśmy na UR **kiermasz antykwaryczny**, który odbył się 23 kwietnia w Światowym Dniu Książki. Od 16 do 19 V 2013 r. gościliśmy na **VII Targach Książki Akademickiej i Naukowej ACADEMIA 2013**, odbywających się równocześnie z **IV Warszawskimi Targami Książki** zorganizowanych po raz pierwszy w Narodowym Centrum Sportu na Stadionie Narodowym w Warszawie, podczas których otrzymaliśmy wyróżnienie w konkursie na najlepszą książkę aka-

demicką i naukową ACADEMIA 2013 za publikację autorstwa **Piotra Krzysztofa Sowińskiego** *Uprawnienia składające się na prawo oskarżonego do obrony. Uwagi na tle czynności oskarżonego oraz organów procesowych*. Kolejnymi imprezami, w których wzięliśmy udział, były: **17. Targi Książki w Krakowie** (24–27 X 2013), gdzie otrzymaliśmy nominację w Konkursie na Najlepszy

Podręcznik i Skrypt Akademicki 2013 za książkę *Nowe podmioty w przestrzeni medialnej* **Henryka Pietrzaka**), **XVII Poznańskie Dni Książki nie tylko Naukowej** (9–11 X 2013, stoisko zbiorcze SWSW), gdzie otrzymaliśmy wyróżnienie w Konkursie na Najlepszą Książkę Akademicką za *Piękno nanoświata* **Magdaleny Parlińskiej-Wojtan** wydaną w koedycji z Wydawnictwem i Drukarnią Mitel. Targową jesień zakończyło uczestnictwo w **Targach Wydawców Katolickich w Lublinie** (KUL, 19–21 XI 2013, stoisko zbiorcze SWSW) oraz **XXII Targach Książki Historycznej w Warszawie** (28 XI – 1 XII 2013), odbywających się w Arkadach Kubickiego na Zamku Królewskim.

Za nami niezwykle owocny rok 2013: rekordowy zarówno pod względem wydanych tytułów, jak i wyróżnień w prestiżowych konkursach. Wprowadziliśmy ponadto nasze publikacje na platformę elektroniczną PWN i-buk. Przed nami nowe wyzwania wydawnicze. Dzięki prężnie rozwijającym się pracownikom naukowym nasz plan wydawniczy na 2014 r. „pęka w szwach”: liczy 162 publikacje naukowe w planie podstawowym i 125 publikacji naukowych w planie rezerwowym, 31 podręczników w planie podstawowym oraz 44 podręczniki w planie rezerwowym. Mam nadzieję, że chochlik drukarski będzie nas omijał z daleka, a plan wydawniczy uda się wykonać w 100%, oraz że nasza praca będzie satysfakcjonować autorów, dla których i dzięki którym możemy spełniać misję Wydawnictwa.

JEŚLI POSZUKUJESZ NASZEJ KSIĄŻKI

Publikacje Wydawnictwa UR można nabywać w siedzibie Wydawnictwa, w punkcie sprzedaży książek „Krzyś” mieszczącym się w budynku Rektoratu (al. Rejtana 16c), w księgarni „Iuris Prudentias”, ul. Jana III Sobieskiego 2D/2 oraz w księgarniach wskazanych w *Katalogu wydawnictw UR* i na naszej stronie internetowej. Nowości wydawnicze promujemy za pomocą prezentacji multimedialnych na monitorach w budynkach dydaktycznych uczelni. Przyjmujemy zamówienia wysyłane listem, faksem, pocztą elektroniczną oraz za pośrednictwem strony internetowej Wydawnictwa. Prowadzimy sprzedaż wysyłkową. Podajemy telefonicznie informacje o możliwości nabycia naszych publikacji w księgarniach na terenie całego kraju. Aktualna i kompletna informacja o ofercie jest dostępna w Internecie pod adresem: <http://wydawnictwo.ur.edu.pl>

Dystrybucją książek Wydawnictwa UR za granicę zajmuje się:

„Lexicon” Maciej Woliński
ul. Dereniowa 2 lok. 96
02-776 Warszawa, Polska
tel./fax 48 22 648 41 23
e-mail: lexicon@lexicon.net.pl

Zamówienia hurtowe i detaliczne na publikacje przyjmuje

Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego
ul. prof. S. Pigonia 6, 35-310 Rzeszów
tel. 17 872 13 69 (kolportaż)
faks 17 872 14 26
e-mail: wydaw@ur.edu.pl
<http://wydawnictwo.ur.edu.pl>

RZESZOWSKIE UCZELNIE W 660. ROCZNICĘ przyznania praw miastu

W styczniu br. nakładem Wydawnictwa i Drukarni Mitel w koedycji z Wydawnictwem Uniwersytetu Rzeszowskiego i Wydawnictwem Politechniki Rzeszowskiej ukazała się książka pt. „PRZYWILEJE MIASTA RZESZOWA XIV-XVIII WIEKU”. Ta publikacja jest przede wszystkim efektem wspólnej pracy dr **Wioletty Zawitkowskiej** z Instytutu Historii naszego Uniwersytetu oraz dr. **Grzegorza Zamoyskiego** z Wydziału Zarządzania Politechniki Rzeszowskiej.

Nieprzypadkowy był czas ukazania się tejże pozycji. 19 stycznia 2014 roku mija bowiem 660. rocznica nadania prawa miejskiego dla Rzeszowa, a od kilku już lat pracownicy UR czynnie włączali się w organizację różnych imprez (konferencji, konkursów) poświęconych symbolicznym urodzinom naszego miasta. Okrągła rocznica stała się inspiracją do wydania wyjątkowego dzieła, zbioru 21 najważniejszych przywilejów, otrzymanych przez miasto i jego mieszkańców od królów polskich (po rozbiorach także od cesarzy austriackich) oraz od panów dziedzicznych: Rzeszowskich, Ligęzów oraz Lubomirskich. Jak zaznaczył jeden z recenzentów – prof. dr hab. Zdzisław Budzyński – ta pozycja „wyznacza pewien etap w rozwoju rzeszowskiej historiografii”.

Opublikowane dokumenty pochodzą ze zbiorów Archiwum Państwowego w Rzeszowie oraz Archiwum Głównego Akt Dawnych w Warszawie. Zdecydowana większość z nich znana była do tej pory w zasadzie jedynie wąskiej grupie specjalistów. Tylko nieliczne zachowały się w oryginałach, pozostałe jedynie w późniejszych kopiach.

Podstawowe informacje dotyczące zasad wydawniczych zawarte są w Przedmowie. W części głównej znajdują się teksty przywilejów. 16 dokumentów łacińskich zostało odczytanych i opracowanych przez dr W. Zawitkowską. Przywileje staropolskie oraz najmłodszy dyplom (spisany po niemiecku) odczytał i przygotował do druku dr G. Zamoyski. Aby dotrzeć do jak najszerszego kręgu odbiorców, po tekstach oryginalnych zamieszczono ich tłumaczenia na język polski. Przekładów z łaciny dokonali: mgr Alina Wielgosz z UR oraz dr Krzysztof Pawłowski z UJ, zaś przywilej spisany w języku niemieckim przetłumaczył dr G. Zamoyski.

Każdy dokument zaopatrzony jest ponadto w szczegółowe opisy wydawnicze zawierające m.in. informacje o zachowanych pieczęciach. Zgodnie z instrukcjami, sporządzono też przypisy literowe (tekstowe) odnoszące się do wyglądu podstawy wydania i brzmienia tekstu oraz liczbowe (rzeczowe), które objaśniają osoby, miejsca oraz szczególnie ważne wydarzenia opisane w danym dokumencie. Bardzo cennym zabiegiem jest dołączenie zdjęć wydawanych przywilejów, zachowanych pieczęci i autografów podpisów. Na szczególne uznanie zasługuje również cała szata graficzna, która nie tylko podnosi walory estetyczne publikacji, ale również znacznie ułatwia odbiór prezentowanej treści.

Książka „Przywileje miasta Rzeszowa XIV-XIX wieku” ukazała się pod honorowym patronatem Prezydenta Miasta Rzeszowa Tadeusza Ferenca oraz przy ogromnym wsparciu JM Rektora Uniwersytetu Rzeszowskiego prof. dra hab. Aleksandra Bobko i JM Rektora Politechniki Rzeszowskiej prof. dra hab. inż. Marka Orkisz. Bibliofilską edycją bezcennych pomników prawa Rzeszowa jest zatem wspólnym dziełem władz miasta i dwóch największych rzeszowskich uczelni. Na koniec warto przytoczyć słowa Prezydenta Miasta Rzeszowa ujęte we wstępie: „serdecznie życzę, by publikacja spotkała się z żywym zainteresowaniem czytelników, w szczególności miłośników historii. Rzeszów – miasto chlubiące się swoimi dziejami, z których czerpie także motywacje do dalszego dynamicznego rozwoju, na pewno na to zasługuje”.

Przywileje miasta Rzeszowa XIV-XIX wieku, Wioletta Zawitkowska i Grzegorz Zamoyski, Rzeszów 2014, ss.190, A4, opr. twarda.

Oprac. Ludwik Borowiec

WYDAWNICTWO UR POLECA

Marta Połtowicz-Bobak, *Wschodnia prowincja magdalenieniu*, ISBN: 978-83-7338-919-9, 2013, s. 540, format: B5, oprawa broszurowa, cena: 36,75 zł

Książka jest próbą przedstawienia osadnictwa magdaleńskiego na terenach wschodniej części środkowej Europy, wyznaczających jednocześnie wschodnie pogranicze tej jednostki kulturowej. Stanowi swoiste podsumowanie aktualnego stanu wiedzy i rozpoznania problematyki w świetle najnowszych badań, niejednokrotnie każących zweryfikować dotychczasowe ustalenia i hipotezy.

Opracowanie obejmuje charakterystykę osadnictwa magdaleńskiego na terenach Polski, Moraw i Czech oraz próbę pokazania relacji pomiędzy tymi terenami. Ma to na celu ukazanie magdalenienia tych właśnie terenów jako jednostki kulturowej silnie zakorzenionej w tradycji wspólnej całemu kompleksowi, a jednocześnie funkcjonującej i rozwijającej się jako samodzielna prowincja powstała na skutek ekspansji grup zbieraczy i łowców na tereny opuszczone w trakcie maksimum ostatniego zlodowacenia. Szczególny nacisk położono na tereny ziem polskich.

Polonistyka w Europie. Kierunki i perspektywy rozwoju, red. **Grażyna Filip, Jolanta Pa-sterska, Magdalena Patro-Kucab**, ISBN: 978-83-7338-927-4, 2013, s. 500, format: B5, oprawa broszurowa, cena: 34,65 zł

Książka *Polonistyka w Europie. Kierunki i perspektywy rozwoju* powstała w wyniku konstruktywnych międzynarodowych dyskusji nad przyszłością filologii polskiej w Europie, nad dziedzictwem i rolą polskiej kultury, literatury oraz języka we współczesnym świecie. Monografia składa się z trzech części, z których pierwsza stanowi prezentację osiągnięć dydaktyczno-naukowych zagranicznych ośrodków polonistycznych, a także zakładów działających w ramach Instytutu Filologii Polskiej Uniwersytetu Rzeszowskiego, część druga zawiera omówienie indywidualnych badań oscylujących wokół polskiego literaturoznawstwa, natomiast trzecia obejmuje analizy językoznawcze.

Polecający tę książkę redaktorzy wyrażają nadzieję, że zamieszczone w niej teksty przyczynią się do zainteresowania szeroko rozumianymi problemami polskiej literatury i języka, otworzą nowe pola badawcze i skłonią do dyskusji nad funkcjonowaniem polonistyki w Europie.

Wartość rehabilitacji w świadomości współczesnego człowieka, t. 1-2, red. **Teresa Pop**; t. 1: ISBN: 978-83-7338-957-1, 2013, s. 312, format: B5, oprawa broszurowa, cena: 19,95 zł; t. 2: ISBN: 978-83-7338-958-8, 2013, s. 324, format: B5, oprawa broszurowa, cena: 19,95 zł

Publikacja zawiera prace poglądowe i badawcze ukazujące czytelnikom etiologię zaburzeń, jak też drogę do efektywnej terapii zarówno u dzieci w wieku rozwojowym, u osób w okresie aktywności zawodowej, jak i u schyłku życia, często przepełnionego bólem. Znalazły się w niej artykuły dotyczące sprawności fizycznej, metod kinezyterapii i leczenia fizykalnego. Opracowanie zachowuje myśl przewodnią dotyczącą oceny skutecznego wykorzystania wielu znanych metod i technik rehabilitacji u chorych z wadami postawy, kobiet po mastektomii, chorych po urazach czaszkowo-mózgowych, osób z chorobami i po urazie stawów oraz z zespołami bólowymi kręgosłupa. Książka wskazuje również na potrzebę rehabilitacji popartej badaniami naukowymi.

Zbigniew W. Czerniakowski, Tomasz Dudek, *Pielęgnacja i ochrona drzew i krzewów w terenach zieleni*, ISBN: 978-83-7338-948-9, 2013, s. 131, format: B5, oprawa broszurowa, cena: 19,95 zł

Podręcznik przedstawia najważniejsze zagadnienia związane z inwentaryzacją terenów zieleni, wymaganiami ekologicznymi i właściwościami biologicznymi wybranych gatunków drzew i krzewów, sadzeniem i pielęgnacją drzew i krzewów, a także zagrożeniami stwarzanymi przez drzewa. Poszczególne rozdziały opracowano wyczerpująco, wielokrotnie podając zalecenia stare i aktualne. Autorzy podręcznika nie unikają także tematów krytycznych, referując pozytywne i negatywne aspekty opisywanego zagadnienia. Wychodzą również naprzeciw zainteresowaniom i wymaganiom osób szukających odpoczynku w ogólnie dostępnych parkach, na skwerach czy też w ogrodach prywatnych.

ZDOBYTA WIEDZA I ZAKOŃCZONE OBRONĄ PROJEKTU DYPLOMOWEGO STUDIA INŻYNIERSKIE, UMOŻLIWIAJĄ ABSOLWENTOM PODJĘCIE STUDIÓW MAGISTERSKICH II STOPNIA, A TAKŻE PRACĘ PRZY PROJEKTACH ARANŻACJI ZIELENI PRYWATNEJ I PUBLICZNEJ ORAZ ROZWIĄZYWANIU PROBLEMÓW DOTYCZĄCYCH SZEROKO POJĘTEGO KRAJOBRAZU.

ANNA
SOŁTYSIK

W KIERUNKU ARCHITEKTURY KRAJOBRAZU

Architektura i krajobraz jako dwa niezależne pojęcia, uległy przekształceniom w ciągu wielu wieków wraz z rozwojem poszczególnych cywilizacji, kultur i stylów. Ta niezależność była jednak pozorna i polegała głównie na braku wspólnie dla nich sformułowanego pojęcia. W istocie bowiem architektura i krajobraz stanowiły zawsze ściśle powiązane elementy¹.

W październiku 2008 roku na Wydziale Biologiczno-Rolniczym Uniwersytetu Rzeszowskiego uruchomiono nowy kierunek – architektura krajobrazu, studia I stopnia (inżynierskie). Zaczątkiem tego kierunku była, funkcjonująca na tym wydziale wcześniej, specjalizacja kształtowanie terenów zieleni. W okresie 7 semestrów nauki studenci architektury krajobrazu zapoznają się z zagadnieniami przyrodniczymi (tj. gleboznawstwo, fitosocjologia, botanika, etc.²), technicznymi (grafika inżynierska, budownictwo), artystycznymi (historia sztuki, rysunek i modelowanie), a także z projektowaniem, gdzie w sposób praktyczny uczą się stosować wiedzę z różnych dziedzin w konkretnym zadaniu (tj. projektowanie obiektów architektury krajobrazu,

projektowanie zintegrowane – Ryc. 1, 2). W czasie studiów studenci uczestniczą w kilku praktykach, dzięki którym nabywają umiejętności potrzebnych w przyszłym zawodzie.

Zdobyta wiedza i zakończone obroną projektu dyplomowego studia inżynierskie, umożliwiają absolwentom podjęcie studiów magisterskich II stopnia, a także pracę przy projektach aranżacji zieleni prywatnej i publicznej oraz rozwiązywaniu problemów związanych z szeroko pojętym krajobrazem. Na Wydziale Biologiczno-Rolniczym, aby wyjść na przeciw oczekiwaniom absolwentów studiów I stopnia, a także innych studentów, powołano zespół ekspertów realizujący procedurę związaną z otwarciem studiów II stopnia.

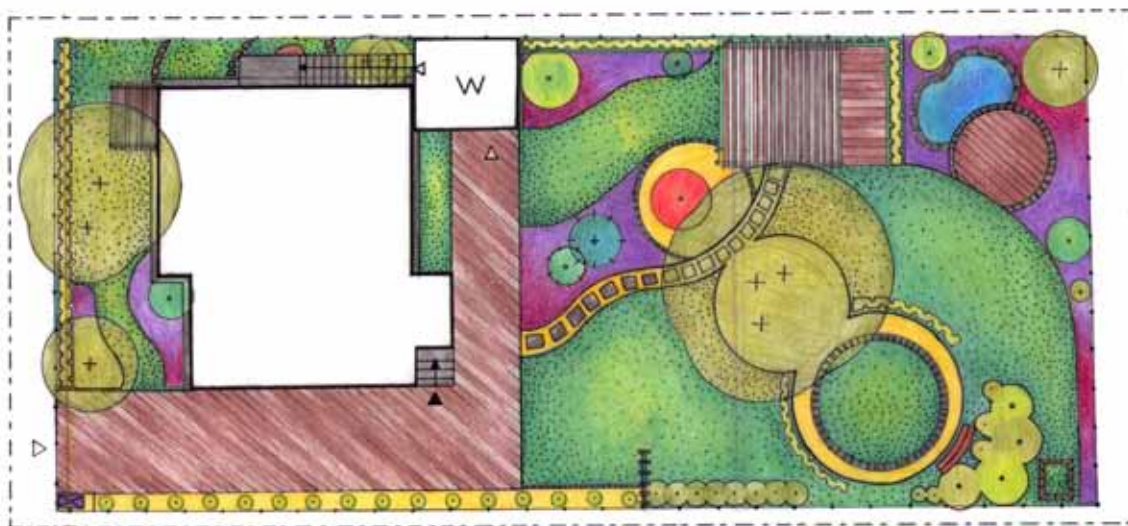
Czym jest architektura i jak rozumiemy pojęcie krajobrazu? Zanim bowiem powstał zawód architekta krajobrazu, funkcjonowały osobno dwie profesje: architekta i ogrodnika.

Istnieje wiele definicji „architektury”, jest ona najczęściej określana jako „sztuka kształtowania przestrzeni”, a towarzyszy człowiekowi od momentu powstania pierwszych szałasów, a raczej od pojawienia się *sztuki krycia dachu*³. Już w starożytności starano się opisać jak należy budować, aby spełniać wymagania użytkowników. Traktat o architekturze powstały między rokiem 20 a 10 p.n.e., autor-

1 J. Bogdanowski, M. Łuczyńska-Bruzda, Z. Novák, *Architektura krajobrazu*. 1981, wyd. PWN, s. 9.

2 Pełna lista przedmiotów na studiach I stopnia kierunku architektura krajobrazu, dostępna jest na stronie internetowej Uniwersytetu Rzeszowskiego.

3 Z. Novák, *Planowanie regionalne i udział w nim architekta*. 1997, Wyd. Politechniki Krakowskiej, s. 136.

LEGENDA

	Granica opracowania
	Dom
	Warsztat
	Drzewo liściaste
	Drzewo iglaste
	Krzew liściasty
	Krzew iglasty
	Rabata kwiatowa
	Zywopłot
	Rosliny pnące
	Trawnik
	Trejtaj
	Pergola
	Kozł na śmieci
	Lawka
	Ogrodzenie
	Schody
	Wejście do domu
	Wejście na posesję
	Ścieżka z płytek
	Nawierzchnia z betonu drewnianych
	Nawierzchnia żwirowa
	Krawężniki

INSPIRACJE: Zaczerpnięte z fotografii detale takie jak kolistego kształtu przestrzenie trawnikowe, ścieżki żwirowe oraz roślinność - brzozy bluszcze i rododendrony

A. Ataman Z. Drapala grupa 1, rok III
Architektura Krajobrazu, Wydział biologiczno-rolniczy, UR

Projektowanie obiektów architektury krajobrazu
Opiekun pracy: dr inż. arch. prof. UR P. Patoczka

Plansza przedstawiająca projekt zagospodarowania terenu ogrodu przydomowego, przedmiot: Projektowanie obiektów architektury krajobrazu, rok III, sem. VI, 2012/2013

stwa rzymskiego architekta Witruwiusza „O architekturze ksiąg dziesięć”, zawiera wiele wytycznych dotyczących budowania i lokalizacji tych obiektów w krajobrazie. Pisał on, że architektura składa się z *dispositio, decor i distributio*⁴, co upraszczając można określić jako funkcję, formę i konstrukcję.

„Krajobraz” natomiast, to *fizjonomia powierzchni ziemi, będąca syntezą elementów przyrodniczych i działalności człowieka*⁵. Do opisu krajobrazu stosuje się różne podziały, przykładowo Z. Novák pisze o krajobrazie⁶: pierwotnym, konstruktywnym (kulturalnym, harmonijnym) oraz destruktywnym (rabunkowym). Określa to, co nas otacza i to, na co patrzymy mianem wnętrza krajobrazowego, składającego się ze ścian w postaci gór, drzew lub budynków. *Cóż nazwiemy wnętrzem architektonicznym*

4 Witruwiusz, *O architekturze ksiąg dziesięć*. 2004, Warszawa, wyd. Prószyński i S-ka SA.

5 J. Bogdanowski, M. Łuczynska-Bruzda, Z. Novák. *Architektura krajobrazu*. 1981, wyd. PWN, s.8.

6 Z. Novák *Planowanie regionalne i udział w nim architekta*. 1997, Kraków, Wyd. Politechniki Krakowskiej.

*w krajobrazie? Zgodnie z logiką architektury będzie to wnętrze godzące działania człowieka z przyrodą*⁷.

Nowy zawód architekta krajobrazu, powstał z potrzeby zapotrzebowania społecznego wynikającego z dynamicznej industrializacji i pogarszających się warunków życia w miastach, w połowie XIX wieku. Zawód ten połączył aspekt architektury, urbanistyki i ogrodnictwa. Taki specjalista musiał podejmować działania na szeroką skalę, jego praca miała polegać na całościowym rozwiązywaniu problemów danego obszaru (miejskiego, wiejskiego, otwartego, etc.), musiała brać pod uwagę formę i tło, czyli obiekty i krajobraz. Zmiany społeczne i polityczne, a także rosnąca świadomość wartości krajobrazu naturalnego oraz kulturowego, jako naszego dziedzictwa, zwiększyły zakres działalności architekta krajobrazu. Wszystkie te czynniki spowodowały, że już na przełomie XIX i XX wieku w Stanach Zjednoczonych, a później w Europie, nastąpiło wyodrębnienie dziedziny artystycznej, zawodowej i naukowej, jaką stała się architektura krajobrazu.

7 *Ibidem*, s.140.

Współcześnie rozumienie pojęcia architektury krajobrazu oraz kształcenie specjalistów w tej dziedzinie nadal odbywa się dwutorowo – w kierunku ogrodniczym i w kierunku architektoniczno-krajobrazowym. Wynika to z tego, iż dziedzina ta wywodzi się z ogrodnictwa i z urbanistyki. Nie jest ona jednak ani jedną, ani drugą, jest czymś więcej, bo zajmuje się wzajemnymi relacjami pomiędzy formami stworzonymi przez człowieka i naturę oraz rozstrzyga problemy związane z ich funkcjonowaniem, a także relację tła i formy. *O wiele istotniejszy natomiast staje się problem czy relacje owe są harmonijne i przyjazne, czy dysharmonijne i niszczące. I tu właśnie na tle tradycyjnych zadań ogrodnika czy urbanisty pojawia się nowe pole dla zawodu architekta krajobrazu*⁸.

W jakim kierunku powinien rozwijać się kierunek architektury krajobrazu na Uniwersytecie Rzeszowskim? Nasze miasto w materiałach promocyjnych jest określane mianem stolicy innowacji. Należy odpowiedzieć sobie na pytanie, co to oznacza? Jak mawiał profesor Janusz Bogdanowski:

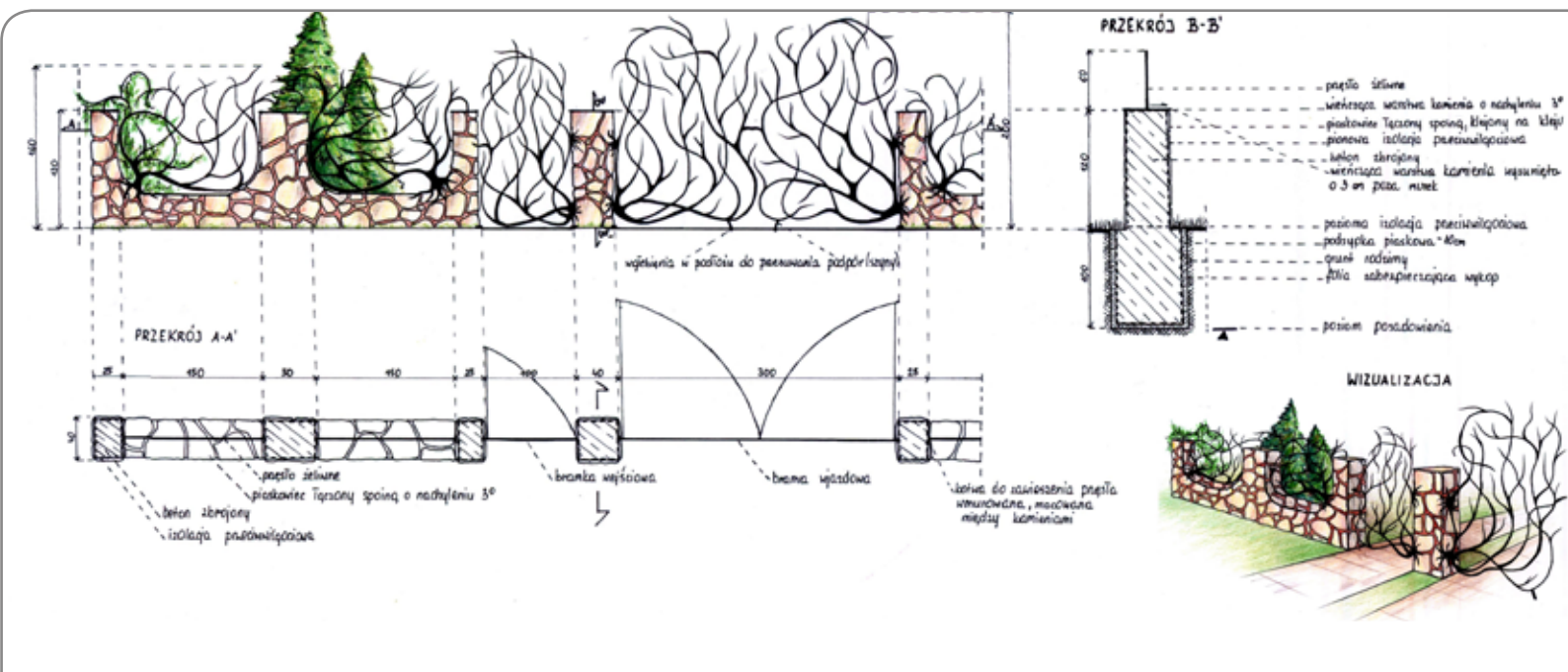
8 A. Bohm, *Architektura krajobrazu jej początki i rozwój*. 1994, Kraków wyd. Politechniki Krakowskiej, s. 8.

„architektura krajobrazu jest stylem współczesnej architektury”, z racji na swoją interdyscyplinarność. Tak więc, trzeba przygotowywać studentów do działalności zespołowej, do współpracy ze specjalistami z innych dziedzin, tak, aby potrafili rozwiązywać problemy współczesnych miast oraz regionów, a także tej najbliższej przestrzeni prywatnej.

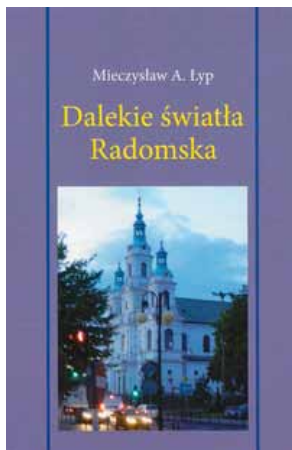
Planowane studia II stopnia poszerzą wiedzę z zakresu m.in. urbanistyki, planowania przestrzennego, projektowania, sztuki i kultury. Już obecnie osoby kończące Uniwersytet Rzeszowski z tytułem inżyniera architektury krajobrazu⁹, wykazują się przedsiębiorczością. Kilka projektów inżynierskich czeka na realizację przez inwestorów, część absolwentów kontynuuje studia uzupełniające na innych polskich uczelniach, wielu pracuje w biurach zajmujących się projektowaniem zieleni, a także prowadzi własną działalność gospodarczą.

Opracowanie ilustracji: dr inż. Anna Baran

9 W latach 2011/2012 i 2012/2013 Uniwersytet Rzeszowski na kierunku architektura krajobrazu, ukończyło łącznie 150 studentów

Plansza przedstawiająca projekt ogrodu – detal małej architektury
przedmiot: Projektowanie zintegrowane, rok III, sem.VI, 2012/201

Mieczysław A. Łyp wydał nowy tomik poetycki *Dalekie światła Radomska*. Treść książki wyjaśnia dobrze fragment wiersza autora:

*Chciałem powtórzyć
pragnienie wielkiego poety
ale i zwykłego człowieka:
być samym czystym patrzeniem
(...)
I tu
obudził się we mnie Miecius
wrażliwy delikatny
z tęsknotą za tamtymi ludźmi
stawami z grubym lodem
zaspami białą Wigilią*

MARTA
WOLAŃCZYK

PIELGRZYMOWANIE PAMIĘCI

Jak widzimy, chęć „suchego”, obiektywnego oglądu rzeczy jest zakłócana przez nadchodzącą tkliwość do opisywanego świata (zjawisko to przedstawił już Zbigniew Herbert w wierszu *Czułość*). To trzymane w ryzach uczucie przejawia się subtelnie w tęsknocie za przeszłością, zachwytem nad pięknem świata czy podziwem dla ludzkiej dobroci. Na pierwszy rzut oka poezja z tomiku to właśnie takie czyste patrzenie, które przeradza się nieraz w czuły i osobisty opis. Gdy wejdziemy mocniej w wiersze, widzimy, że *Dalekie światła Radomska* przepełniają głębokie pytania o mechanizm przemijania, pamięci, jak również wołanie o nadzieję i dobro.

Świat przedstawiony w wierszach to przede wszystkim rodzinny dom, wsie, sady, ogrody, łąki, rzeki i stawy, a także małe miasteczka. Częstym obrazem są leniwie płynące rzeki; San, Wisłok, Wisła oraz jakaś bezimienna. Jest ona bardzo nośnym symbolem. Może oznaczać upływ czasu, nieuchron-

ne przemijanie, granicę między przeszłością a teraźniejszością, dzieciństwem poety a jego chwilą obecną, zapomnienie, a jednocześnie pamięć, a nawet mitologiczne rzeki Styks i Letę płynące w krainach umarłych. Kojarzy się z tym tytuł drugiego zbioru cyklu pt. *Mosty pamięci*, łączące przeszłość z teraźniejszością, umarłych z żywymi. Rzeka przypomina też o Heraklitowej zasadzie *Panta rhei - Wszystko płynie*, a więc wszystko przemija, nic nie jest stałe.

W *Dalekich Światłach Radomska* często pojawia się motyw drogi. Oznacza ona życie każdego człowieka, od narodzin po śmierć, ale również jego ciągłe podróże, gdzie zawsze następuje odejście, ale nie zawsze powrót. Dlatego autor wyznaje:

*Ciągle jestem w drodze
Wędruję jak piękni Cyganie
z tamtych kolorowych taborów
Spotykam Nowych*

W drodze towarzyszy nam nieraz lęk przed nieznanym, czeka nas pełno niespodzianek, zarówno tych dobrych, jak i złych, dlatego też poeta prosi:

*Niech drogi będą dalekie i bliskie
ale nigdy zatopione we mgle
samotności i smutku*

Dalekie światła Radomska to powrót do odległych miejsc, rodziny i przyjaciół, ale też czasów, kiedy sami byliśmy inni. Przeszłość jest opisywana z nostalgią, niekiedy tylko pojawia się ostra świadomość bezpowrotnej utraty, niemożliwości pełnego powrotu:

*Rozpaczliwie szukamy tamtej ufności
i tamtych ludzi*

U Mieczysława Łypa nie odnajdziemy jednak, tak częstego w utworach wspomnieniowych, ostrego przeciwstawienia dobrej, pięknej, sielskiej przeszłości dużo gorszej teraźniejszości. Przyroda widziana oczami pamięci jest równie piękna jak ta współczesna. Rodzina i przyjaciele znani ze wspomnień, ci, którzy odeszli to dobrzy, życzliwi ludzie, ale przecież tacy istnieją również dzisiaj. To, co wyraźnie różni oba czasy to fakt, że niegdysiejsze dziecko – Miciuś – było ufne, pełne wiary w dobroć świata, bo chronione przez rodziców, zaś dzisiejszy poeta Mieczysław jest już świadomy przemijania, zła i odczuwa lęk przed nieznanym losem. Mężczyzna powraca do przeszłości w poszukiwaniu nie tylko dawnych ludzi, miejsc i chwil, ale też i uczuć. Chce tam odnaleźć w pełni dobro, ufność i nadzieję, ale i samego siebie.

Dom, ojciec, rodzina dawały dziecku poczucie bezpieczeństwa, w jego pamięci są synonimami nadziei. Szczególne miejsce wśród nich zajmuje matka. To ona, *nie śmierci się lękająca*, lecz modląca się o *szczęśliwe oswojenie niezbadanego losu* zapewniła poecie szczęśliwe dzieciństwo. Syn, dorosły już człowiek, nadal potrzebuje jej ciepła i życzliwości. Jednocześnie po latach postrzega tę ostoję już jako słabą, spracowaną i bezbronną kobietę, chciałby dać jej ciepło i opiekę, ocalić w swej pamięci i wierszach.

Mieczysław Łyp stawia odwieczne pytania o mechanizm przemijania. Czy śmierć to tylko *gorzyc utraconej cielesności*? Co po tym ciele, materii pozostaje? Jak działa pamięć? Czy rzeczywiście ocala to, co utracone, czy jest tylko tego namiastką? Autor tomiku wyjaśnia, że w przywoływaniu przeszłości pomagają: muzyka, cmentarne znicze, fotografie, przedmioty i gesty. Przywołuje także horacjańską zasadę, że poezja przechowuje i utrwała:

*Matko
nie bolej
Moje słowa najpiękniejszym schronieniem*

Poeta uparcie walczy z czasem i ciągle przywołuje dawne obrazy i dźwięki. Wyznaje np.: *Pamięć ojca niosę*, w innym miejscu zaś: *Z przeszłości docho- dzą znajome głosy czy: Nie płowieje we mnie Radom- sko*. Ale czy można spamiętać wszystko i na trwałe? Może jest tak, że wierność – pamięć nie polega na zapamiętaniu wszystkiego, lecz na emocjonalnym stosunku, czułości do przeszłości:

*Urzeczenie jak zakłęcie wierności
(...)
Płowieją rozmowy z najbliższymi
ale rozpoznajemy ślady najdroższe
Wracamy w przeszłość pełną znaczeń
i pełną nazwisk już odległych
ale jakże bliskich*

Podmiot liryczny stara się zachować jak najwięcej we wspomnieniach, wie jednak, że nawet one nie przywrócą w pełni tego, co utracone. Pamięć to nie to samo co realna obecność, przeszłość nigdy nie wróci, śmierci nic nie jest w stanie pokonać, a on sam nigdy nie będzie już taki sam, jak był kiedyś. Dlatego też pyta:

*Ale gdzie twarze drogie?
Ale gdzie twarze kochane?
Ale gdzie kuropatwy z białych zasp?
Ale gdzie ta choinka świecząca światłkami ma-
rzeń?
Ale gdzie ta choinka z wiarą w dobry świat?*

Czy może jest tak, że sama pamięć, choć cenna, przeszkadza w pełnym cieszeniu się teraźniejszością, patrzeniu na współczesny świat „bezpośrednio”, nie zaś przez pryzmat wspomnień? Poeta pyta o to podczas podróży pociągiem:

*Jak dojechać do Przemyśla?
Jak uciszyć dzwony pamięci?
Jak cieszyć się miastem i Sanem?*

Okazuje się jednak, że przed przeszłością nie ma ucieczki. Jak zawsze przywołują ją ujrzone realnie obrazy:

*Na śnieżnych polach za Łańcutem
Kuropatwy znów wybiegają z mojego dzieciństwa*

W tych jakże trudnych rozważaniach o przemijaniu i pamięci autor *Dalekich światel Radomska* stawia pytania i snuje rozważania, ale nie daje na nie jednoznacznych odpowiedzi, bo te nie istnieją. Dzie- li się tylko z czytelnikiem swoimi refleksjami, zachę- ca do myślenia o wieczności i upływie czasu.

KRZYSZTOF
SOCHA

WIZYTA STUDYJNA GERMANISTÓW I POLONISTÓW W SAARBRÜCKEN, NANCY, TREWIRZE I OTTWEILER

Koniec 2013 roku był dla siedemnaścioro studentów filologii germańskiej i filologii polskiej Uniwersytetu Rzeszowskiego wyjątkowym doznaniem, związanym z wyjazdem studyjnym do Niemiec. Był to kolejny etap zacieśniającej się współpracy z Uniwersytetem Kraju Saary w Saarbrücken. Od 30 listopada do 8 grudnia, grupa złożona z przedstawicieli kilku kół naukowych, pod opieką dr **Anny Jaremkiewicz-Kwiatkowskiej** i dra **Jana Wolskiego**, a ze strony niemieckiej dr Magdaleny Telus, odbyła tę wyprawę w ramach projektu *Hybride Orte: Das Saarland als eine europäische Grenzregion (Hybrydowość regionu: Kraj Saary jako europejski obszar graniczny)*. Wcześniej, pod koniec września, mniej liczna grupa studentów z tej uczelni, przebywała na Podkarpaciu realizując pierwszą część projektu: *Hybride Orte: Podkarpackie als eine europäische Grenzregion*. Inicjatorem tego przedsięwzięcia był dr Grzegorz Jaśkiewicz, a projekt sfinansowała niemiecka organizacja DAAD (Deutscher Akademischer Austauschdienst / Niemiecka Centrala Wymiany Akademickiej) oraz rektorzy współpracujących uniwersytetów.

Tydzień pobytu w regionie pogranicza niemiecko-francuskiego pozwolił rzeszowskim studentom na zapoznanie się z realiami życia i studiowania w uniwersytecie niemieckim i francuskim, bowiem w ramach zajęć byliśmy także w Nancy. Ponadto dał możliwość uchwycenia czynników warunkujących hybrydowość i wielowymiarowość takich miejsc. Zarówno Rzeszów, jak i Saarbrücken stanowią miasta regionów pogranicznych, gdzie zjawiska przenikania mają miejsce nie tylko w perspektywie geograficznej i politycznej, ale przede wszystkim w obszarach kultury i tradycji.

Kraj Saary (także partnerski region województwa podkarpackiego) charakteryzuje się wysokim współczynnikiem transferu ludności, co potwierdziła wizyta w ośrodkach akademickich po obu stronach granicy niemiecko-francuskiej, zarówno w Université Nancy II, jak i w goszczącym naszą grupę Universität des Saarlandes. Porównanie ofert edukacyjnych tych dwu placówek, rozmowy ze studentami i pracownikami naukowymi, a także obcokrajowcami, którzy wybrali studia w zagranicznej uczelni, poświadczły fakt wzajemnego i intensywnego przenikania się różnych kultur, a co za tym idzie poszerzania wiedzy i lepszego wzajemnego poznawania. Pierwszym krokiem tego procesu jest rosnąca liczba studentów z innych krajów i regionów. Pewne analogie, choć nie na taką skalę, jak mieliśmy

okazję zaobserwować w Saarbrücken i Nancy, można dostrzec też w naszej rzeszowskiej uczelni.

Multikulturowość to nie tylko kwestia przepływu studentów różnych narodowości, ale także historycznych uwarunkowań regionu. Zagłębie Saary było terenem spornym, co widać po dzień dzisiejszy i co ujawnia zarówno wpływy rodzime, jak i obce. Trzeba tu jeszcze dodać, że przez te niemiecko-francuskie, przebijają się także ślady cywilizacji rzymskiej. W Trewirze, najstarszym mieście Niemiec, gdzie znajdują się ruiny cesarskich term, słynna Porta Nigra, Bazylika Konstantyna, a także wspaniała katedra św. Piotra i dom urodzin Karola Marsa, rzeszowscy studenci mieli okazję zobaczyć miejscowe Muzeum Reńskie z eksponatami pamiętającymi trzeci wiek po Chrystusie. Swoistym kontrastem dla tej placówki było Muzeum Sztuk Pięknych w Nancy, które gromadzi sztukę różnych epok, choć chyba największe wrażenie robi ta nowoczesna.

Wizyta w Nancy, mieście pełnym śladów króla Stanisława Leszczyńskiego, unaoczniała także różnice mentalne pomiędzy Francuzami i Niemcami. Zdziwiające mogło się wydawać to, że mieszkańcy przylegających terenów, dysponujący swobodą przepływu osób, mogą wykazywać tak odmienne sposoby postrzegania świata. Ale czyż nasi przyjaciele z Saarbrücken odwiedzając Podkarpacie, nie dostrzegli tego samego w tutejszym obszarze styku kultur?

Znaczącą częścią programu był pobyt w średnio-wiecznym miasteczku Ottweiler. Mieliśmy tam okazję zwiedzić wystawę porcelany, z której produkcji słynęła tamtejsza manufaktura i z czego było ono kiedyś znane, a także możliwość rozmowy z przedstawicielami władz lokalnych na temat sytuacji na rynku pracy, radzenia sobie z bezrobociem. Przyjęto nas tam z wyjątkową ser-

decznością i gościnnością. Miasteczko zaskoczyło także elementami hybrydowości, choćby w przenikaniu się stylów architektonicznych.

Widzieliśmy też elementy pełne kontrastów, kiedy pociąg mijał tereny zamkniętej już kopalni węgla kamiennego, do niedawna podstawy ekonomicznej bytu ludności. Jak usłyszeliśmy, w ramach restrukturyzacji próbuje się, wykorzystując dawne hałdy kopalniane, stworzyć podstawy turystyki i tym samym dać nowe miejsca pracy. To kolejna i znamienna sytuacja ujawniająca różnice i podobieństwa w obserwowanych i porównywanych regionach pogranicznych Kraju Saary i Podkarpacia.

Podczas pobytu studyjnego w Saarbrücken pracę naukową można było połączyć z rozrywką: a więc hospitację i udział w zajęciach studentów slawistyki i germanistyki, seans w alternatywnym kinie studyjnym i dyskusja nad filmem *Himmel über Berlin*; arcyciekawa sztuka teatralna *Sein oder nich sein*, rozgrywająca się w realiach Warszawy jesienią 1939 roku, a po jej zakończeniu rozmowa na temat spektaklu z niemieckimi aktorami; bożonarodzeniowe spotkanie całej slawistyki w Universität des Saarlandes, a już zwłaszcza pogawędki z osobami uczącymi się języka polskiego – zarówno na zajęciach, jak i podczas polskiego Stammtisch w jednej z lokalnych kawiarni.

Rzeszowska grupa obieżyświatów powróciła z Saarbrücken w najlepszych nastrojach i z głębokim przekonaniem, że podróże kształcą. Obie strony, zarówno gospodarze jak i goście, poważnie podchodzą do ofert dalszej współpracy. Można już teraz wspomnieć, że otwarły się nowe perspektywy poszerzenia wzajemnych stosunków i praca ta powinna być kontynuowana.

Pamiętkowe zdjęcie w sali posiedzeń Sejmu, po spotkaniu z Renatą Butryn, Posłem na Sejm RP z Podkarpacia (członkiem sejmowej Komisji Ustawodawczej).

DAWID
SZCZEPANKIEWICZ

W RZESZOWIE DZIAŁA PODKARPACKIE CENTRUM EDUKACJI PRAWNEJ

Podkarpackie Centrum Edukacji Prawnej powstało 7 października 2013 roku. Jest to organizacja zrzeszająca studentów i absolwentów prawa, aplikantów zawodów prawniczych oraz inne osoby działające w zakresie edukacji prawnej naszego społeczeństwa. Zdecydowana większość członków stowarzyszenia to dotychczasowi wolontariusze Kampanii Edukacyjnej

„Świadomy Swoich Praw”, realizowanej w woj. podkarpackim w dwóch edycjach, w latach 2012-2013. Inicjatorzy utworzenia stowarzyszenia chcą wpływać na powszechnie niski poziom świadomości prawnej polskiego społeczeństwa oraz niewystarczające działania na rzecz zmiany tego stanu. Silnym bodźcem do powstania organizacji były również sygnały o wielkiej wadze problemu

W Ministerstwie Sprawiedliwości po „przejęciu” stołu prezydzialnego w sali konferencyjnej. Gospodarzem tego spotkania był Wojciech Węgrzyn, podsekretarz stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości.

i potrzebie podjęcia permanentnych działań w zakresie edukacji prawnej, płynące z wielu źródeł, przede wszystkim od pracowników akademickich oraz przedstawicieli zawodów prawniczych, z instytucji państwowych i organizacji zrzeszających prawników.

Stowarzyszenie będzie realizowało projekty, korzystając z wielu zróżnicowanych metod edukacyjnych oraz tworząc własne narzędzia, w celu wpływania w sposób bezpośredni i pośredni na poziom wiedzy prawnej społeczeństwa, a przede wszystkim na świadomość prawną dzieci i młodzieży oraz osób wykluczonych społecznie przez biedę i niepełnosprawność. Przykładami takich inicjatyw będą projekty edukacyjne w podkarpackich szkołach oraz organizacjach pozarządowych, zrzeszających osoby wykluczone społecznie, a także kampanie społeczne, konferencje, debaty i szkolenia przeznaczone dla uczniów, studentów i nauczycieli.

Podkarpackie Centrum Edukacji Prawnej zorganizowało już I Ogólnopolskie Forum Edukacji Prawnej oraz wyjazd studyjny do Warszawy, gdzie studenci zwiedzili Sejm i Senat, a także Muzeum Powstania Warszawskiego i uczestniczyli w spotkaniu w Ministerstwie Sprawiedliwości. W ogłoszonym konkursie na najlepszą symulację rozprawy cywilnej „Student prawa w Wydziale Cywilnym Sądu” wzięli udział studenci z całej Polski. Trwają przygotowania do konferencji naukowej „Prawne narzędzia UE w służbie wsparcia aktywizacji młodych”, która odbędzie się w trzeciej dekadzie lutego 2014 roku. W przyszłym roku akademickim będą także realizowane inne projekty, o których szersze informacje będą publikowane na bieżąco.

Więcej informacji o prowadzonych działaniach można znaleźć na profilu PCEP, na Facebooku www.facebook.pl/PodkarpackieCentrumEdukacjiPrawnej, gdzie umieszczane są aktualne informacje oraz na stronie internetowej www.pcep.pl.

AGATA
LUDERA-RUSZEL

INTERNATIONAL STAFF WEEK W BELGII I NA ŁOTWIE

W okresie od 18-22 listopada br. w Katholieke Hogeschool Vives w Kortrijk (Belgia) odbył się International Staff Week, następnie w okresie od 25-29 listopada br. w Banku Augstskola w Rydze (Łotwa) odbył się International Guest Week. W obu wydarzeniach Uniwersytet Rzeszowski reprezentowała mgr **Agata Ludera-Ruszel**, asystent na Wydziale Prawa i Administracji UR.

International Staff Week w Belgii był poświęcony, przypadającej w 2014 r., setnej rocznicy wybuchu I wojny światowej. Poza gospodarzami uczestniczyło w nim 29 pracowników naukowo-dydaktycznych z zagranicznych uczelni wyższych. W trakcie pobytu mgr A. Ludera-Ruszel prowadziła zajęcia ze studentami

uczelni w Kortrijk na temat ewolucji pozycji kobiet na rynku pracy, ze szczególnym uwzględnieniem wpływu I wojny światowej. Dyskusja w trakcie zajęć, która dotyczyła pozycji kobiet na współczesnym europejskim rynku pracy, doprowadziła do wielu interesujących wniosków, zwłaszcza w odniesieniu do belgijskiego rynku pracy. Niezależnie od przeprowadzonych zajęć, mgr A. Ludera-Ruszel uczestniczyła w licznych spotkaniach z kadrą naukowo-dydaktyczną oraz ze studentami uczelni w Kortrijk, w tym także studentami uczestniczącymi w programie Erasmus. International Staff Week w Belgii zakończył wyjazd uczestników do miejscowości Ypres, gdzie podczas I wojny światowej rozegrała się bitwa, w trakcie której po raz pierwszy została użyta broń chemiczna. Podczas wycieczki uczestnicy zwiedzili także cmentarz wojenny oraz brali udział w uroczystej ceremonii pod Menin Gate w Ypres (Last Post) poświęconej żołnierzom poległym w I wojnie. Tu wspólnie złożyli wieniec z maków, jako brytyjskiego symbolu tej wojny. Przewodnikiem po miejscach pamięci z okresu I wojny światowej był znawca tego tematu, pasjonat i propagator pokoju na świecie pan Kristof Demey – założyciel i prezes International Trust for Peace Education.

W International Guest Week na Łotwie uczestniczyło 30 pracowników naukowo-dydaktycznych zagranicznych uczelni wyższych. Tu mgr Agata Lude-ra-Ruszel prowadziła zajęcia ze studentami na temat poświęcony mobilności zawodowej w Unii Europejskiej. Zapropo-nowany temat okazał się bardzo interesujący dla studentów uczestniczących w wykładzie i zaowocowało to ożywioną dyskusją. Niezależnie od kwestii naukowych, pobyt na International Guest Week był także okazją do poznania uroków Rygi, tym bardziej że po jej zakamarkach oprowadzała uczestników rodowita Łotyszka.

Oba wyjazdy były okazją do nawiązania licznych i ciekawych kontaktów z pracownikami naukowymi z kilku krajów Europy, a także z Indii i Kolumbii. Uczestnictwo w obu wydarzeniach dało możliwość dalszego doskonalenia umiejętności prowadzenia zajęć w języku angielskim, a także było okazją do poznania nowych metod i technik kształcenia, jak również wymiany wzajemnych doświadczeń w tym obszarze.

JAN WOLSKI

DWA RAZY Z ERASMUSEM W UNIWERSYTECIE KRAJU SAARY, W SAARBRÜCKEN

Mentalność europejska ma głęboko osadzony w swej tradycji obyczaj podróży edukacyjnej. Proces kształcenia w duchu tzw. „Grand Tour” wiązał się ze zwyczajem studiowania w obcym kraju, z przemieszczaniem się i zmianą miejsc pobytu, nauką języków obcych, nawiązywaniem kontaktów, obserwowaniem cudzoziemskich form organizacji życia społecznego, itd. Tak było kiedyś i tak jest współcześnie.

Istniejący od 1987 roku program Erasmus jest niewątpliwie duchowym spadkobiercą tej formy. Taka podróż miała i ma swój walor edukacyjny, poznawczy, inspirujący, dostarczający nowych doświadczeń, pewnej dawki wiedzy, pozwalający nawiązać nowe przyjaźnie. Każdy wyjazd i przebywanie w zagranicznym ośrodku akademickim spełnia te oczekiwania, ale w równej co najmniej mierze także wiąże się z przyjemnością i turystyką.

Między 5 a 11 maja 2013 r. w czteroosobowej grupie (dr hab. **Grażyna Filip**, dr **Magdalena Patro-Kucab**, dr **Grzegorz Jaśkiewicz** i dr **Jan Wolski**) z Uniwersytetu Rzeszowskiego w ramach programu Erasmus odwiedziliśmy Uniwersytet Kraju Saary.

Wybór zagranicznego ośrodka akademickiego determinowało kilka czynników, wśród których trzeba wymienić: indywidualne zainteresowania naukowe uczestników wyjazdu i wiążącą się z tym faktem możliwość skonfrontowania własnych badań i umiejętności dydaktycznych w innym, ponadto zagranicznym, ośrodku akademickim oraz możliwości swobodnego kontaktu językowego. Nie bez znaczenia był i ten fakt, że od 2009 roku działa formalna umowa o współpracy między Województwem Podkarpackim i Krajem Związkowym Saary, a także między uniwersytetami w Rzeszowie i Saarbrücken.

Universität des Saarlandes znajduje się w Saarbrücken, stolicy jednego z najmniejszych państw

związkowych Republiki Federalnej, które jest położone w jej zachodniej części na styku Niemiec, Francji i Luksemburga. Powołany został do życia w roku 1948 jako wspólne francusko-niemieckie przedsięwzięcie i ten międzynarodowy aspekt jest jedną z cech wyróżniających, bo na ok. 18 000 tamtejszych studentów 16% stanowią cudzoziemcy. Kompleks budynków zlokalizowany został w jednym miejscu, kampusie, otoczony przez zalesione wzgórza, co ma walor urokliwego, wyjątkowo spokojnego miejsca. Uniwersytet tworzy osiem wydziałów. Szczególnymi osiągnięciami wykazać mogą się takie kierunki jak informatyka, nano- i biotechnologia, ale także prawo, medycyna, historia, kierunki filologiczne, matematyka, fizyka, mechatronika, chemia, farmacja, materiałoznawstwo czy nauki związane ze sportem. Wedle niemieckiej terminologii gościny erasmusowej grupie z Wydziału Filologicznego UR udzielił tamtejszy Fakultet 4 – Filozoficzny II, obejmujący germanistykę, romanistykę, anglistykę, amerykańistykę i kultury anglojęzyczne, slawistykę, lingwistykę stosowaną, przekładoznawstwo i tłumaczenie oraz językoznawstwo ogólne.

Samo zaś miasto, ale także te okoliczne miejscowości, które mieliśmy okazję zobaczyć, sprawiają wrażenie nie do końca niemieckich i to nie tylko z powodu odmiennego dialektu, co podkreślania specyficznej saarlandzkiej tożsamości. Zapewne ma w tym swój udział historia. Kraj wielokrotnie przechodził z rąk do rąk. Po II wojnie światowej był to formalnie obszar autonomiczny, ale w rzeczywistości należał do Francji i dopiero 1 stycznia 1957 r. przyłączony został do Niemiec.

Pobyt taki jak nasz, w ramach Programu Erasmus, to nie tylko nauka i studia, ale także możliwość poznania innej kultury, realiów życia społecznego, ludzi i obyczajów. W bezpośrednim spotkaniu można doświadczyć wszystkiego tego, co odmienne, ale także wykorzystać okazję do zaprezentowania tego, co stanowi o naszej specyfice i charakterystyce. Można skonfrontować dotychczasowe przekonania z cudzymi uprzedzeniami i na odwrót. Nawiązać nowe lub rozwinąć i pogłębić już istniejące kontakty, sformułować i omówić wspólne plany naukowe. Wszystkie te czynniki służą wzmacnianiu świadomości i poczucia tolerancji. Pozwalają, aby przyszłe

działania opierać na zaufaniu, aby budować podstawy trwałej przyjaźni.

W czasie pierwszego, majowego pobytu, braлиśmy udział w hospicacji różnych zajęć, m.in. lektoratu języka polskiego, ćwiczeń na temat kultur słowiańskich, zwiedziliśmy znakomicie wyposażoną bibliotekę slawistyczną. Punkt ciężkości naszej wizyty stanowiła konferencja pod hasłem: „Polsko-niemieckie spotkania w literaturze i języku”. Na jej otwarciu słowa powitania wygłosili prof. dr Uwe Hartmann, prorektor (lub wedle tamtejszej nomenklatury wiceprezydent uniwersytetu), Siegfried Wack (radny kraju) oraz prof. dr Stefanie Habertzettl, reprezentująca saarbrukenką germanistykę. Nasza delegacja oraz naukowcy z UdS (dr Magdalena Telus, mgr Dominic Hinkel, mgr Iwona Wiemer) wygłosili referaty podejmujące problemy sarmatyzmu jako jednej z kluczowych kategorii kształtujących polską mentalność, polskich żon niemieckich wład-

ców, obrazu Niemców w literaturze polskiej, Klubu Polskich Nieudaczników w Berlinie, wzajemnych polskich i niemieckich wypowiedzi w formie karykatury zamieszczanej w prasie. Potem wywiązała się bardzo żywa dyskusja, kontynuowana i pogłębianą już w bardziej kameralnych warunkach, przy współudziale germanistów, slawistów, a także osób zainteresowanych tematem spotkania.

Wizyta ta miała na tyle znaczący przebieg, że w listopadzie (17-24 listopada), choć tym razem już w zmniejszonej, bo dwuosobowej, reprezentacji (dr G. Jaśkiewicz, dr J. Wolski), ponownie odwiedziliśmy Saarbrücken. Tym razem punktem ciężkości były spotkania z tamtejszą germanistyką. Choć oczywiście dobre relacje ze slawistami zostały dodatkowo wzmocnione. Wygłosiliśmy referaty, hospicowaliśmy zajęcia, prowadziliśmy interesujące i inspirujące rozmowy. Każdorazowo też prawdziwie po ojcowsku i z matczyną troskliwością zabiegali o nasze dobre samopoczucie dziekan wydziału prof. dr Roland Marti oraz dr Magdalena Telus. Obydwoje zresztą odwiedzali już wcześniej nasz uniwersytet.

Poznaliśmy nowych ludzi, zwiedziliśmy ciekawe miejsca, spróbowaliśmy niemieckiej kuchni. Uwagę zwracało np. to, że studenci niemieccy są świetnie przygotowani do zajęć, chętnie w ich trakcie dyskutują.

Oba wspomniane pobyty stanowiły niepowtarzalne okazje, by zdobyć nowe doświadczenia, przyrzeć się w bezpośrednim działaniu nieco innemu niż polski systemowi studiowania, choć przecież zarówno UR, jak i UdS podlegają regulacjom systemu bolońskiego. Studenci tamtejsi spędzają na uczelni dużo czasu, także poza zajęciami, choćby w świetnie wyposażonych bibliotekach wydziałowych czy kawiarniach, ale także w klubach i kinach dyskusyjnych na terenie miasta.

Z pozycji Polaka warto poznać nie tylko odmienną uniwersytecką rzeczywistość, pogłębić wiedzę, doznać niemieckiej kultury, bo wszystko to skutecznie przekonuje o mylności wielu funkcjonujących stereotypów. Podróż jest wartością samą w sobie, daje możliwość poznania ludzi, ciekawej, a w wielu aspektach zaskakującej kultury, pozwala zebrać całkiem nowy bagaż doświadczeń, wzmocnić poczucie samodzielności. A wzięwszy pod uwagę naukowy punkt widzenia, już obserwujemy intensyfikację wzajemnej współpracy. Organizowaliśmy w Rzeszowie wspólną konferencję o przyjemności i cierpieniu, studenci germanistyki i polonistyki odbyli podróż studyjną do Saarbrücken i Nancy [zob. relacja Krzysztofa Sochy w tym numerze], którą poprzedziła analogiczna wyprawa studentów slawistyki do Rzeszowa, niebawem ukażą się połączone publikacje, a wszystko to, i zapewne jeszcze inne działania, poszerzy perspektywy dalszej współpracy.

Foto: J. Wolski

dr hab. inż. Ryszard Kata

24 października 2013 r., w Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie (KNoP) Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie, odbyło się kolokwium habilitacyjne dra Ryszarda Kаты na podstawie rozprawy pt. *Endogeniczne i instytucjonalne czynniki kształtujące powiązania finansowe gospodarstw rolnych z bankami* (Wyd. UR, Rzeszów 2011). Uchwałą Rady KNoP uzyskał on stopień naukowy doktora habilitowanego w dziedzinie nauk ekonomicznych, w dyscyplinie finanse. Rozprawa habilitacyjna Ryszarda Kаты została wysoko oceniona przez recenzentów, zaś głosowanie Rady Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie SGH w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego było jednomyślne.

Ryszard Kata urodził się 31 października 1971 r. w Kolbuszowej. W roku 1991 podjął studia na Wydziale Ekonomii w Rzeszowie (Akademii Rolniczej im. H. Kołłątaja w Krakowie), gdzie w roku 1996 uzyskał dyplom magistra ekonomii. Równolegle na macierzystej uczelni ukończył 2-letnie studium pedagogiczne.

Bezpośrednio po studiach rozpoczął pracę asystenta w Katedrze Ekonomii na Wydziale Ekonomii w Rzeszowie. Od roku 2001, po utworzeniu Uniwersytetu Rzeszowskiego, kontynuuje pracę dydaktyczno-naukową w obecnej Katedrze Finansów.

Bezpośrednio po studiach jego zainteresowania badawcze koncentrowały się wokół problematyki ekonomicznych i finansowych uwarunkowań przekształceń gospodarki żywnościowej oraz funkcjonowania spółdzielczego sektora bankowego. W ramach tej tematyki realizował projekt badawczy (finansowany przez KBN), którego efektem była rozprawa doktorska pt. *Rola banków spółdzielczych w finansowaniu gospodarstw rolniczych na przykładzie regionu podkarpackiego*. Jej promotorem był prof. dr hab. Adam Czudec. Mgr Ryszard Kata stopień doktora nauk ekonomicznych uzyskał w 2003 r. na Wydziale Ekonomiczno-Rolniczym Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie.

Po doktoracie podjął badania dotyczące znaczenia systemu finansowego w rozwoju rolnictwa i wielofunkcyjnym rozwoju obszarów wiejskich oraz wpływu funduszy unijnych na przemiany wsi i rolnictwa w Polsce. Kontynuował także zainteresowania naukowe dotyczące przekształceń i rozwoju spółdzielczego sektora bankowego oraz podjął badania w zakresie powiązań finansowych gospodarstw rolnych z bankami.

W ciągu 18 lat pracy dydaktyczno-naukowej Ryszard Kata brał udział w kilku projektach badawczych realizowanych przez Wydział Ekonomii, w tym także we współpracy z innymi ośrodkami naukowymi w kraju. Był wykonawcą lub współwykonawcą w trzech projektach badawczych finansowanych ze środków KBN oraz Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, realizowanych jako granty: promotorski, zespołowy oraz habilitacyjny. Efektem ostatniego z wymienionych projektów, którego był kierownikiem, jest rozprawa habilitacyjna.

Ryszard Kata był także kierownikiem trzech tematów badawczych oraz grantu uczelnianego realizowanych w ramach działalności statutowej wydziału oraz współwykonawcą projektu badawczego realizowanego w ramach Uniwersyteckiego Centrum Transferu Technologii UR (finansowanego przez MNiSW). Jako ekspert uczestniczył w 6 projektach finansowanych z funduszy strukturalnych UE, realizowanych przez Uniwersytet Rzeszowski we współpracy z lokalnymi stowarzyszeniami, jednostkami samorządu terytorialnego oraz sektorem bankowym, przedsiębiorcami i rolnikami. Od roku 2007 współpracuje z Instytutem Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej (IERiGŻ - PIB) w Warszawie w realizacji projektów badawczych w ramach Programów Wieloletnich 2005-2009 oraz 2011-2014.

cd.

Na dorobek publikacyjny Ryszarda Katy składa się ponad 120 pozycji naukowych i popularnonaukowych, w tym autorstwo dwóch monografii, współautorstwo 2 monografii oraz redakcja i współautorstwo podręcznika akademickiego z zakresu rachunkowości finansowej. Około 15% dorobku naukowego jest opublikowany w języku angielskim, w tym część za granicą. Jego opracowania ukazały się w kilku czasopiśmie naukowych: „Gospodarka Narodowa”, „Zagadnienia Ekonomiki Rolnej”, „Acta Scientiarum Polonorum. Oeconomia”, „OPTIMUM. Studia Ekonomiczne”, „Kwartalnik Internetowy eFinanse”, „Finanse Komunalne”, „Journal of Agribusiness and Rural Development”, a także w zeszytach naukowych renomowanych uczelni krajowych.

Ryszard Kata uczestniczył w 60 konferencjach naukowych, w tym 7 zagranicznych oraz w cyklicznych seminariach naukowych organizowanych przez Wydział Nauk Ekonomicznych SGGW i IERiGŻ-PIB w Warszawie. W ramach współpracy z zagranicą brał udział w wyjazdach studyjnych i stażach w Hiszpanii, Niemczech, Wielkiej Brytanii, Francji i Czechach, w tym 2-krotnie w ramach programu ERASMUS prowadził na uczelniach zagranicznych wykłady z zakresu bankowości i finansów (Walencja 2008, Zlin 2009).

Na Wydziale Ekonomii UR dr hab. Ryszard Kata prowadzi wykłady i ćwiczenia z kilku przedmiotów: finanse publiczne i rynki finansowe, rachunkowość finansowa, bankowość, usługi finansowe, zaś na studiach podyplomowych m.in. zajęcia z finansów jednostek samorządu terytorialnego.

Za osiągnięcia naukowe otrzymał indywidualną Nagrodę Rektora Uniwersytetu Rzeszowskiego oraz dwukrotnie Wyróżnienia Dziekana Wydziału Ekonomii. Jego praca doktorska została wyróżniona przez Fundację Rozwoju Bankowości Spółdzielczej w IV edycji konkursu na prace dyplomowe i doktorskie dotyczące tematyki bankowości spółdzielczej.

Dr hab. Ryszard Kata uczestniczy w pracach wydziałowych i uczelnianych komisji (m. in. był członkiem Uczelnianej Komisji Wyborczej oraz w dwóch kadencjach członkiem Wydziałowej Komisji ds. Nauki i Rozwoju Kadry). W latach 2003-2012 brał także udział w organizacji 6 konferencji naukowych o charakterze ogólnokrajowym i międzynarodowym. Reprezentuje Uniwersytet Rzeszowski w Podkarpackim Konkursie Ekonomicznym „Młody Ekonomista”.

Jest członkiem branżowych organizacji: Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego, Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu, European Rural Development Network oraz Stowarzyszenia na Rzecz Wsparcia Przemian w Polskim Rolnictwie.

HABILITACJA NA WYDZIALE
SOCJOLOGICZNO-HISTORYCZNYM UR

ks. dr hab. Sławomir Zabraniak

Sławomir Zabraniak urodził się 1 kwietnia 1968 r. w Więckach. Tam też uczęszczał do szkoły podstawowej w latach 1975-1983. Dalszą edukację kontynuował w Liceum Ogólnokształcącym o profilu humanistycznym przy Niższym Seminarium Duchownym w Częstochowie (w latach 1983-1987). Tam też zdał egzamin dojrzałości. W latach 1987-1993 odbył studia filozoficzno-teologiczne w Wyższym Seminarium Duchownym Diecezji Częstochowskiej w Krakowie i Częstochowie. Uwieńczył je uzyskaniem stopnia magistra teologii nadanym przez Papieską Akademię Teologiczną w Krakowie (w 1993 r.). Podstawą do tego była praca magisterska z historii Kościoła, napisana pod kierunkiem ks. prof. dra hab. Jerzego Wolnego.

30 maja 1993 r. Sławomir Zabraniak w katedrze w Częstochowie otrzymał święcenia kapłańskie z rąk arcybiskupa metropolity częstochowskiego dra Stanisława Nowaka. W latach 1993-1996 pracował jako wikariusz i katecheta w dwóch parafiach archidiecezji częstochowskiej.

W październiku 1996 r. rozpoczął studia specjalistyczne w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim, na Wydziale Teologii, Instytut Historii Kościoła. Po dwóch latach studiów przystąpił do egzaminu licencjackiego z historii Kościoła, który zdał 15 czerwca 1998 r.

18 maja 2002 r. na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim odbyła się obrona rozprawy doktorskiej pt. *Wieluński ośrodek kościelny w okresie staropolskim*, napisanej pod kierunkiem ks. prof. dra hab. Marka Zahajkiewicza. Na jej podstawie ks. Sławomir Zabraniak uzyskał stopień naukowy doktora nauk teologicznych w zakresie historii Kościoła.

W latach 2002-2008 pełnił różne funkcje w Wyższym Seminarium Duchownym Archidiecezji Częstochowskiej. Był prefektem, czyli wychowawcą alumnów i wykładowcą historii Kościoła w tymże seminarium oraz w Instytucie Teologicznym w Częstochowie. W latach 2004-2005 był także wykładowcą historii Kościoła w Polsce (na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie), a od lipca 2005 do września 2006 r. pracował jako asystent na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim w Instytucie Badań nad Polonią i Duszpasterstwem Polonijnym (1/2 etatu) i Instytucie Historii Kościoła Wydziału Teologii (1/2 etatu).

Od października 2008 r. jest adiunktem w Zakładzie Historii Nowożytnej Uniwersytetu Rzeszowskiego. 11 lipca 2013 r. uzyskał stopień doktora habilitowanego nauk humanistycznych w zakresie historii, nadany przez Radę Wydziału Socjologiczno-Historycznego UR.

Aktualnie zainteresowania badawcze ks. dra hab. S. Zabraniaka koncentrują się głównie na historii nowożytnej Polski ze szczególnym uwzględnieniem działalności Kościoła, religijności i roli duchowieństwa w społeczeństwie Rzeczypospolitej oraz problematyce wielokulturowości i złożoności religijnej i etnicznej nowożytnego oraz współczesnego społeczeństwa polskiego.

Dotychczasowy dorobek naukowy ks. S. Zabraniaka zawiera ponad 110 publikacji. Wśród nich są dwie monografie, ponad 40 artykułów naukowych i kilkadziesiąt biogramów. Prawie wszystkie publikacje zostały przygotowane w oparciu o materiały źródłowe gromadzone do prac magisterskiej, doktorskiej i habilitacyjnej. Ich autor sięgał bowiem do akt wizytacyjnych z XVII i XVIII w., ksiąg konsystorskich i ksiąg parafialnych oraz zasobów archiwów zakonnych. Wiele z nich było prawie nieznanymi dotychczas badaczom lub pozostawały poza obszarem badań naukowych, choć stanowią cenne źródło do poznania życia ludzi minionych stuleci. Dzięki tym publikacjom trafiły one do szerszego obiegu naukowego i liczniejszego grona odbiorców.

Jedną z monografii jest książka *Wieluński ośrodek kościelny w okresie staropolskim*, wydana dwukrotnie (Lublin 2004 i 2007 r.). Stanowi ona istotny wkład w rozwój wiedzy o Wieluniu w okresie przedrozbiorowym. Spotkała się z dużym zainteresowaniem nie tylko lokalnego środowiska. Doczekała się także kilku recenzji i omówień.

Drugą monografią jest rozprawa habilitacyjna: *Stan duchowieństwa a religijność w archidiaconatach: kaliskim, uniejowskim i wieluńskim (1660-1763)*, Rzeszów 2012. Autor podjął w niej problem duchowieństwa i jego wpływu na życie religijne mieszkańców wspomnianego obszaru. Starał się także pokazać genezę i rozwój różnych form religijności oraz cele im przyświecające. Próbował również, w oparciu o źródła, przybliżyć przemiany w sferze kulturowej i ich przełożenie na ówczesną codzienność osób pozostających w kręgu oddziaływania duchownych. Okres 1660-1763 był bardzo istotny w dziejach, nie tylko politycznych, Polski. Miał także duży wpływ na losy Kościoła katolickiego na ziemiach polskich i kulturę polską. Zdomawiał się model *Polak-katolik* i powstawały nowe formy religijności. Rodził się wzorzec życia i postępowania oparty na katolicyzmie łańskim. Wypracowany w drugiej połowie XVII i XVIII w. model duszpasterzowania przetrwał bez większych zmian do połowy XX w. Opierał się on na korzystaniu z posług duszpasterskich we własnym kościele parafialnym i przesycaniu codziennego życia treściami religijnymi.

Opracował L. Borowiec

WYDZIAŁ PRAWA I ADMINISTRACJI NA TRZECIM MIEJSCU W POLSCE W RANKINGU MINISTERSTWA SPRAWIEDLIWOŚCI

„ Składowych sukcesu Wydziału Prawa i Administracji jest wiele. Przede wszystkim to efekt systematycznych starań o podnoszenie jakości kształcenia, starań, które - co należy podkreślić - są udziałem całej społeczności akademickiej tego Wydziału i Uniwersytetu”.

13 stycznia 2014 r. w Popowie k. Warszawy odbyła się szósta konferencja ministra sprawiedliwości z dziekanami wydziałów prawa uczelni publicznych i niepublicznych, podczas której poinformowano o wynikach egzaminów wstępnych na aplikacje adwokacką, radcowską i notarialną (odbyły się 28 września 2013 r.). Analizą objęto profil oraz wyniki egzaminów ponad 10 000 osób, które przystąpiły do egzaminów wstępnych, a także stopień trudności pytań egzaminacyjnych. W analizie pokazano również powiązanie wyników egzaminu na poszczególne aplikacje z ukończoną uczelnią wyższą. Ponadto zawarto porównanie zdawalności egzaminów przez absolwentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. W prezentacji wyszczególnione zostały wyniki tych absolwentów studiów prawniczych, którzy przystąpili do egzaminów w roku ukończenia studiów. Analiza objęła również zdawalność egzaminu w zależności od oceny uzyskanej na dyplomie, z uwzględnieniem poszczególnych uczelni.

Najlepszą zdawalność na egzaminach przeprowadzonych w 2013 r. osiągnęli absolwenci Uniwersytetu Jagiellońskiego, Uniwersytetu Łódzkiego oraz Uniwersytetu Rzeszowskiego.

Na podstawie rankingu stworzonego przez Ministerstwo Sprawiedliwości, według danych za ubiegły rok, Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Rzeszowskiego znalazł się na trzecim miejscu w Polsce.

Spośród absolwentów naszego Wydziału z roku 2012 do egzaminu na aplikacje (adwokacką, radcowską, notarialną) przystąpiło 387 osób, z czego liczba osób z wynikiem pozytywnym to 218.

Ministerstwo Sprawiedliwości dokonało także zbiorczej analizy zdawalności absolwentów w 2013 r. Wynika z niej jednoznacznie, że Wydział Prawa i Administracji UR znalazł się w gronie najlepszych, zajmując 4 miejsce, ustępując tylko trzem Uniwersytetom: Jagiellońskiemu, Warszawskiemu oraz Łódzkiemu.

Składowych sukcesu Wydziału Prawa i Administracji jest wiele. Przede wszystkim to efekt systematycznych starań o podnoszenie jakości kształcenia, starań, które - co należy podkreślić - są udziałem całej społeczności akademickiej tego Wydziału i Uniwersytetu – mówi prof. dr hab. **Aleksander Bobko**, rektor Uniwersytetu Rzeszowskiego.

Dziekan Wydziału Prawa i Administracji UR prof. dr hab. **Stanisław Sagan** w kontekście tego sukcesu mówi o ciężkiej pracy polegającej na łączeniu praktyki z teorią. Źródłem sukcesu są również nauczyciele akademicy, prawnicy z dużym doświadczeniem, sędziowie z różnych sądów oraz osoby pracujące w kryminalistyce. *Taka polityka zatrudnienia sprawdza się, i pozwoliła nam osiągnąć tak dobry wynik* – mówi dziekan Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Rzeszowskiego.

Zebrał L.B.

KONFERENCJĄ UCZCZONO 100-LECIE URODZIN GRZEGORZA LEOPOLDA SEIDLERA

14 listopada 2013 roku na Wydziale Prawa i Administracji UMCS w Lublinie miało miejsce wyjątkowe wydarzenie, związane z setną rocznicą urodzin profesora Grzegorza Leopolda Seidlera. Upamiętniono ją, organizując konferencję naukową *Poglądy prawne i polityczne profesora Grzegorza Leopolda Seidlera*, której celem było przypomnienie postaci oraz naukowego dorobku Profesora (ur. 18 września 1913 r.; zm. 28 grudnia 2004 r.). Wszechstronność badań i zainteresowań Profesora znalazła wyraz chociażby w tym, że konferencję tę współorganizowały trzy katedry tegoż Wydziału: Katedra Teorii i Filozofii Prawa, Katedra Socjologii Prawa oraz Katedra Doktryn Politycznych i Prawnych. 14 listopada salę posiedzeń rady wydziału zapewnili wybitni przedstawiciele lubelskiego środowiska naukowego.

Jubilat, któremu poświęcono to spotkanie, to wybitny prawnik i historyk idei, profesor i rektor UMCS-u, członek Trybunału Stanu, poseł na Sejm PRL IX kadencji. Po powojennej zawierusze był docentem na Uniwersytecie Jagiellońskim oraz wykładowcą Akademii Handlowej w Krakowie. W 1950 r. rozpoczął pracę na UMCS, gdzie w latach 1959-69 był rektorem. To za jego „panowania” powołano Filię UMCS-u w Rzeszowie (najpierw Wydział Prawa i Administracji – 1969 r., a rok później – Wydział Ekonomii Przemysłu). To on jako pierwszy wystąpił do władz ministerialnych o powołanie w naszym mieście uniwersytetu. W latach 1969-72 kierował Instytutem Kultury Polskiej w Londynie. Od 1972 roku poświęcił się pracy naukowej i dydaktycznej na uczelni lubelskiej i jej rzeszowskiej Filii (kierując Zakładem Historii oraz Teorii Państwa i Prawa). Gościnnie wykładał w Christian - Albrechts Universität w Kilonii oraz Care Hall w Cambridge. Był wieloletnim redaktorem naczelnym „Annales UMCS”. Został uhonorowany doktoratem honoris causa UMCS,

uzyskał doktoraty honorowe Akademii Ekonomicznej w Krakowie oraz Lock Haven University w USA. Za swoje zasługi dla świata nauki i działalności publicznej otrzymał także wiele odznaczeń państwowych (Krzyż Wielki Orderu Odrodzenia Polski, Krzyż Komandorski z Gwiazdą i Krzyż Oficerski OOP). Jego spuściznę stanowi ponad 100 prac naukowych z takich dziedzin jak teoria państwa i prawa, historia doktryn polityczno-prawnych, historia filozofii oraz idei. Profesor był nie tylko wybitnym uczonym, ale również człowiekiem czynu, co wymaga podkreślenia. To on bowiem stworzył w bardzo trudnej sytuacji Uniwersytet w Lublinie, jak i jego filię w Rzeszowie, która w świetle ówczesnych założeń miała stanowić załączek dzisiejszego Uniwersytetu.

To jubileuszowe spotkanie, w setną rocznicę urodzin, otworzył rektor UMCS prof. dr hab. Stanisław Michałowski, a zaplanowana konferencja została podzielona na cztery sesje: Postać; Państwo; Prawo oraz Doktryny. Obradom przewodniczyli uczniowie profesora Seidlera (profesorowie: W. Witkowski, L. Leszczyński, L. Dubel i A. Pieniążek). Referaty przygotowali także inni profesorowie: R. Tokarczyk, M. Zdyb, A. Kidyba, A. Przyborowska-Klimczak, M. Stefaniuk oraz mecenas P. Senddecki (prof. W. Skrzydło z powodów zdrowotnych w ostatniej chwili odwołał swój udział).

Atmosfera tej konferencji charakteryzowała się dużą swobodą intelektualną i rzetelnymi wystąpieniami. Kolejne referaty przeplatane były anegdotami z życia Profesora. Powodem mojego udziału w tej konferencji była moja książka poświęcona *Władzy w koncepcjach Grzegorza Leopolda Seidlera*. Organizatorzy jubileuszowego spotkania zaproponowali mi przedstawienie głównych założeń tej publikacji. Zadawane pytania i głosy w dyskusji potwierdziły duże zainteresowanie tematem podjętym w moim wydawnictwie.

NA WYDZIALE EKONOMII ROZPOCZĘŁA SIĘ V EDYCJA STUDIÓW PODYPLOMOWYCH o mechanizmach funkcjonowania strefy euro

1 grudnia 2013 roku na Wydziale Ekonomii rozpoczęły się zajęcia w ramach studiów podyplomowych „Mechanizmy funkcjonowania strefy euro”. Wykład inauguracyjny wygłosił dr hab. prof. UR **Grzegorz Ślusarz**, dziekan wydziału. W tym roku na roczne studia podyplomowe - realizowane w ramach projektu edukacyjnego NBP - przyjęto 64 osoby. W Polsce projekt obejmuje 17 wyższych uczelni. Uniwersytet Rzeszowski, jako jedyny na Podkarpaciu, jest jego realizatorem. Wykładowcami są nauczyciele akademicki Uniwersytetu Rzeszowskiego oraz dojeżdżający z Uniwersytetu Warszawskiego, UMCS w Lublinie oraz Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie. Głównym celem projektu jest edukacja ekonomiczna liderów wybranych grup społecznych i zawodowych nt. zasad funkcjonowania strefy euro oraz historii współczesnej waluty europejskiej.

Polska to mocny i ważny kandydat do strefy euro. Przyjęcie europejskiej waluty poprzedza okres przygotowawczy, w ramach którego prowadzone są od 5 lat studia podyplomowe. Planowana decyzja o przyjęciu przez nasz kraj euro będzie mieć inny wymiar niż wstąpienie Polski do Unii Europejskiej. Wprowadzenia euro w Polsce nie należy rozpatrywać w kategoriach prędzej czy później, wejście musi nastąpić we właściwym momencie, bo to przesądzi o skali odniesionych przez nasz kraj korzyści.

/l.b./

TANIEC TO NIE TYLKO MOŻLIWOŚĆ PORUSZANIA SIĘ. OGROMNE KORZYŚCI I PRZYJEMNOŚĆ MOGĄ PŁYNAĆ ZE SŁUCHANIA MUZYKI, WYSTUKIWANIA RYTMU STOPAMI, OBSERWACJI INNYCH LUB ŚWIADOMOŚCI BYCIA W GRUPIE.

(Judy King)

MARTA
BERDEL-
-DUDZIŃSKA

TANIEC TO NIE TYLKO MOŻLIWOŚĆ PORUSZANIA SIĘ

18 stycznia 2014 roku w Centrum Sportu i Rekreacji Uniwersytetu Rzeszowskiego odbyły się Warsztaty Tańców Etnicznych. Wydarzenie to zostało zorganizowane przez Towarzystwo Akademickie „Creator” oraz nieformalną grupę Etno.wirownia.

Właśnie tego dnia zebrała się grupka osób w różnym wieku - od nastolatków po osoby dojrzałe - aby wspólnie wystukiwać stopami rytmy z różnych stron świata i dawnych kultur. Spotkanie to zorganizowano w związku z przyjazdem do Rzeszowa Anny Trąbały z Poznania, która uczyła tu m.in. tańców greckich, tureckich, ormiańskich oraz macedońskich. Prowadząca warsztaty jest z wykształcenia germanistką, z zamiłowania zaś tancerką i podróżniczką.

Podczas warsztatów tańczono przede wszystkim w kręgu lub w korowodach. Czasem czuliśmy się jak na greckim weselu, płasząc w wesołym korowodzie, innym razem kroczyliśmy dostojnie. Był też czas na medytację oraz odrobinę refleksji w tańcu. Za pomocą tańców właściwie mogliśmy doznać

niejako wędrówki po różnych zakątkach świata, poprzez poznawanie tradycyjnych tańców etnicznych przybliżaliśmy się do korzeni danej kultury.

Tańce etniczne są okazją do wspólnej zabawy i relaksu. Przywracają witalność i radość. Ponadto płąsy w korowodach i w kręgu mają tę zaletę, że, aby je tańczyć, nie trzeba mieć wcześniejszego przygotowania, są dla wszystkich, bazują na naturalnych ruchach, nie trzeba mieć partnera, co czasem bywa problemem... Taniec w kręgu sprzyja powstawaniu wspólnoty - krąg tancerzy toczy się, tworząc jeden organizm. Podczas tańca tancerze są jak bukiet złożony z pięknych kwiatów, a każdy jest inny.

Taniec to także spotkanie. Warsztaty to nie tylko nauka określonych technik, kroków i gestów, ale także wymiana uśmiechów, uścisków dłoni i wzajemnych inspiracji. Paulo Coelho w książce „Czarownica z Portobello” napisał: *O tańcu nie da się pisać (...)* *taniec trzeba tańczyć.* Zatem wystarczy już słów.

Foto: Jacek Smulski

AGNIESZKA
MIRKIEWICZ

WYDZIAŁ WYCHOWANIA FIZYCZNEGO ORGANI- ZATOREM JUBILEUSZU TOWARZYSTWA GIMNA- STYCZNEGO „SOKÓŁ” W PRZEWORSKU

Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół” powstało w Przeworsku w 1893 r. z inicjatywy lokalnej inteligencji i dość szybko stało się jednym z ważniejszych społecznych stowarzyszeń tego ośrodka. Jego działalność widoczna na wielu płaszczyznach (paramilitarnej, sportowej, gimnastycznej, kulturalnej, rozrywkowej, religijnej) była bardzo atrakcyjna dla społeczności przeworskiej tamtego okresu.

Z okazji jubileuszu założenia gniazda, 26 października 2013 r. w Przeworsku (sala balowa Pałacu Lubomirskich) odbyła się Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. *Z dziejów kultury fizycznej w Polsce. Z okazji 120 rocznicy założenia Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” w Przeworsku*. Wydarzenie to patronatem ob-

jęli: JM Rektor Uniwersytetu Rzeszowskiego prof. dr hab. **Aleksander Bobko**, dziekan Wydziału Wychowania Fizycznego dr hab. prof. UR **Wojciech Czarny**, starosta powiatu przeworskiego **Zbigniew Kiszka** i marszałek województwa podkarpackiego **Władysław Ortyl**. Przeprowadzenie konferencji było możliwe dzięki zaangażowaniu pracowników Katedry Nauk Humanistyczno- Społecznych Wydziału Wychowania Fizycznego UR, Starostwa Powiatowego (z wicestarostą dr. Leszkiem Kisielem), Muzeum w Przeworsku – Zespołu Pałacowo-Parkowego, przedstawicieli Polskiego Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” w Rzeszowie. Docenić też należy współudział organizacyjny Studenckiego Towarzystwa Naukowego.

Spotkaniu naukowemu towarzyszyła wystawa muzealiów związanych z historią sokolstwa polskiego, a zwłaszcza z dziejami Towarzystwa Gimnastycznego w Przeworsku. Dużą część eksponatów dostarczyli z prywatnych zbiorów pracownicy Wydziału Wychowania Fizycznego UR – prof. dr hab. Stanisław Zaborniak, dr hab. prof. UR Tadeusz Zych i dr Agnieszka Mirkiewicz. Ekspozycję do końca 2013 r. mogli zwiedzać mieszkańcy Przeworska i goście odwiedzający miasto.

Przeworską konferencję rozpoczął dziewczęcy chór Państwowej Szkoły Muzycznej I st. im. Mieczysława Karłowicza w Przeworsku, który wykonał pieśń „Marsz sokołów”. Szczególnymi gośćmi przeworskiego spotkania byli członkowie współcześnie działającego Polskiego Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” w Krakowie – prezes Konrad Firlej, wiceprezes dr inż. Andrzej Łopata i sekretarz zarządu Henryk Dziedzic. Wystąpili na przeworskim sympozjum w tradycyjnych strojach sokolich – czamarach. Za upowszechnianie wiedzy na temat ruchu sokolego wręczyli Brązowy Krzyż Legii Honorowej Sokolstwa Polskiego dr hab. prof. UR **Andrzejowi Nowakowskiemu**, Złoty Znak Sokoła prof. dr hab. **Stanisławowi Zaborniakowi** i Srebrny Znak Sokoła dr **Agnieszce Mirkiewicz**. Poinformowano także, że Złoty Znak Sokoła w innym terminie odbierze dr Grzegorz Bielec.

Część referatowa konferencji oscylowała wokół zagadnień związanych z „Sokołem” na ziemiach polskich. Wygłoszono – w kolejności – następujące referaty: prof. dr hab. Stanisław Zaborniak *Wkład Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” w rozwój kultury fizycznej na ziemiach polskich pod zaborami i w dwudziestolecium międzywojennym (1867-1939)*; dr Agnieszka Mirkiewicz *Działacze przeworskiego „Sokoła” w starej fotografii*; dr hab. Eligiusz Małolepszy prof. AJD *Działalność Towarzystw Gimnastycznych „Sokół” na północno-wschodnich Kresach II Rzeczypospolitej. Zarys dziejów*; dr hab. prof. UR Andrzej Nowakowski *Historiografia gniazd sokolich powiatu wadowickiego*; dr hab. prof. UR Tadeusz Zych *Losy działaczy tarnobrzeskiego „Sokoła” po 1939 r.*; dr Grzegorz Wnętrzak *Sokół bielski i biański a konflikt polsko-niemiecki na pograniczu śląsko-galicyjskim na początku XX wieku (do I wojny światowej)*; dr Teresa Drozdek-Małolepsza *Działalność Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” Dzielnicy Mazowieckiej w świetle „Przeglądu Sokolego” (1921-1924)*; dr Ewa Polak, dr Maciej Huzarski *Udział członków Polskiego Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” w Rzeszowie w okręgowych i dzielnicowych zlotach sokolich do 1939 r.* Atrakcją ostatniej prezentacji były powiązane z tematyką krótkie archiwalne filmy.

Miłym akcentem konferencji był występ młodych gimnastyczek: Anety Micał, Patrycji Kloc i Olgi Zagórskiej. Za ich wyszkolenie odpowiadał dr G. Bielec. Uczczono też pierwszych prezesów przeworskiego gniazda sokolego przez złożenie kwiatów na ich grobach na miejskim cmentarzu.

Audytorium konferencji tworzyli reprezentanci władz Wydziału Wychowania Fizycznego UR w osobach dziekana dra hab. prof. UR Wojciecha Czarnego; dra hab. prof. UR Wojciecha Cynarskiego – prodziekana ds. nauki i współpracy z zagranicą; dra Pawła Króla – prodziekana ds. studenckich i promocji, przedstawiciele miejscowego duchowieństwa – ks. dr Stanisław Szałankiewicz oraz ks. prałat Tadeusz Gramatyka, osoby rodzinnie powiązane z „Sokołem”, prezes PTKKF Mieczysław Duskocz, mieszkańcy Przeworska i osoby reprezentujące organizatorów.

ANNA DEC
MAŁGORZATA
GRABEK

JAKĄ JEST, I BĘDZIE W PRZYSZŁOŚCI, POLSKA RODZINA

Decyzja o finansowaniu zgłoszonego przez Międzywydziałowe Studenckie Koło Naukowe Familiologów projektu, w konkursie ogłoszonym przez prorektora ds. nauki, prof. dra hab. Sylwestra Czopka, pozwoliła na zorganizowanie międzynarodowego seminarium kół naukowych i ich mentorów *Rodzina – centrum świata*.

Seminarium odbyło się 27 listopada 2013 r. w Instytucie Pedagogiki Uniwersytetu Rzeszowskiego. Przygotowanie seminarium trwało kilka miesięcy, a o jego rezultatach świadczy liczny udział członków kół naukowych oraz ich opiekunów z wielu ośrodków naukowych z kraju i zagranicy. Do Rzeszowa przyjechało blisko 60 studentów i mentorów z 20 kół naukowych. Osoby te reprezentowały różne ośrodki akademickie z Ukrainy - Uniwersytet Lwowski oraz Uniwersytet w Kamieńcu Podolskim; ze Słowacji - Uniwersytet w Preszowie; Rumunii - Uniwersytet Oradea oraz Uniwersytet 1 Decembrie 1918 Alba Julia. Byli w Uniwersytecie Rzeszowskim przedstawiciele następujących ośrodków naukowych Polski: Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Oświęcimiu, UJ, Uniwersytetu Opolskiego, Uniwersytetu Szczecińskiego, Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, Wyższej Szkoły Biznesu w Dąbrowie Górniczej oraz Państwowej Wyższej Szkoły Techniczno-Ekonomicznej w Jarosławiu.

Wielkim zaszczytem dla organizatorów i uczestników było otwarcie spotkania przez prof. dra hab. **Sylwestra Czopka**, prorektora ds. nauki

Uniwersytetu Rzeszowskiego oraz dra hab. prof. UR **Ryszarda Pęczkowskiego**, dziekana Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego, którzy niezwykle ciepło wypowiedzieli się o inicjatywie członków koła Familiologów. Bardzo serdecznie o działalności koła oraz organizacji seminarium mówił też ks. dr hab. prof. UR Janusz Miąso, prodekan Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego. Swoje uznanie dla studenckich inicjatyw w liście gratulacyjnym wyraził również prorektor ds. studenckich i kształcenia dr hab. prof. UR Wojciech Walat. Prowadzącymi seminarium byli: opiekun i założyciel Koła Naukowego Familiologów dr **Urszula Gruca-Miąsik** oraz dyrektor Instytutu Pedagogiki UR dr hab. prof. UR **Grzegorz Grzybek**. Seminarium rozpoczęło od ukazania działalności Koła Familiologów przez jego przedstawicielki, wprowadzając tym samym w kwestie dotyczące wsparcia i funkcjonowania rodziny we współczesnym świecie.

Podjęty problem współczesnej rodziny pozwolił na zaprezentowanie różnej tematyki z tym zwią-

zanej. Zaprezentowane więc zostały stanowiska pedagogiczne, psychologiczne, prawne, teologiczne i logopedyczne. Szczególne zainteresowanie słuchaczy wzbudziły wystąpienia przedstawicieli Uniwersytetu Szczecińskiego - prof. zw. dra hab. Andrzeja Sulikowskiego, (*Rodzina zakonna w życiu duchowym św. Faustyny*) oraz mgra Piotra Sobolewskiego (*Rodzina pierwotna i rodzina zakonna w pisarstwie św. Faustyny*). W swoich referatach przybliżyli oni tematykę rodziny zakonnej, na podstawie życiorysu św. siostry Faustyny Kowalskiej. Ks. dr hab. prof. UR Andrzej Garbarz z UR mówił o *Dziecku jako podmiocie łączącym rodzinę*, a ks. dr Mirosław Brzeziński (KUL) o *Duszpasterskiej trosce o młode małżeństwa*. Bliski tej tematyce okazał się referat dra hab. prof. UR Grzegorza Grzybka na temat etosu męskiego i kobiecego. Dr Urszula Gruca-Miąsik w referacie *Mediacyjne rozwiązywanie konfliktów w rodzinie* prezentowała rolę mediacji w pracy ze współczesną rodziną oraz możliwości jej wykorzystania w rozwiązywaniu konfliktów. Swoje wystąpienie, oparte

o przeprowadzone badania, na temat rodzinnych ról mężczyzny w percepcji młodzieży studenckiej, przedstawił dr Zbigniew Chodkowski (*Rodzinne role mężczyzny w percepcji młodzieży studenckiej*). Wygłoszone referaty stały się przedmiotem zagorzałej dyskusji na temat potrzeb, uczuć i wartości charakterystycznych dla kobiet i mężczyzn, które mają istotne znaczenie dla funkcjonowania rodziny.

Tematyka rodziny została ukazana w bardzo szerokim spektrum. O jej największych zagrożeniach w dobie globalizacji mówiły: Izabela Hodur oraz Magdalena Gomułczak i Paulina Kalita (PWST-E w Jarosławiu). Podobnej tematyki dotyczył referat *Obraz współczesnej rodziny a konsumpcyjny styl życia*, Anety Dereń, Magdaleny Dec oraz Małgorzaty Grabek (UR). O *Rodzinie jako wartości w czasach ponowoczesności* mówiła Magdalena Wywrót (PWST-E w Jarosławiu).

Przebywające na Uniwersytecie Rzeszowskim, w ramach studenckiej wymiany ERASMUS, studentki z Rumunii – Maria Ciorea (1 Decembrie University) oraz Ana Maria Elisabeta Ceausu (University of Oradea) przedstawiły w swoich wystąpieniach sytuację szkolną i rodzinną dziecka w Rumunii. O przyczynach i konsekwencjach trudności w rodzinie w swoich wystąpieniach informowali również: Paulina Tumidajewicz (*Małżeństwo w kryzysie - co dalej?*) z UR oraz Wojciech Hajduk i Bartłomiej Hajduk (*System rodzinny a przyczyny kryzysu we współczesnej rodzinie*) z PWSZ w Oświęcimiu.

Tematyka osób z niepełnosprawnością w rodzinie stanowiła istotny punkt programu seminarium. Swoje referaty na ten temat wygłosiły: Magdalena Józefowicz (PWST-E w Jarosławiu) - *Rodzina z dzieckiem niepełnosprawnym istotnym ogniwem rewalidacji*, Marta Kulasa i Alicja Niemiec (UR) - *Rodzina z dzieckiem z niepełnosprawnością*, a także Dominika Knutel i Monika Wójcik (UR) - *Sytuacja rodzinna dziecka niepełnosprawnego*. Niezwykle interesujące w tym aspekcie okazało się również wystąpienie studentki Uniwersytetu Jagiellońskiego, Anny Cybuli, *Wpływ FAS - Płodowego Zespołu Alkoholowego na funkcjonowanie dzieci w rodzinie*.

W trakcie seminarium analizowane zostały także kwestie dotyczące rodziny alkoholowej, oddawania dzieci do adopcji, samotnego macierzyństwa i ojcostwa, a także funkcjonowanie rodzin ubogich, zrekonstruowanych, czy homoseksualnych. O tej problematyce mówiły: Magdalena Krupska, *Rodzina alkoholowa* (UJ) oraz Klaudia Dregan *Motywacja oddania dziecka do adopcji w narracjach biologicznych matek* (Uniwersytet Opolski). Aspekty te poruszali także inni studenci: Joanna Ficek i Magdalena Gadowska (UR) w referacie *Reintegracja rodziny*, Paulina Pląder w wystąpieniu *Rodzina uboga* (UJ) oraz Monika Białas i Patryk Białas, przedstawiając referat *Rodzina homoseksualna – nowy trend czy zagrożenie* (WSB w Dąbrowie Górniczej).

O wpływie mediów na współczesne rodziny zwrócili uwagę: Magdalena Szendoł i Sabina Wawraszek (UR), wygłaszając referat: *Rodzina we współczesnej reklamie telewizyjnej* oraz reprezentująca to samo koło naukowe Katarzyna Konieczny z referatem - *Zjawisko agresji w środkach masowego przekazu - zagrożeniem dla rodziny*.

W oparciu o przeprowadzone badania własne studentka Katarzyna Kwolek (WSB w Dąbrowie Górniczej) ukazała w swym wystąpieniu zjawisko *Późnego macierzyństwa*. Z kolei Magdalena Kalisz (UR) przygotowała wystąpienie na temat *Nieletni rodzice w społeczeństwie*. Natomiast Anna Litwinowicz (UO) przedstawiła *Kształtowanie się więzi małżeńskiej u małżonków stosujących naturalne planowanie rodziny*. W bliskiej temu zagadnieniu tematyce znalazły się również wystąpienia: *O odpowiedzialności za życie ludzkie – centrum rodziny*, mgra Olafa Szczypińskiego z Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie oraz Doroty Sieńko i Agaty Fuchs (PWST-E w Jarosławiu) *Wędrując ku dorosłości. Rodzina jako pierwsza szkoła życia*. Istotność ról męskich i żeńskich, ojcowskich i macierzyńskich prezentowały referaty *Rola i pozycja kobiety w zmieniającej się rzeczywistości* (Magdalena Koperska, UJ) oraz *Dwa w jednym – czyli samotne ojcostwo w dobie dzisiejszych czasów* (Kamila Grabowska, WSB w Dąbrowie Górniczej).

O ważności prawidłowych relacji rodzinnych przygotowały referat mgr Natalia Moćko i mgr Kamila Kuros-Kowalska (UŚ) – *Skuteczna komunikacja w rodzinie podstawą harmonijnego rozwoju dziecka*. W aspekcie wychowania, oprócz zdrowych relacji wewnątrzrodzinnych istotne są również relacje szkoła – dom, co podkreślały Justyna Bober, Anna Dec i Magdalena Jędzura (UR) w referacie *Razem w wychowaniu: rodzina – szkoła – dziecko*. Aspekty prawne rodziny zostały poruszone przez mgr Agatę Jakiełę w wystąpieniu *Rola i zadania kuratora sądowego w sprawach rodzinnych* (KUL) oraz dra Pawła Rogowskiego z tego samego ośrodka naukowego, który przedstawił wystąpienie *Placówki Wsparcia Dziennego – analiza możliwych zmian legislacyjnych w 2014 r.*

Międzynarodowe seminarium kół naukowych i ich mentorów *Rodzina – centrum świata* było możliwe do realizacji dzięki szeroko zakrojonej pomocy ze strony władz oraz pracowników Uniwersytetu Rzeszowskiego. Ponadto naszymi partnerami w organizacji seminarium byli: Bank Spółdzielczy w Bieczu, Hurtownie Elektryczne ASAJ oraz firma ELMONTER, którym serdecznie dziękujemy za owocną współpracę.

Foto: Jakub Krawczyk

SABINA
GRABOWSKA

W MEKSYKU DYSKUTOWANO O PRAWACH SOCJALNYCH OBYWATELI

W dniach 28-29 listopada 2013 roku w Instytucie Badań Prawnych Narodowego Autonomicznego Uniwersytetu Meksyku odbyła się międzynarodowa konferencja naukowa na temat rozwoju i zmian w regulacjach prawnych prawa do ochrony zdrowia. Konferencja ta była częścią II spotkania Światowej Sieci Czasopism Prawa Konstytucyjnego (Constitutional Law Journals Network - CLJN - <http://www.revistasconstitucionales.unam.mx/en/default.htm>). W spotkaniu wzięli udział naukowcy z wielu państw, w tym z Brazylii, Peru, Kolumbii, Włoch, Argentyny i Meksyku. Polskę reprezentowała dr hab. prof. UR **Sabina Grabowska**, która jest redaktorem naczelnym kwartalnika „Przegląd Prawa Konstytucyjnego” wchodzącego, jako jedyne czasopismo z Europy Środkowo-Wschodniej, w skład Światowej Sieci Czasopism Prawa Konstytucyjnego.

Konferencje otworzył dr Edgar Corzo Sosa, witając władze uczeni w osobach JM Rektora Narodowego Autonomicznego Uniwersytet Meksyku dra

José Narro Roblesa oraz dyrektora Instytutu Badań Prawnych UNAM dra Héctor Fix-Fierro i przedstawicieli nauki, praktyków oraz studentów. Dr E. Corzo Soza stwierdził, iż prawo do ochrony zdrowia, jako jedno z praw socjalnych, pełni ważną rolę we właściwym funkcjonowaniu państwa i jest jednym z najistotniejszych praw człowieka, zaliczanych do kategorii praw socjalnych. Prawa socjalne stanowią uprawnienia, które gwarantują jednostce podstawowe dobra, niezbędne do godnego życia w społeczeństwie.

Rektor José Narro Robles mówił o znaczeniu właściwych regulacji prawa do ochrony zdrowia; będąc lekarzem często spotyka się z niejasnościami w tym zakresie i trudnościami wynikającymi z luk w prawie. Stwierdził, że takie właśnie spotkania naukowców - prawników - z różnych środowisk, wpływają pozytywnie zarówno na rozwój współpracy naukowej, jak również nawiązywaniu kontaktów, nie tylko naukowych, ale także towarzyskich.

Dyrektor Instytutu Badań Prawnych UNAM dr Héctor Fix-Fierro zaznaczył, że tematyka ochrony i egzekwowania praw socjalnych, w tym i prawa do ochrony zdrowia, jest istotna dla każdego państwa demokratycznego i w interesie władz leży jej właściwe funkcjonowanie i rozwój.

W części naukowej konferencji referenci skupili się na opracowaniu prawnego wzorca funkcjonowania prawa do ochrony zdrowia w porządkach prawnych reprezentowanych państw. Za podstawę tych analiz posłużyły regulacje prawne, wyroki sądów bądź trybunałów konstytucyjnych, jak również praktyka i doświadczenia związane z funkcjonowaniem prawa do ochrony zdrowia, które posiada cechy szczególne w różnych systemach prawnych, takie jak kwestie związane z zakupem leków, prawami osób chorych na AIDS, istnieniem odpowiednich miejsc dla świadczenia właściwej opieki zdrowotnej, dostępem do świadczeń zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych, bezpiecznymi i higienicznymi warunkami pracy. Problematyka prawa do ochrony zdrowia jako jednego z praw socjalnych, stanowi istotny zakres zainteresowań prawa konstytucyjnego.

W pierwszej sesji wysłuchano przedstawicieli Argentyny, Kolumbii, Meksyku i Włoch. W drugim dniu obrad uczestnicy konferencji wysłuchali referatów o prawie do ochrony zdrowia w Brazylii, Peru, a także w Polsce (referat przedstawiła dr hab. prof. UR Sabina Grabowska; kwartalnik „Przegląd Prawa Konstytucyjnego”).

Podczas meksykańskiej konferencji przedstawiono też dwa referaty związane merytorycznie z głównym tytułem konferencji. Pierwsze wystąpienie dotyczyło praw osób niepełnosprawnych, a drugie przybliżyło kwestie związane ze zdrowiem, uzależnieniami oraz prawami człowieka.

Pomiędzy sesjami konferencji miało również miejsce spotkanie prezydium Światowej Sieci Czasopism Prawa Konstytucyjnego (CLJN). Głównym jego celem było umocnienie współpracy naukowej pomiędzy czasopismami wchodzącymi w skład Światowej Sieci Czasopism Prawa Konstytucyjnego. Krytycznie oceniono częstą praktykę wielokrotnego publikowania tych samych tekstów przez naukowców. Prof. Andrea Morrone (Włochy) stwierdził, iż należy zapobiegać takim praktykom. Będzie to możliwe dzięki wzajemnemu informowaniu się redakcji czasopism o publikowanych lub przyjętych do druku tekstach, jak również nałożeniu na autorów publikacji obowiązku składania oświadczeń o tym, że tekst nie jest przedmiotem postępowania publikacyjnego w innym czasopiśmie. Ponadto Ilton Norberto Robl Filho (Brazylia) zgłosił propozycję utworzenia bazy tekstów w ramach witryny CLJN, dzięki której łatwiejsze stanie się sprawdzenie, czy dany tekst był już publikowany.

Dr Edgar Corzo Sosa (Meksyk) przybliżył sprawy związane ze znaczeniem logo CLJN, które od-

zwierciedla akademickich więzi między czasopismami - członkami CLJN oraz z jego wykorzystywaniem i rozpowszechnianiem przez czasopisma wchodzące w skład CLJN. Stwierdził, że logo powinno być umieszczane na stronach internetowych czasopism, a także na wszystkich publikacjach i projektach naukowych członków CLJN. Zachęcił również do promocji CLJN w swoich środowiskach naukowych.

Sprawy związane z uczestnictwem i wspólnym referatem CLJN na IX Światowym Kongresie Prawa Konstytucyjnego (nt. Wyzwania konstytucyjne: globalne i lokalne), organizowanym przez Międzynarodowe Towarzystwo Prawa Konstytucyjnego (The International Association of Constitutional Law - IACL) oraz Wydział Prawa Publicznego i Międzynarodowego Uniwersytetu w Oslo w dniach 16-20 czerwca 2014 roku przedstawiła prof. Sabina Grabowska (Polska). Zasugerowała również wybór panelu nr 5 nt. Sądowych i pozasądowych dyskusji o Konstytucji. Propozycję przyjęto jednomyślnie.

Z okazji zbliżającego się stulecia Konstytucji Meksyku dr Edgar Corzo Sosa, zaproponował udział CLJN w projekcie związanym z organizacją tego wydarzenia. Każdy z członków CLJN zgłaszał propozycje działań. Dr hab. prof. UR Sabina Grabowska zgłosiła propozycję wydania okolicznościowego numeru „Przeglądu Prawa Konstytucyjnego” w języku hiszpańskim, którego tematyka dotyczyłaby podobieństw i różnic konstytucyjnych przepisów Polski i Meksyku w ujęciu komparatystycznym. Propozycję przyjęto z uznaniem.

W ostatnich dniach pobytu w Meksyku, organizatorzy zaprosili uczestników konferencji na wycieczkę, podczas której zwiedzono ruiny Tlatelco, sanktuarium Matki Boskiej w Gwadelupie oraz zespół piramid w Teotihuacan.

MACIEJ BROŻYNA,
MACIEJ ŚLIŻ,
ŁUKASZ GODEK

BADANIA TERENOWE STUDENTÓW WYDZIAŁU WYCHOWANIA FIZYCZNEGO

Studenci z koła naukowego Młodych Antropologów, działającego na Wydziale Wychowania Fizycznego postanowili włączyć się w naukowe badania, dzięki uzyskaniu w ub. r. wewnętrznego grantu z funduszy będących w dyspozycji prorektora ds. nauki, prof. dra hab. **Sylwestra Czopka**.

Projekt „Dziecko Bieszczadzkie” przewidywał przygotowanie raportu o aktualnym stanie biologicznego rozwoju (somato-metrycznego), sprawności motorycznej oraz odżywianiu dzieci i młodzieży w wieku 7-18 lat z powiatu bieszczadzkiego. Studenci przebadali prawie 600 osób.

Opiekunem naukowym projektu jest dr hab. prof. UR **Wojciech Czarny** – przewodniczący rzeszowskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Antropologicznego. Koordynatorem programu badań był opiekun koła naukowego Młodych Antropologów mgr **Maciej Brożyna**, nauczyciel akademicki na Wydziale Wychowania Fizycznego. W badaniach terenowych uczestniczyli studenci z koła naukowego Młodych Antropologów oraz pracownicy z Wydziału Wychowania Fizycznego UR (członkowie Polskiego Towarzystwa Antropologicznego): **Klaudia Sitarz, Diana Figiel, Robert Bielecki, Bartosz Gacek, Grzegorz Sarnik, mgr Wojciech Przygoda, Dominika Dobrzyńska, Anna Duduś, Bartłomiej Walczak, mgr Marcin Korbecki, Justyna Furmańska, mgr Katarzyna Szeremeta, mgr Katarzyna Wielgos, mgr Klementyna Polak, mgr Łukasz Godek i mgr Maciej Śliż**.

Prowadzone badania są związane z głównym nurtem akademickiego opisu biologiczno-społecznych zmian, prowadzonych w Unii Europejskiej i USA, a równocześnie wchodzą w skład badań zalecanych przez Międzynarodową Organizację Zdrowia (WHO). Uzyskane wyniki mają duże walory poznawcze, społeczne i profilaktyczne. Będą decydować o ustaleniu priorytetu regionalnej profilaktyki prozdrowotnej oraz dają także niezbędne ogólne informacje na temat aktualnego stanu zdrowia społeczeństwa.

Dzięki projektowi studenci mieli szansę na poszerzenie wiedzy z zakresu nauk o kulturze fizycznej oraz umiejętności organizowania i prowadzenia badań, co zaowocuje podczas zbierania materiału badawczego do prac licencjackich i magisterskich.

Studenci, pod okiem opiekunów naukowych, będą mogli rozwijać także umiejętności w pisaniu i publikowaniu oraz w prezentowaniu swoich pierwszych prac naukowych.

Dotychczas badania dzieci i młodzieży województwa podkarpackiego prowadzone były incydentalnie, i w odróżnieniu od innych regionów kraju, w których opracowano i opublikowano wyniki w postaci monografii, pt.: *Dziecko Krakowskie, Dziecko Lubuskie, Dziecko Poznańskie* itp., brak jest systematycznych i kompleksowych wyników, opisujących stan rozwoju biologicznego dzieci i młodzieży regionu bieszczadzkiego.

Celem naukowym projektu jest monograficzne opracowanie badań antropologicznych i odnotowanie *zdjęcia antropologicznego* będącego zaczątkiem ciągłych badań, co zwiększy ich wartość naukową.

Plan i cele naszych badań opracowano z uwzględnieniem zarówno własnych doświadczeń, jak również doświadczeń uzyskanych w tego rodzaju badaniach w innych regionach kraju (Wrocław, Kraków, Łódź, Poznań, Warszawa itd.).

Wymiernym i udokumentowanym efektem podjętego problemu będzie opublikowanie monografii *Dziecko Bieszczadzkie*, zawierającej analizę statystyczną oraz merytoryczne wnioski, przedstawiające stan rozwoju fizycznego, sprawności motorycznej oraz stan i jakość żywienia, a także wszelkie możliwe korelacje pomiędzy nimi.

ZYGMUNT
WNUK

O TURYSTYCE I EKONOMII DEBATOWANO WE LWOWIE

W dniach 4-6 października 2013 r. odbyła się na Uniwersytecie Lwowskim VII Międzynarodowa Konferencja pt. **„Geografia, ekonomika i turystyka. Narodowe i międzynarodowe doświadczenie”**. Wiodącymi organizatorami tego wydarzenia byli: Ministerstwo Edukacji Młodzieży i Sportu Ukrainy, Katedra Turystyki (Wydziału Geografii Lwowskiego Narodowego Uniwersytetu im. Iwana Franki), Katedra Geografii Ukrainy i Turystyki (Wydziału Geograficznego Tarnopolskiego Narodowego Uniwersytetu Pedagogicznego) oraz Rada Miasta Lwowa. Obradowano w gmachu Uniwersytetu Lwowskiego i każdy wchodzący do budynku rektoratu mógł przeczytać na frontonie maksymę - PATRIAE DECORI CIVIBUS EDUCANDIS (Oświeceni obywatele ozdobą ojczyzny).

Uczestników konferencji bardzo serdecznie powitała prof. dr hab. Marta Malska, kierownik Katedry Turystyki (notabene, żona ambasadora Ukrainy w Polsce). Ciepłe słowa do uczestników konferencji skierowali m.in. rektor Uniwersytetu Lwowskiego prof. Wasyl Wisoczanski, dziekan Wydziału Geografii prof. Włodzimierz Bilaniuk oraz przedstawiciele władz Lwowa.

Podczas sesji plenarnej ogłoszono 9 referatów, wśród których był referat dra hab. prof. UR Zygmunta Wnuka (Wydział Wychowania Fizycznego UR) pt. „Chronione rośliny naczyniowe w polskich parkach narodowych a turystyka”. Łącznie podczas konferencji zaprezentowano 128 referatów i posterów. Po zakończeniu sesji plenarnej obradowano w 3 sekcjach tematycznych. Przedstawiciel UR współprzewodniczył Sekcji B pt. Aktualne problemy państwowostwa oraz turystyki międzynarodowej.

W dniach 5-6 października odbyła się interesująca sesja terenowa na trasie Lwów, Tarnopol, Buczacz, Rukomysh, Chortków i Zbaraż. W lwowskiej konferencji uczestniczyło 186 osób z 36 placówek naukowych. Z Ukrainy byli reprezentanci 10 miast: Kijów, Odessa, Czerniowce, Iwonofrankowsk, Tarnopol, Dniepropawłowsk, Użgorod, Donieck, Charków, Lwów. Stronę polską reprezentowali nauczyciele akademicy z Krakowa, Katowic, Kielc, Gdańska, Bydgoszczy, Poznania, Szczecina, Warszawy, Wrocławia, Jarosławia i Rzeszowa. Były też delegacje zagraniczne z Austrii, Białorusi, Bułgarii, Czech, Litwy, Słowacji, Rosji i Włoch.

RADOSŁAW
MALINOWSKI
KONRAD MAJDA
SYLWIA RZEŹNIK

NAJWIĘKSZE TARGI TURYSTYCZNE W POLSCE

W dniach 28-30 listopada 2013 r. w Warszawie odbyły się XXI Międzynarodowe Targi Turystyczne TT Warsaw. W wydarzeniu tym wzięli udział członkowie Studenckiego Koła Naukowego Podróżników, działającego przy Wydziale Wychowania Fizycznego UR. Do Warszawy wyruszyliśmy około północy „Polskim Busem”. Na miejscu byliśmy po 5 nad ranem. Jako że oficjalnie rozpoczęcie targów planowane było na godz.10, postanowiliśmy dostać się pieszo do Centrum Targowo-Kongresowego. Po prawie trzech godzinach 12-kilometrowej wędrówki byliśmy na miejscu. Tu potwierdziliśmy nasze rejestracje i rozpoczęliśmy zwiedzanie. Przygotowano setki kolorowych, pomysłowo, a zarazem profesjonalnie przygotowanych stoisk. Targi to doskonała szansa do poznania tradycji i kultury ponad 60 krajów. Mieliśmy okazję posłuchać narodowej muzyki, zobaczyć regionalne tańce i skosztować tradycyjnych, narodowych potraw. Zdobyliśmy wiele katalogów i ulotek informacyjnych biur podróży oraz hoteli ze wszystkich stron świata (będą one niezbędne do przygotowania naszych prac licencjackich). Dodatkową atrakcją podczas targów

był *event zimowy*, gdzie każdy mógł spróbować swoich sił na symulatorze zjazdowym oraz *event golfowy*, podczas którego zorganizowano wirtualne turnieje golfa dla wszystkich chętnych.

W Warszawie zainteresowaliśmy się prezentacją biura podróży Trade & Travel Company, które przedstawiło swoje atrakcyjne programy, dotyczące wyjazdów do Izraela. Następnie był wykład o Republice Dominikańskiej. W programie było m.in. przedstawienie krótkiego filmu, degustacja dań dominikańskich oraz losowanie nagród, w którym dwóch członków SKN Podróżników wygrało zestawy upominków, związanych z tą wyspą. Kolejny dzień targów przeznaczony był na spotkania tematyczne z podróżnikami. Wysłuchaliśmy niezwykle ciekawej prezentacji Anny i Krzysztofa Kobusów, którzy starali się udowodnić, że podróżowanie z dziećmi jest możliwe. Podczas spotkania z gośćmi targów Beata Pawlikowska opowiadała o tym, że samotne wyprawy dają szansę na niezwykle ważną rozmowę z samym sobą. Po dniu pełnym wrażeń i skrytych planów turystycznych wyruszyliśmy w drogę powrotną do Rzeszowa.

Uczestnicy warsztatów terenowych w jaskini Kryształowej.

RAFAŁ PIENIAŻEK

WALORY KARPACKIEGO REGIONU UKRAINY POZNALI UCZESTNICY PROJEKTU „INTEGRACJA ŚRODOWISK NAUKOWYCH OBSZARU POGRANICZA POLSKO-UKRAIŃSKIEGO”

W ramach realizowanego od 2013 roku na Wydziale Biologiczno-Rolniczym UR projektu współfinansowanego przez Unię Europejską pt. *Integracja środowisk naukowych obszaru pogranicza polsko-ukraińskiego* 16-osobowa grupa studentów z naszej uczelni przebywała u ukraińskiego partnera projektu, w Uniwersytecie Pedagogicznym w Drohobyczu. Pięciodniowe warsztaty (30 X-4 XI), zatytułowane „Aspekty ekologiczne, geograficzne, historyczne i etnograficzne Karpackiego Regionu Ukrainy” miały na celu zapoznanie z geomorfologią tego terenu, stanem ochrony środowiska oraz kontekstem kulturowym i historycznym tej części Ukrainy. Pokonaliśmy łącznie około 900 km, podziwiając w jesiennej scenerii różne rodzaje i typy krajobrazów. Widzieliśmy bezkresne równiny w różny sposób zagospodarowane przez człowieka, miasta

i wioski, w których życie toczy się zupełnie inaczej niż w Polsce. Zwiedziliśmy *Park Narodowy Doliny Dniestru*, a w nim wielki kanion tej rzeki. Zeszliśmy w głąb *kraśowej Jaskini Kryształowej*, która posiada groty z pięknymi stalaktytami i stalagmitami. Poznaliśmy niektóre nowoczesne obiekty przemysłowe Ukrainy, bezpieczne dla środowiska przyrodniczego.

Uczestnicy warsztatów terenowych na tle zamku w Kamieńcu Podolskim.
(fot. studentka UR K. Jędrusiejko)

Organizatorzy dołożyli starań abyśmy odczuli ducha przeszłości tych stron i przypomnieli sobie o dokonaniach Rzeczypospolitej Polskiej i mieszkających tutaj Polaków. Pokazali nam miasta, które szczególnie zapisały się w historii: Halicz, Drohobycz, Buczacz, Stanisławów (obecnie Ivano-Frankivsk) oraz Kamieniec Podolski. Duże wrażenie wywarło na nas uzdrowisko Truskawiec, założone przez Rajmunda Jarosza (1875-1937), burmistrza Drohobycza okresu międzywojennego, którego willa (pa-

łac) należy obecnie do Wydziału Biologicznego Uniwersytetu Pedagogicznego w Drohobyczu.

Studenci ukraińscy przyjęli nas nad wyraz ciepło, serdecznie i z uśmiechem na ustach oraz rękami gotowymi do pomocy. Byli ciekawi zwyczajów panujących w Polsce, szukali podobieństw na płaszczyźnie kultury i religii. Każdy z rzeszowian wyruszał z listą obaw, a wrócił z żalem za tymi chwilami spędzonymi u naszych przyjaciół z Ukrainy.

PAULINA
CZARNOTA

NIE TAKI BIZNES STRASZNY, JAK O NIM MÓWIĄ INNI

Wielu młodych ludzi, mających marzenia i świetne pomysły stara się je wcielić w życie. Praca „na cudzym” im nie wystarcza, a być może nie chcą być „zwykłym” pracownikiem, a kimś więcej. Dlatego trafiają do akademickich inkubatorów przedsiębiorczości, organizacji wspomagającej młode firmy, tzw. Start Up’y, w początkowej fazie działalności. Taka firma przechodzi okres inkubacji, w którym może skupić się na swoim biznesie, ponieważ resztą formalności zajmuje się AIP. W tym przypadku zakładanie firmy staje się przyjemnością i można sprawdzić czy pomysł może przerodzić się w prawdziwie dochodowy biznes.

Akademickie Inkubatory Przedsiębiorczości pozwalają w **najszybszy sposób, przy minimalnych kosztach rozpocząć przygodę z biznesem**. Głównym założeniem AIP jest możliwość **przetestowania swojego pomysłu biznesowego w praktyce**. Tu możemy szybko sprawdzić, czy istnieje zapotrzebowanie na rynku na nasz produkt i usługę. To doskonała możliwość do testowania pomysłów, a także ich ciągłego udoskonalania.

W ramach AIP każdy „startup” korzysta z osobowości prawnej, z NIP-u i REGONU Fundacji, co pozwala mu na swobodną działalność przy minimalnych kosztach. Każda firma działająca w AIP skupiała się wyłącznie na swoim pomysle, nie martwiąc się o kwestie formalne, jak księgowość i obsługa prawna swojego przedsięwzięcia. Jednym z ważnych elementów tego pomysłu jest społeczność startupów; działa grupa ludzi podobnie myślących, którzy wzajemnie się inspirują do działania, a przede wszystkim, którzy ze sobą współpracują, korzystając z doświadczenia zawodowego.

Grzegorz Kolasiński, założyciel AIP w Rzeszowie, dowiedział się o tej organizacji w okresie, gdy działał w samorządzie studentów jako przewodniczący. Realizował już różne projekty związane z przedsiębiorczością. Trafił na dobry moment, AIP rozpoczęło wdrażanie programu preinkubacji i poszukiwało osób do współpracy przy tworzeniu wojewódzkich struktur. Dzięki niemu mamy dziś na Uniwersytecie Rzeszowskim Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości.

Inkubator jest fundacją wspomagającą działanie firm w trzech obszarach: **firma, wiedza, społeczność**. Wchodzący do preinkubacji skupia się tylko i wyłącznie na realizacji swojego pomysłu. W obszarze firma wszelkie sprawy związane np. z administracją, księgowością, kontaktami z takimi instytucjami jak ZUS, Urząd Skarbowy, czy porady prawne, a także możliwość korzystania z powierzchni biurowych są po stronie AIP – nic z tych rzeczy nie interesuje młodego biznesmena.

W obszarze wiedza są 3 programy. START UP KICK OFF to spotkanie z dyrektorem, które stanowi próbę odpowiedzi na twoje aktualne potrzeby rozwojowe oraz ukierunkuje na szukanie skutecznych rozwiązań biznesowych. START UP TRAINING to warsztaty, wykłady i szkolenia, które mają na celu prezentację najlepszych praktyk prowadzenia start up’u oraz rozwoju kompetencji biznesowych. START UP MENTORING to indywidualne spotkania z najlepszymi specjalistami z wielu branż, których celem jest dostarczenie jakościowych wskazówek i odpowiedzi na nurtujące pytania.

Ostatnim obszarem jest społeczność i tzw. Start Up Mixery, których celem jest budowanie spo-

łeczności młodych przedsiębiorców (pod egidą AIP) poprzez integrujące spotkania biznesowe o nieformalnym charakterze. Wówczas start up'y zyskują niepowtarzalną okazję, aby w gronie ekspertów, partnerów, bądź potencjalnej konkurencji zaprezentować swoją inicjatywę biznesową, wymienić się doświadczeniami, pomysłami i kontaktami. Pracujące

jury weryfikuje pomysły biznesowe i wybiera najlepszego Start Up'a. Z rozmów z tymi, którzy zaczęli z AIP wynika, że organizacja ta bardzo pomaga młodym przedsiębiorcom. A biznes wcale nie musi być taki straszny, jak się o nim ciągle słyszy. Wystarczy dobry pomysł, który trzeba zaprezentować i całą resztą zajmie się AIP.

CEZAR DROGĄ DO SAMODZIELNOŚCI

CEZAR – Centrum Zamówień Analiz Rynku zostało założone przez studenta Uniwersytetu Rzeszowskiego – Dariusza, który dopiero rozpoczyna swoją karierę zawodową. O funkcjonowaniu AIP dowiedział się od koleżanki, z którą rozmawiał na temat założenia przedsiębiorstwa

- Dlaczego wybrałeś działalność w AIP, a nie założenie od razu firmy za pomocą znanych procedur?

- Po okresie współpracy z AIP, poznaniu działających tam ludzi, a także funkcjonowania systemu wybrałem najkorzystniejsze obecnie rozwiązanie. Ważne jest też bezpieczeństwo prawno-finansowe. Wiem, że zawierane umowy będą sprawdzane przez dział prawny, a firma nie może generować strat, ponieważ na to nie pozwala struktura AIP. Dodatkowo wsparcie w postaci mentorów i mediów rzeszowskich – moim zdaniem – pomaga nabrać „wiatru w żagle”. Decydują też względy finansowe, bowiem opłacane składki są niższe niż na „normalnym” rynku biznesowym.

- Co daje - Twoim zdaniem - AIP młodym firmom?

- Główną zaletą jest wsparcie oraz wiara w sukces zgłoszonego pomysłu. Założenie działalności w AIP jest dziecinnie proste i wymaga jedynie uzupełnienia formularza. Przypomina swoją budową krótki biznesplan. W nim osoba aplikująca proszona jest o opis swojej inicjatywy biznesowej, czyli charakterystykę produktów i usług. Formularz ten dostępny jest na stronie inkubatory.pl lub na stronie oddziału AIP; aiprzeszow.pl i wypełniany jest drogą elektroniczną.

ANETA BRODA

JAROSŁAW
HERBERT

KATARZYNA
HOMA

EWELINA
ŚLUSARCZYK

SEMINARIUM STUDENCKIEGO KOŁA NAUKOWEGO PODRÓŻNIKÓW

W dniach 14-16 grudnia odbyło się we Lwowie seminarium naukowe, zorganizowane przez Studenckie Koło Naukowe Podróżników Wydziału Wychowania Fizycznego UR i grupę studentów ukraińskich. Spotkanie w Instytucie Ekonomii i Turystyki Uniwersytetu Lwowskiego było możliwe dzięki pomocy doc. dra Na-

zara Kudli, pracownika UL. Rzeszowska grupa liczyła 26 osób, opiekunem tego przedsięwzięcia był dr Jarosław Herbert.

Z Przemyśla do Lwowa dojechaliśmy busami i tego samego dnia ruszyliśmy z przewodnikiem zwiedzać miasto. Zauroczył nas najstarszy park miasta

Lwowa, duże wrażenie zrobiła biblioteka Ossolineum. Poznaliśmy dom malarza Jana Styki, katedrę św. Jerzego, a także historyczne kasyno. Ważnym dla nas miejscem były dwie lwowskie uczelnie: Uniwersytet i Politechnika. Dla niektórych studentów zaskoczeniem była informacja, że we Lwowie są szkoły podstawowe i średnia z językiem polskim. Obejrzeliśmy też wiec zwolenników Majdanu, odbywający się przy pełnym poparciu władz w samym centrum miasta, przy Bulwarze Szewczenki.

Drugi dzień również przeznaczony był na zwiedzanie zabytków Lwowa: m. in. Opery Lwowskiej, Cmentarza Łyczakowskiego, Wysokiego Zamku, kaplicy Boimów, starej apteki oraz Lwowskiej Fabryki Czekolady, gdzie skosztowaliśmy wyśmienitych wyrobów.

Podczas trzeciego dnia pobytu we Lwowie odbyło się zaplanowane wcześniej seminarium, z udziałem studentów Uniwersytetu Lwowskiego. Studenci z Rzeszowa przedstawili m. in. prezentacje o »Euro 2012« i jego wpływie na rozwój turystyki w Polsce i na Ukrainie oraz enoturystyce na Podkarpaciu, jako rozwijającej się nowej formie turystyki. Studenci ukraińscy skoncentrowali się produktach turystycznych i kulturowych miasta oraz zaprezentowali temat o balneologii na Ukrainie.

Organizatorzy seminarium zadeklarowali wydanie wszystkich materiałów konferencyjnych w formie elektronicznej.

Podczas pobytu we Lwowie ustaliliśmy też dalszą drogę współpracy, czyli wspólne badania na Krymie (w maju 2014) oraz udział studentów UL w międzynarodowej konferencji studenckiej, organizowanej przez nasze koło w kwietniu 2014 roku, a także wspólny wyjazd na Targi Turystyczne do Berlina.

DOROTA
CISEK

STUDENCKI SPEKTAKL „ZZA KRAT”

22 grudnia 2013 roku, w niedzielę (już po raz czwarty) tradycyjnie przed świętami w Zakładzie Karnym w Rzeszowie odbył się spektakl pt. „Jest taki kwiat”. Przeznaczony był dla rodzin osób odbywających karę pozbawienia wolności. Studenci Sekcji Penitencjarnej NKP, wraz z opiekunem dr **Moniką Badowską-Hodyr** skrupulatnie przez kilka tygodni przygotowywali się, aby wraz z panami osadzonymi w oddziale półotwartym z artystyczną werwą odegrać świąteczne przedstawienie.

Kostiumy do spektaklu zostały pożyczone z Teatru im. Wandy Siemaszkowej w Rzeszowie, dzięki przychylności ówczesnego dyrektora **Remigiusza Cabana**.

Panowie osadzeni w oddziale półotwartym odgrywali wszystkie role męskie spektaklu, zaś my, studentki z Sekcji Penitencjarnej NKP – role damskie. Pomimo tego, iż nikt z nas nie należy do „elity aktorstwa”, to przedstawienie zrobiło pozytywne wrażenie, a dla oglądających je rodziców i dzieciaków było wyjątkowym przeżyciem.

Aktorzy odegrali swoje role bardzo dobrze, a kilka minimalnych potknięć w tekście zostało nadrobione improwizacją, co uczyniło przedstawienie jeszcze ciekawszym.

Zarówno dla nas jak i osadzonych było to ogromne przeżycie, wymagające z jednej strony dodatkowego wkładu pracy, a drugiej dające niezapomniane wrażenia. Było to już czwarte doświadczenie z obszaru twórczej resocjalizacji, które znacząco wzbogaciło warsztat przyszłych pedagogów penitencjarnych.

Przygotowanie spektaklu było możliwe dzięki wsparciu i życzliwości władz rzeszowskiego Zakładu Karnego. Studenci serdecznie dziękują za możliwość przygotowania spektaklu i jego zaprezentowanie w okresie poprzedzającym święta Bożego Narodzenia.

KRZYSZTOF
KUBALA

OTYLIA JĘDRZEJCZAK NA UNIWERSYTECIE RZESZOWSKIM

Na zaproszenie władz Wydziału Wychowania Fizycznego UR 8 stycznia odbyło się spotkanie z **Otylią Jędrzejczak**, mistrzynią olimpijską, mistrzynią świata i mistrzynią Europy w pływaniu, którego myśl przewodnią ujęto w pytaniu *Jak konsekwentnie realizować cele w sporcie?*

Okazją do spotkania z Otylią Jędrzejczak, obecnie studiującą na MAB w Soczi zarządzanie i administrowanie obiektami olimpijskimi, była jej dwudniowa wizyta w Rzeszowie, powiązana z uczestnictwem w seminarium doktorskim u prof. S. Zaborniaka i dra hab. prof. UR W. Czarnego, połączona z odwiedzinami młodych pływaków klubu „Sokół” i V Liceum (sportowego) w Rzeszowie oraz konsultowanie treningów młodych zawodników. Odbyło się również spotkanie z pracownikami Zakładu Sportów Wodnych (Katedra Sportu WWF). Najwięcej publiczności zgromadziło spotkanie otwarte, na które zaproszono studentów i pracowników Wydziału WF i Uniwersytetu oraz mieszkańców Rzeszowa, będące finałem pobytu O. Jędrzejczak w naszym mieście.

Dr hab. prof. UR Wojciech Czarny, dziekan Wydziału Wychowania Fizycznego otworzył spotkanie i przywitał naszego gościa oraz dziekana-seniora prof. Kazimierza Obodyńskiego. W dalszej części usłyszeliśmy od Otylii opowieść o drodze do kariery sportowej i celach, jakie trzeba było realizować w drodze do rekordowych wyników. Mówiła o tym, jak musiała wal-

czyć i startować, mimo niekiedy braku wiary w przyszłe sukcesy, zapowiadane przez niektórych specjalistów. Usłyszeliśmy też o tym, że nikt nie osiąga nic za darmo, że potrzebna jest ciężka praca, poświęcenie i pasja. Nie każdego stać na to, aby wstawać codziennie o 5 rano i trenować przed zajęciami na uczelni. Był czas, że nasza mistrzyni więcej kilometrów przepływała w basenie, niż chodziła, a było to ok. 3000 km rocznie. Zazdrościła też sportowcom innych dziedzin tego, że mogą trenować wciąż w zmiennych warunkach pogodowych i różnych miejscach. Ale bez tych wyrzeczeń nie byłoby światowych sukcesów.

Uczestnicy spotkania pytali o to, jak wyglądał dzień mistrzyni między olimpiadami i jakie sporty uzupełniające trenowała. Jako młodsza zawodniczka uprawiała kiedyś gimnastykę i trenowała też szermierkę. O swoich trenerach powiedziała, że od każdego z nich nauczyła się czegoś ważnego dla siebie i zmian dokonywała, gdy brakowało jej motywacji, albo trenerzy nie współpracowali ze sobą. Gdy trenerzy się dogadywali – było super – gdy każdy ciągnął w swoją stronę i obciążenia nie były uzgadniane – nadchodził kryzys i czas na zmiany. Na pytanie o współpracę z medycyną i styczność z badaniami naukowymi, które mogłyby pomóc jej w osiągnięciu lepszych wyników, odpowiedziała, że najpierw ich nie było, a po umowie sponsorskiej pojawiły się – badano stopień zakwaszenia organizmu i inne parametry. Stosowano namioty tlenowe i komo-

ry regenerujące, ale jej organizm nie zawsze to tolerował. Na pytanie o rolę psychologa w sporcie Otylia podała anegdotyczny przykład, kiedy dodanie otuchy przez psychologa pomogło, gdy przed samym startem odkryto dziurę w kostiumie, którego zmiana wymagała dwudziestu minut. Psycholog powiedział wtedy, że dziura jest na szczęście i pobiła wtedy rekord, choć dziura po dopłynięciu stała się 4 razy większa.

O igrzyskach w Pekinie, powiedziała, że nie zmieniłaby nic w cyklu przygotowań i dwie Chinki i Australijka w finale popłynęły fenomenalnie, bijąc dotychczasowe rekordy świata, po prostu popłynęły lepiej. Trenerzy – bardziej się denerwowali niż ona –

a na swoich ostatnich igrzyskach czuła, że nie popłynie już po medal. Zgromadzeni na spotkaniu pracownicy i studenci UR dowiedzieli się też wielu ciekawych rzeczy o przygotowaniach do zimowej olimpiady w Soczi, o budowie trzech nowych miejscowości turystycznych w górach, przebudowie i budowie miasta oraz dróg i obiektów olimpijskich.

Miłym akcentem spotkania na Wydziale WF było podarowanie Otylii przez prof. S. Zaborniaka jego książki: *Z tradycji lekkoatletyki w Polsce w latach 1919-1939, Tom II, Powstanie i działalność PZLA*, która będzie pomocna przy pisaniu zaplanowanej rozprawy doktorskiej.

ANDRZEJ
URBANIK,
MACIEJ
BROŻYNA,
ŁUKASZ
GODEK

XXIX Ogólnopolskie Spotkanie Obieżyświatów, Trampów i Turystów OSOTT-2013

To był spory sukces i duży wysiłek organizacyjny: 58 prezentacji, 9 pokazów filmowych, 3 spotkania autorskie i sesja „Geografia podróżowania”. Takie jest najkrótsze podsumowanie XXIX edycji OSOTT-u (8-11 listopada, po raz pierwszy w Rzeszowie). Impreza, zy-

skała patronat JM Rektora UR prof. A. Bobko i Prezydenta Rzeszowa T. Ferencza. W Hotelu „Rzeszów”, dzięki prezes Edycie Podkułskiej, zrobiono wszystko, aby podróżnicy czuli się jak najlepiej. Żartowano nawet, że warunki były za luksusowe, jak dla globtroterów. Rów-

niez sąsiedni Hotel „Forum” oferował znakomite warunki w niskich cenach. Po królewsku zostali przyjęci goście-prezenterzy, bo ich pobyt był bezpłatny.

OSOTT, to znacząca impreza o dużych wartościach edukacyjnych. Można było się o tym przekonać, oglądając prezentacje. Były one znakomicie przygotowane i nie ograniczały się do pokazywania ciekawych zakątków świata. Zostały dodatkowo pogłębione o wątki etnograficzne, religioznawcze, historyczne oraz antropologiczne. Znakomite były wystąpienia, a przede wszystkim prezenterzy i uczestnicy. Zauważyliśmy dużą rozpiętość wiekową – od licealistów po emerytów – co jest dowodem, że podróżować można w każdym wieku. Dla większości OSOTT-owiczów podróżowanie to życiowa pasja, na co dzień oddają się innym zajęciom zawodowym (mieliśmy tu panoramę społeczną – od spawacza do profesora fizyki i lekarzy, a znalazł się też były żołnierz Legii Cudzoziemskiej).

Gościem honorowym OSOTT-2013 był słynny podróżnik **Marek Kamiński**, dla którego zorganizowano specjalne spotkanie z mieszkańcami Rzeszowa. Marek, odwiedzając ważny ośrodek lotniczy, jakim jest Rzeszów, odbył też skok spadochronowy na lotnisku w Jasionce. Mówiąc o naszych gościach warto zwrócić uwagę, że wystąpiło tu kilku rzeszowskich podróżników, udowadniając, iż „rzeszowianie nie gęsi, swych podróżników mają”. Na marginesie – właśnie z Rzeszowa pochodzi Andrzej Urbanik, twórca OSOTT-u. Na spotkanie przybyło też kilku zagranicznych podróżników – z Włoch, Niemiec, Izraela i Indii. Satyanam – autentyczny Sikh, przedstawił, jak wygląda tradycyjne sikhijskie wesele, ilustrując opowieść pięknymi przeżyciami. Mówiąc o uczestnikach, trzeba podkreślić, że dopisali, bo w sali, gdzie przygotowano 500 krzeseł zdarzało się, iż brakowało miejsc. Imprezę oświetlili swą obecnością: JM prof. Aleksander Bobko (rektor UR), prof. Wojciech Czarny (dziekan Wydziału WF) i dr Marta Niewczas (Komisja Kultury, Sportu i Turystyki RM Rzeszowa). Było więc ciekawie i uroczyście.

11 listopada zorganizowano specjalną sesję dla mieszkańców Rzeszowa. Na program złożyły się projekcje ciekawych filmów, pokazujących świat w aspekcie różnych problemów, z których na co dzień nie zawsze zdajemy sobie sprawę. Bardzo ciepło zostały także przyjęte spotkania z Wojtkiem Dąbrowskim (pierwszy Polak, który dotarł do wszystkich krajów świata) oraz Elżbietą i Andrzejem Lisowskimi (podróżnicy i dziennikarze, twórcy programów radiowych i telewizyjnych).

Imprezę, pod wodzą Andrzeja Urbanika, zrealizowali: Monika Urbanik, Marcin Jaworski i Krzysztof Urbanik z www.travelbit.pl oraz Maciej Brożyna i Łukasz Godek z WWF UR, których wspierała grupa studentów wolontariuszy: Justyna Rozmus, Justyna Furmańska, Anna Dudus, Dominika Dobrzyńska, Maciej Szerer i Tomasz Motyka.

Głównym wygranym tego wydarzenia okazał się Rzeszów, bowiem miasto globtroterom bardzo się spodobało – a dla wielu z nich jego urok był prawdziwym odkryciem. OSOTT-owicze zgodnie postanowili, że spotkają się nad Wisłokiem za rok.

MAŁGORZATA
ZIELIŃSKA,
ANNA LEJA,
JAROSŁAW
HERBERT

III STUDENCKIE SPOTKANIA GLOBTROTERÓW

Zorganizowane przez studentów III Spotkanie Globtroterów pozwoliło ukazać pasję, hobby i chęć do podróży. Niedowiarków przekonywano, że zainteresowanie podróżowaniem zyskuje coraz więcej sympatyków wśród akademickiej młodzieży.

III Studenckie Spotkanie Globtroterów odbyło się 4 grudnia w nowym budynku Uniwersytetu Rzeszowskiego, przy ulicy Pigoń 1. Zorganizowane zostało przez Studenckie Koło Naukowe Podróżników z Wydziału Wychowania Fizycznego UR. Rozpoczęło się o godzinie 16 i trwało ok. 4 godzin. Wszyscy prelegenci byli absolwentami Uniwersytetu Rzeszowskiego, zaprezentowali swoje zdjęcia i filmy oraz opowiedzieli, jak wyglądały ich wyprawy.

Jako pierwszy wystąpił Daniel Małajowicz, który relacjonował swoją kilkumiesięczną podróż do Azji, którą przygotował wraz ze znajomym. Najważniejsze zdarzenia zaprezentował w dwudziestominutowym filmie *Asia Trip 2013. Tajlandia, Indonezja & Malezja*, podczas którego opowiadał o swoich licznych przygodach. Jego wędrówka rozpoczęła się w Bangkoku, stolicy Tajlandii, skąd wyruszył do Indonezji, gdzie jednym z punktów jego wyprawy był wulkan Semeru. Następnie udał się do Malezji. Odwiedził stolicę, a także wybrał się na kilka malezyjskich wysp. Ostatnią była rajska wyspa Kopipi.

Zadawane przez uczestników pytania świadczyły o znajomości problematyki przez zgromadzonych w sali. Wyczerpujące odpowiedzi stanowiły uzupełnienie pierwszej prezentacji.

Agata Krawerenda przygotowała wystawę zdjęć zatytułowaną *Ameryka Południowa w moim obiektywie*. Uczestnicy spotkania Globtroterów, podczas dwudziestominutowej przerwy mogli podziwiać różne obrazy Ameryki. Fotografie przedstawiały głównie piękne krajobrazy odwiedzanych krajów oraz ludzi podczas ich codziennych zajęć.

Ostatnim punktem spotkania była prezentacja dotycząca podróży do Gruzji; *Gruzja – od gór w śniegu po piachy*, przygotowana przez Annę Gąsior, Arkadiusza Macha oraz Zbigniewa Mazura. Prelegenci opowiadali o swojej wyprawie na górę Kazbek. Jest to jeden z najwyższych szczytów Kaukazu, na granicy Gruzji z Rosją. Zdobywanie szczytu zajęło im tydzień i zakończyło się sukcesem, dzięki sprzyjającym warunkom pogodowym. Dalszą część swojej eskapady poświęcili na zwiedzanie Gruzji. Po miesiącu powrócili autostopem do Polski.

NATALIA
BIŁANICZ

W LISTOPADZIE STUDENCI I ROKU UNIWERSYTETU RZESZOWSKIEGO BYLI W ZAKOPANEM

15 listopada 2013 r. grupa 48 studentów UR z trzech kierunków: informatyka, pedagogika i prawo wyjechała z Rzeszowa do Zakopanego. Licznie zebraną bracią studentów dzielnie opiekowali się nauczyciele akademicy z Centrum Sportu i Rekreacji: mgr **Roman Peliszko**, mgr **Adam Maryniak**, mgr **Jacenty Binkowski** oraz ks. dr hab. prof. UR **Adam Podolski** z Wydziału Wychowania Fizycznego.

Pierwszym miejscem, które odwiedziliśmy po przyjeździe do Zakopanego była Dolina Kościeliska. Idąc nią mogliśmy podziwiać piękno tamtejszego krajobrazu i posłuchać szumu górskich potoków. U kresu naszej dziewięciokilometrowej wędrowki znajdowało się schronisko na Hali Ornak, gdzie wszyscy wypoczywali. Następnie ruszyliśmy w kierunku Smreczyńskiego Stawu. Tu podejście było dosyć strome i po oblodzonym szlaku, ale widok na zakończenie trasy był niezwykły.

W tym dniu byliśmy jeszcze w cudownym Sanktuarium MB na Krzeptówkach, a w schronisku

„Murań” zostaliśmy bardzo gorąco przyjęci przez goźdżiną Janinę Murańkę. Po pysznej obiadowej uczestnicy wycieczki mogli dowolnie wykorzystać wolny czas.

Drugiego dnia powędrowaliśmy w kierunku Morskiego Oka. Podobnie jak w Dolinie Kościeliskiej, tak i tutejsze widoki pozostaną na zawsze w pamięci. Po wyczerpującym marszu krótki pobyt w schronisku pozwolił na wzmocnienie organizmu. Wydzielonej „Grupie Szturmowej” udało się wejść nad Czarny Staw. Po takiej wyprawie szczególnie smakowała kolacja w schronisku „Murań”. Wieczorem kilkanaście osób ćwiczyło wspólny śpiew przy akompaniamencie pana Adama i pana Romana.

Niedzielny poranek rozpoczęła msza św. odprawiona przez księdza prof. Adama Podolskiego. W tym dniu byliśmy jeszcze pod Wielką Krokwią i na Krupówkach. W godzinach wieczornych autokar ze studentami wrócił do Rzeszowa.

POŻEGNANIA

- 16 GRUDNIA 2013 R. Zmarł w wieku 66 lat dr **ANTONI ZAJĄC** długoletni nauczyciel akademicki byłej Wyższej Szkoły Pedagogicznej oraz Uniwersytetu Rzeszowskiego, pracownik Instytutu Techniki, a następnie Instytutu Pedagogiki.
- 21 STYCZNIA 2014 R. Zmarł prof. dr hab. **JERZY CHŁOPECKI** od 1984 r. pracownik Wyższej Szkoły Pedagogicznej oraz Uniwersytetu Rzeszowskiego (do 2008 r.), twórca i wieloletni kierownik Zakładu Polityki Społecznej w Instytucie Socjologii.

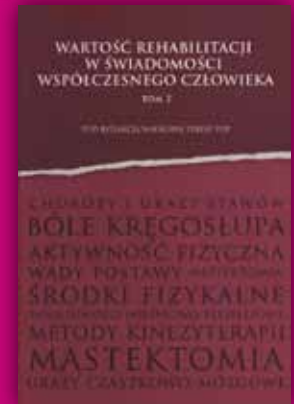
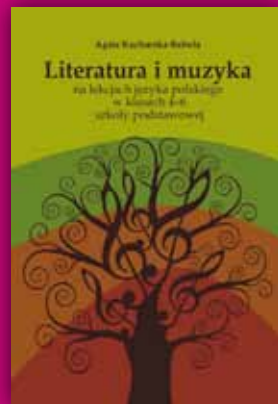
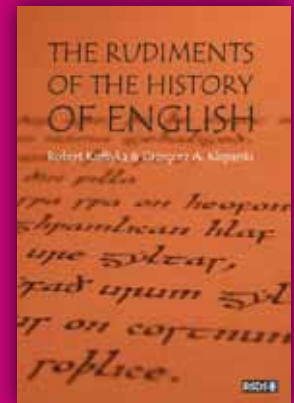
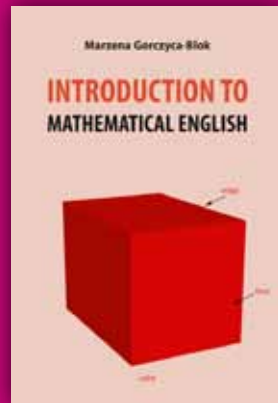
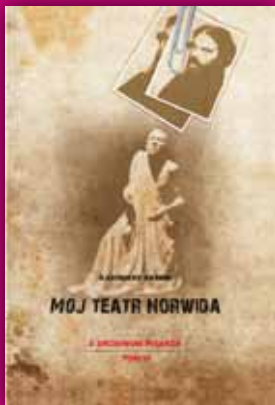
DLA NAJLEPSZYCH STYPENDIA MINISTRA

Podczas styczniowego posiedzenia Senatu prof. **Aleksander Bobko**, Rektor UR wręczył grupie studentów decyzje o przyznanych stypendium Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Za wybitne osiągnięcia stypendia przyznano: **Sabinie Lachowicz** (technologia żywności i żywienie człowieka), **Annie Kubiak** (filologia angielska), **Dominice Paczkowskiej** (edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych), **Katarzynie Łach** (grafika), **Jakubowi Głąbowi** (wychowanie fizyczne), **Iwoni Nierodzie** (wychowanie fizyczne), **Joannie Depciuch** (biotechnologia), **Jennifer Mytych** (biotechnologia), **Justynie Siwak** (biotechnologia) oraz **Karolowi Godkowi** (grafika).

Foto: E. Wójcikiewicz

NOWOŚCI WYDAWNICZE

Wydawnictwo UNIwersytetu Rzeszowskiego

e-mail: wydaw@ur.edu.pl

<http://wydawnictwo.ur.edu.pl>